

2015-02-20

Helena Wiktorsson
Tfn: 063-14 66 30
E-post: helena.wiktorsson@regionjh.se

ORGAN: **Regionala utvecklingsnämnden**
DATUM: 2015-03-03, kl. 9.00-16.30
PLATS: Aulan, Regional utveckling, Östersund

ÄRENDEFÖRTECKNING

Sida

1. Val av justerare och tid för justering	
2. Fastställande av föredragningslista	
3. Förvaltningschefens rapport	2
4. Finansiering av projekt för bredbandssamordning (RUN/213/2015)	3
5. Ägarskap av Norrtåg AB (RUN/307/2015)	4
6. Justering av Norrlandsresans taxa (RUN/219/2015)	5
7. Beslut om allmän trafikplikt, tätortstrafiken Östersund (RUN/214/2015)	6
8. Arbetspendling Östersund-Bräcke (RUN/364/2015)	7
9. Beslutsordning för handläggning av företagsstöd (RUN/305/2015)	9
10. Remiss - Regional strategi för alkohol, narkotika dopnings och tobaksarbetet i Jämtlands län 2015-2020. FRÅN: RS/2014-644 (RUN/306/2015)	11
11. Ändrade stadgar för den ideella föreningen Mittnordenkommittén (RUN/333/2015)	12
12. Valärenden 2015 (RUN/171/2015)	13
13. Information från regionens samverkansråd (RUN/421/2015)	14
14. Informationer	15
15. Anmälan av inkomna handlingar till regionala utvecklingsnämnden 2015 (RUN/3/2015)	16
16. Anmälan av delegationsbeslut till regionala utvecklingsnämnden 2015 (RUN/2/2015)	17

3. Förvaltningschefens rapport

- Tandvårdskliniker,
- Administrativa besparingar,
- Lokaler,
- Utredning av folkhälsa, FOU, miljö och jämställdhet

4. Finansiering av projekt för bredbandssamordning (RUN/213/2015)

Ärendebeskrivning

Länsstyrelsen och Regionförbundet antog våren 2013 en Bredbandsstrategi för Jämtlands län. För att nå dessa mål krävs en kraftfull utbyggnad av fiber i länet, men utbyggnaden av trådlösa nät är också mycket viktig. Länets kommuner har i olika sammanhang framfört tydliga önskemål om en funktion som samordnar arbetet i länet.

Regionala utvecklingsnämnden föreslår avsätta 500 000 kronor från disponibla medel från före detta Regionförbundet Jämtlands län som medfinansiering av ett projekt för samordning av frågor rörande utbyggnad av bredband i Jämtlands län.

Ärendet har behandlats i regionens samverkansråd den 16 februari 2015.

Beslutsunderlag

Finansiering av projekt för bredbandssamordning, PM.

Regionala utvecklingsnämndens arbetsutskott 19 januari 2015, § 12.

Regionens samverkansråd 16 februari 2015.

Regionala utvecklingsnämndens arbetsutskott 2015-02-17, § 14.

Regionens samverkansråds beslut

Regionens samverkansråd bifaller till förslaget att anslå 500 000 kronor från disponibla medel från före detta Regionförbundet Jämtlands län som medfinansiering av ett projekt för samordning av bredbandsinsatser i länet under tiden 2015-05-01 till 2016-04-30.

Utskottet för infrastruktur och kommunikationers förslag

Utskottet för infrastruktur och kommunikationer föreslår Regionala utvecklingsnämnden att besluta anslå 500 000 kronor från disponibla medel från före detta Regionförbundet Jämtlands län som medfinansiering av ett projekt för samordning av bredbandsinsatser i länet under tiden 2015-05-01 till 2016-04-30

REGIONALA UTVECKLINGSNÄMNDENS ARBETSUTSKOTTS BESLUT

Regionala utvecklingsnämndens arbetsutskott föreslår regionala utvecklingsnämnden att besluta anslå 500 000 kronor från disponibla medel från före detta Regionförbundet Jämtlands län som medfinansiering av ett projekt för samordning av bredbandsinsatser i länet under tiden 2015-05-01 till 2016-04-30

Utdrag till

Förvaltningschef regional utveckling, områdeschef Infrastruktur och
kommunikationer

5. Ägarskap av Norrtåg AB (RUN/307/2015)

Ärendebeskrivning

Styrelsen i Norrtåg AB har mot bakgrund av den granskningsrapport som genomförts av bolagets lekmannarevisorer (Granskningsrapport för år 2012) lyft frågan om bolagets ägarstruktur via en skrivelse till dess ägare och finansiärer. Med utgångspunkt från ovanstående beslutade ägarna av Norrtåg AB vid ett ägarsamråd 2013-12-18 att ägarfrågan ska utredas. Utredningens slutsats är att Norrtåg AB ska ägas av regionala kollektivtrafikmyndigheten (RKM). Den nya kollektivtrafiklagen betonar att kollektivtrafiken är en regional verksamhet som ska vara trafikslagsöverskridande. Det är RKM i varje län/region som har ansvaret. Norrtågstrafiken är viktig för resor både inom länen och för det länsgränsöverskridande resandet och faller därmed naturligt in under RKM:s ansvarsområde.

För att verkställa detta i Jämtlands län har nuvarande ägaren, Länstrafiken i Jämtlands län AB, fattat erforderliga beslut om försäljning av aktier.

Finansiering sker genom att Region Jämtland Härjedalen köper aktierna till det nominella värdet 500 000 kr. Region Jämtland Härjedalen har en fordran på Länstrafiken i Jämtlands län AB som kvittas mot aktievärdet.

Beslutsunderlag

Granskningsrapport Norrtåg AB 2012.

Ägarråd Norrtåg AB 2013-12-18.

Utredning 2014-09-15 Ägarskap av Norrtåg AB.

Styrelseprotokoll Länstrafiken AB 2014-12-19.

Extra bolagsstämma Länstrafiken i Jämtlands län AB 2015-01-30.

Regionala utvecklingsnämndens arbetsutskott 2015-02-17, § 15.

REGIONALA UTVECKLINGSNÄMNDENS ARBETSUTSKOTTS BESLUT

Regionala utvecklingsnämndens arbetsutskott föreslår regionala utvecklingsnämnden

Regionala utvecklingsnämnden föreslår regionfullmäktige

Regionfullmäktige köper Länstrafiken i Jämtlands län ABs aktier i Norrtåg AB till det nominella värdet, från och med 2015-05-01

Utdrag till

Områdeschef Infrastruktur och kommunikationer; Regionfullmäktige

6. Justering av Norrlandsresans taxa (RUN/219/2015)

Ärendebeskrivning

Norrlandsresan är en gemensam taxa för resor med buss över länsgräns mellan Västerbotten, Västernorrland, Norrbotten och Jämtlands län. Taxans periodkort används också som ersättningsgrund för resor inom respektive län på periodkort/pendlarkort vid resor med Norrtåg.

Taxan för Norrlandsresan är föremål för justering. Senaste förändring gjordes under sommaren 2011.

Beslutsunderlag

Justering av Norrlandsresans taxa, PM.

Utskottet för infrastruktur och kommunikationer 29 januari 2015, § 8.

Regionala utvecklingsnämndens arbetsutskott 2015-02-17, § 16.

Utskottet för infrastruktur och kommunikationers beslut

Utskottet för infrastruktur och kommunikationer föreslår Regionala utvecklingsnämnden att föreslå Regionfullmäktige

1. Taxan för Norrlandsresan revideras med 2,8 % avseende enkelbiljetter och rabattkortsresor samt med 4,5 % avseende periodkort,
2. Taxan knyts till KPI för årlig justering. Justering neråt ska inte göras,
3. Beslutet verkställs från och med 1 juli 2015,
4. Beslutet verkställs under förutsättning att samtliga Kollektivtrafikmyndigheter i de fyra nordligaste länen fattar likalydande beslut.

REGIONALA UTVECKLINGSNÄMNDENS ARBETSUTSKOTTS BESLUT

Regionala utvecklingsnämndens arbetsutskott föreslår regionala utvecklingsnämnden

Regionala utvecklingsnämnden föreslår regionfullmäktige

1. Taxan för Norrlandsresan revideras med 2,8 % avseende enkelbiljetter och rabattkortsresor samt med 4,5 % avseende periodkort,
2. Taxan knyts till KPI för årlig justering. Justering neråt ska inte göras,
3. Beslutet verkställs från och med 1 juli 2015,
4. Beslutet verkställs under förutsättning att samtliga Kollektivtrafikmyndigheter i de fyra nordligaste länen fattar likalydande beslut.

Utdrag till

Områdeschef Infrastruktur och kommunikationer; Regionfullmäktige

7. Beslut om allmän trafikplikt, tätortstrafiken Östersund (RUN/214/2015)

Ärendebeskrivning

Region Jämtland Härjedalen är Regional kollektivtrafikmyndighet. Myndighetens uppgift är att vara den strategiska beslutsnivån, besluta om trafikförsörjningsprogram, allmän trafikplikt och ta emot anmälan om kommersiell trafik. Inför upphandling av tätortstrafiken i Östersund ska beslut om trafikplikt fattas.

Beslutsunderlag

Beslut om allmän trafikplikt, tätortstrafiken Östersund, PM.

Regionala utvecklingsnämndens arbetsutskott 2015-02-17, § 17.

Utskottet för infrastruktur och kommunikationers beslut

Utskottet för infrastruktur och kommunikationer föreslår regionala utvecklingsnämnden att besluta om allmän trafikplikt för linjetrafik på linje 1-14, industritrafik, nattbusstrafik, extra sön- och helgdagstrafik och flygbusstrafik inom tätorten Östersund.

REGIONALA UTVECKLINGSNÄMNDENS ARBETSUTSKOTTS BESLUT

1. Regionala utvecklingsnämndens arbetsutskott föreslår regionala utvecklingsnämnden att besluta om allmän trafikplikt för linjetrafik på linje 1-14, industritrafik, nattbusstrafik, extra sön- och helgdagstrafik och flygbusstrafik inom tätorten Östersund.
2. Områdeschef för Infrastruktur och kommunikationer får i uppdrag att till regionala utvecklingsnämnden den 3 mars 2015 komplettera underlaget med ytterligare information kring målet minskade nettoutsläpp (kg per km) av CO2 i trafikförsörjningsprogrammet

Utdrag till

Områdeschef Infrastruktur och kommunikationer; Länstrafiken i Jämtlands län AB;
Östersunds kommun

8. Arbetspendling Östersund-Bräcke (RUN/364/2015)

Ärendebeskrivning

Sedan starten av Norrtågstrafiken december 2012 har det funnits en tidig morgontur M-F Östersund ca 6.20 – Bräcke 7.10 – Ånge 7.28. Den har blivit uppskattad för arbetspendling Östersund-Bräcke och har ett 20-tal resenärer. För Bräcke kommun och näringslivet har turen stor betydelse för möjligheten att behålla och rekrytera personal.

I innevarande tågplan T15 var det tänkt att turen från Östersund 6.20 skulle tidigareläggas ca 20 min och förlängas till Sundsvall. Vilket skulle vara en acceptabel eftergift för de lokala pendlarna eftersom turen skulle förlängas till Sundsvall. I den fastställda tågplanen fick turen avgångstid från Östersund 4.56 – Bräcke 5.36 – Ånge 5.54 – Sundsvall 7.06! Det strider mot hur det var tänkt, turen har i nuläget inget värde för pendling inom Jämtland.

Det är näst intill omöjligt att ändra i tågtrafik under en innevarande tågplaneperiod, då det tåg som ändras ges sämsta prioritet på spåret.

De tidiga förbindelser som finns är buss Gällö 6.40 – Bräcke ca 7.50, Buss Östersund 6.30 – Bräcke 7.45 och tåg Östersund 5.40 – Bräcke 6.26. Tåget har inget mellanliggande stopp och kräver särskilda färdbevis..

Det innebär att fram till 12 dec 2015 kommer ingen tidig tur för arbetspendling att finnas Östersund-Bräcke.

Turen kl 6.20 från Östersund har funnits i två år och blivit en etablerad pendlingstur till Bräcke, som fyller ett stort behov. Det har gått 2 månader av trafikåret och ska trafiken ersättas bör det göras snarast. Ambitionen är att kunna få tillbaka en tidig tur som kan passa för lokal arbetspendling till kommande tågplan T16 med start 13 december 2015.

Norrtåg har undersökt möjligheten till biljettsamarbete som möjliggör för lokala pendlar att nyttja det tidiga SJ tåget. Det har hittills inte gett något konkret resultat. En möjlig lösning är att inrätta en ny tur linjetrafik med buss Östersund - Gällö, turen ansluter där till befintlig tur Gällö 6.40 – Bräcke 7.50. Nettokostnaden för den beräknas till 300 000 kr.

Turen inrättas snarast (ca 2 veckor behövs för planering och information) och under återstoden av detta trafikår t o m 12 december 2015.

Länstrafiken i Jämtlands län AB har inte budgeterat för en tillkommande kostnad av denna omfattning, varför ett tilläggsanslag krävs för att trafiken ska kunna inrättas.

Beslutsunderlag

Regionala utvecklingsnämndens arbetsutskott 2015-02-17, § 18.

Förvaltningschefens förslag

Regionala utvecklingsnämndens arbetsutskott föreslår regionala utvecklingsnämnden

Regionala utvecklingsnämnden beslutar att inte inrätta en tur för tidig arbetspendling Östersund-Bräcke under innevarande tågplaneperiod T15.

REGIONALA UTVECKLINGSNÄMNDENS ARBETSUTSKOTTS BESLUT

Regionala utvecklingsnämndens arbetsutskott föreslår regionala utvecklingsnämnden

Regionala utvecklingsnämnden beslutar att inte inrätta en tur för tidig arbetspendling
Östersund-Bräcke under innevarande tågplaneperiod T15.

Utdrag till

Områdeschef Infrastruktur och kommunikationer; Länstrafiken i Jämtlands län AB;
Bräcke kommun

9. Beslutsordning för handläggning av företagsstöd (RUN/305/2015)

Ärendebeskrivning

När det gäller beslut inom företagsstödet så framgår det i "Delegationsbestämmelser för Regionala utvecklingsnämnden" följande –

1.6.2 "Handläggare" företagsstöd/chef område näringsliv

Fatta beslut om företagsstöd (Regionalt investeringsstöd som Regionalt bidrag till företagsutveckling och mikrobidrag, Såddefinansiering och innovationscheck samt Kommersiell service) inom 1:1-medel upp till en gräns på 5,0 miljoner kronor.

Beslut ska stämmas av med ordförande, vice ordförande för regionala utvecklingsnämnden samt förvaltningschef för regional utveckling.

Beslut ska fattas enligt "Handläggning av företagsstöd inom Region Jämtland Härjedalen". Beslut ska anmälas till regionala utvecklingsnämndens arbetsutskott.

Skäl för förändrad beslutsordning –

Den nu gällande beslutsordningen innebär att alla företagsstöd oavsett stödstorlek skall stämmas av med ordförande, vice ordförande och förvaltningschefen för regional utveckling. Detta innebär t.ex. att konsultcheckar eller utvecklingscheckar i storleksordningen från 10 000 kronor och uppåt skall skickas för avstämning. Ofta förekommer också situationer där handläggaren i sitt arbete diskuterar finansieringslösningar för en investering tillsammans med andra finansiärer. Det är då viktigt att handläggaren har ett ekonomiskt handlingsutrymme som möjliggör att dessa diskussioner sker så effektiv och snabbt som möjligt och att stödsökande därigenom kan få ett svar utan förseningar.

Förslag till beslutsordning –

För att arbetet med företagsstödet skall flyta så bra som möjligt, för såväl stödsökanden som för de politiker som har det yttersta ansvaret, föreslås följande arbetsmodell för företagsstödet inom Region Jämtland Härjedalen.

Företagsstöd som omfattar ansökan om stöd upp till och med 2 000 000 kr beslutas enligt följande:

Ärendet förbereds och föredras av ansvarig tjänsteman (föredragande) med förslag till beslut, chef område näringsliv är beslutade. Ett ensidigt PM sammanställs över beslutet och delges ordförande, vice ordförande samt förvaltningschef för regional utveckling. En sammanställning av de senast beslutade företagsstöd delges arbetsutskottet samt nämnden vid varje möte.

Företagsstödsansökan som omsluter 2 000 001 kr till 5 000 000 kr föränmäls till ordförande, vice ordförande samt förvaltningschef för regional utveckling.

Föranmälan är ett ensidigt PM med information om sökanden, information om verksamheten, kostnads och finansieringsbeskrivning samt förslag till beslut där

handläggande tjänsteman begär ett beslutsutrymme/maxbelopp som gör det möjligt för handläggande tjänsteman att ha ett förhandlingsutrymme.

När ordförande, vice ordförande och förvaltningschefen för regional utveckling erhållit PM:et har de 24 timmar på sig att lämna synpunkter till handläggande tjänsteman. Om inga synpunkter inkommer fortsätter handläggande tjänstemannen beredningen av ärendet inom den ram som tjänstemannen anmält. Beredande tjänsteman tar därefter fram förslag till beslut och chef område näringsliv beslutar. Efter att beslut fattas informeras ordförande, vice ordförande samt förvaltningschefen för regional utveckling. En sammanställning av de senast beslutade företagsstöden delges arbetsutskottet samt nämnden vid varje möte.

Projekt med en stödsumma om 5 000 001 kr till 25 000 000 kr förbereds av handläggaren med förslag om beslut som tas upp i arbetsutskottet och nämnden för beslut.

Projekt som är större än 25 000 000 kr beslutas av Tillväxtverket. Region Jämtland Härjedalen ombeds vid dessa tillfällen att inkomma med ett yttrande. Yttrande skrivs av handläggaren efter inhämtande av eventuella synpunkter från ordförande, vice ordförande och förvaltningschefen för regional utveckling. Yttrandet skrivs under av ordföranden eller vid dennes frånvaro vice ordförande. Om ingen av dessa är närvarande skrivs yttrandet under av förvaltningschefen för regional utveckling.

Vid uttag av säkerheter i samband med stödgivning (begränsad borgen eller företagshypotek), justeringar av ovan nämnda säkerheter i samband med eventuella förändringar hos stödmottagaren, medgivande om koncernbidrag etc., ansvarar handläggare för att dessa moment genomförs enligt principerna i *"Handläggning av företagsstöd inom Region Jämtland Härjedalen"*.

Beslutsunderlag

Regionala utvecklingsnämndens arbetsutskott 2015-02-17, § 21.

Förvaltningschefens förslag

Regionala utvecklingsnämndens arbetsutskott föreslår

Regionala utvecklingsnämnden antar föreslagna förändringar i
"Delegationsbestämmelser för Regionala utvecklingsnämnden"

REGIONALA UTVECKLINGSNÄMNDENS ARBETSUTSKOTTS BESLUT

Regionala utvecklingsnämndens arbetsutskott föreslår

Regionala utvecklingsnämnden antar föreslagna förändringar i
"Delegationsbestämmelser för Regionala utvecklingsnämnden"

Utdrag till

Områdeschef Näringsliv och företagande

10. Remiss - Regional strategi för alkohol, narkotika dopnings och tobaksarbetet i Jämtlands län 2015-2020. FRÅN: RS/2014-644 (RUN/306/2015)

Ärendebeskrivning

I regionen strävar man efter att kontinuerligt utveckla och förbättra arbetet inom alkohol, narkotika, dopnings- och tobaksområdet. Ett led i detta är utarbetandet av en regional strategi för åren 2015- 2020. Strategin har utarbetats i samverkan mellan Länsstyrelsen, Landstinget, Polismyndigheten och Regionförbundet i Jämtlands län. Strategin har sin utgångspunkt i regeringens samlade strategi för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken (prop 2010/11 :47).

Strategin ska utgöra en plattform i vårt gemensamma arbete i det förebyggande alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobaksarbetet liksom i vård- och behandlingsarbetet. Förhoppningen är att en regional strategi och årliga handlingsplaner kan bidra till att stärka det ANDT-arbetet.

Beslutsunderlag

Remiss - Regional strategi för alkohol, narkotika, dopnings- och tobaksarbetet, Länsstyrelsen.

Remissvar.

Regionala utvecklingsnämndens arbetsutskott 2015-02-17, § 22.

Förvaltningschefens förslag

Regionala utvecklingsnämndens arbetsutskott föreslår

Regionala utvecklingsnämnden antar föreslaget remissvar

REGIONALA UTVECKLINGSNÄMNDENS ARBETSUTSKOTTS BESLUT

Regionala utvecklingsnämndens arbetsutskott föreslår

Regionala utvecklingsnämnden antar föreslaget remissvar.

Utdrag till

Områdeschef Attraktion och livsmiljö

11. Ändrade stadgar för den ideella föreningen Mittnordenkommittén (RUN/333/2015)

Ärendebeskrivning

Vid Mittnordenkommitténs höstmöte 2014-12-18 beslutades att skicka förslag till stadgeändring till föreningens medlemmar och partners.

Beslutsunderlag

Förslag till ändrade stadgar för den ideella föreningen Mittnordenkommittén
Regionala utvecklingsnämndens arbetsutskott 2015-02-17, § 28.

Förvaltningschefens förslag

Regionala utvecklingsnämndens arbetsutskott föreslår

Regionala utvecklingsnämnden antar föreslagna stadgeändringar för den ideella föreningen Mittnordenkommittén.

REGIONALA UTVECKLINGSNÄMNDENS ARBETSUTSKOTTS BESLUT

Regionala utvecklingsnämndens arbetsutskott föreslår

Regionala utvecklingsnämnden antar föreslagna stadgeändringar för den ideella föreningen Mittnordenkommittén.

Utdrag till

Mittnordenkommittén; Internationell strateg

12. Valärenden 2015 (RUN/171/2015)

- Flygrådet, ersättare
- Intresseföreningen Norrtåg, ombudersättare

13. Information från regionens samverkansråd (RUN/421/2015)

14. Informationer

- Bokslut Regionförbundet Jämtland
- Information kring medfinansiering av projekt till EUs regionala strukturfond våren 2015

**15. Anmälan av inkomna handlingar till regionala
utvecklingsnämnden 2015 (RUN/3/2015)**

**16. Anmälan av delegationsbeslut till regionala
utvecklingsnämnden 2015 (RUN/2/2015)**

19 januari 2015

Regionala utvecklingsnämnden

PROTOKOLLSUTDRAG

§ 12 Finansiering av projekt för bredbandssamordning

Dnr RUN/213/2015

Ärendet ”Finansiering av projekt för bredbandssamordning” går till regionens samverkansråd den 16 februari 2015 för yttrande och lämnas sedan vidare till arbetsutskottet den 17 februari 2015 och regionala utvecklingsnämnden den 3 mars 2015.

2015-01-29

Utskottet för infrastruktur och kommunikationer

§4 Finansiering av projekt för bredbandssamordning (RUN/213/2015)

Ärendebeskrivning

Länsstyrelsen och Regionförbundet antog våren 2013 en Bredbandsstrategi för Jämtlands län. För att nå dessa mål krävs en kraftfull utbyggnad av fiber i länet, men utbyggnaden av trådlösa nät är också mycket viktig. Länets kommuner har i olika sammanhang framfört tydliga önskemål om en funktion som samordnar arbetet i länet.

Regionala utvecklingsnämnden föreslår avsätta 500 000 kronor från disponibla medel från före detta Regionförbundet Jämtlands län som medfinansiering av ett projekt för samordning av frågor rörande utbyggnad av bredband i Jämtlands län.

Beslutsunderlag

PM Finansiering av projekt för bredbandssamordning.

Förvaltningschefens förslag

Utskottet för infrastruktur och kommunikationer föreslår Regionala utvecklingsnämnden att besluta anslå 500 000 kronor från disponibla medel från före detta Regionförbundet Jämtlands län som medfinansiering av ett projekt för samordning av bredbandsinsatser i länet under tiden 2015-05-01 till 2016-04-30.

UTSKOTTET FÖR INFRASTRUKTUR OCH KOMMUNIKATIONERS BESLUT

Utskottet för infrastruktur och kommunikationer föreslår Regionala utvecklingsnämnden att besluta anslå 500 000 kronor från disponibla medel från före detta Regionförbundet Jämtlands län som medfinansiering av ett projekt för samordning av bredbandsinsatser i länet under tiden 2015-05-01 till 2016-04-30.

Justerandes
sign

Utdragsbestyrkande

§ 14 Finansiering av projekt för bredbandssamordning (RUN/213/2015)

Ärendebeskrivning

Länsstyrelsen och Regionförbundet antog våren 2013 en Bredbandsstrategi för Jämtlands län. För att nå dessa mål krävs en kraftfull utbyggnad av fiber i länet, men utbyggnaden av trådlösa nät är också mycket viktig. Länets kommuner har i olika sammanhang framfört tydliga önskemål om en funktion som samordnar arbetet i länet.

Regionala utvecklingsnämnden föreslår avsätta 500 000 kronor från disponibla medel från före detta Regionförbundet Jämtlands län som medfinansiering av ett projekt för samordning av frågor rörande utbyggnad av bredband i Jämtlands län.

Ärendet har behandlats i regionens samverkansråd den 16 februari 2015.

Beslutsunderlag

Finansiering av projekt för bredbandssamordning, PM.

Regionala utvecklingsnämndens arbetsutskott 19 januari 2015, § 12.

Regionens samverkansråd 16 februari 2015.

Regionens samverkansråds beslut

Regionens samverkansråd bifaller till förslaget att anslå 500 000 kronor från disponibla medel från före detta Regionförbundet Jämtlands län som medfinansiering av ett projekt för samordning av bredbandsinsatser i länet under tiden 2015-05-01 till 2016-04-30.

Utskottet för infrastruktur och kommunikationers förslag

Utskottet för infrastruktur och kommunikationer föreslår Regionala utvecklingsnämnden att besluta anslå 500 000 kronor från disponibla medel från före detta Regionförbundet Jämtlands län som medfinansiering av ett projekt för samordning av bredbandsinsatser i länet under tiden 2015-05-01 till 2016-04-30

REGIONALA UTVECKLINGSNÄMNDENS ARBETSUTSKOTTS BESLUT

Regionala utvecklingsnämndens arbetsutskott föreslår regionala utvecklingsnämnden att besluta anslå 500 000 kronor från disponibla medel från före detta Regionförbundet Jämtlands län som medfinansiering av ett projekt för samordning av bredbandsinsatser i länet under tiden 2015-05-01 till 2016-04-30

Utdrag till

Områdeschef Infrastruktur och kommunikationer

Till
Regionförbundet i Jämtlands län
Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i
Västernorrlands län
Regionförbundet i Västerbottens län
Länstrafiken i Västerbotten AB
Regionala kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten

Jämtlands läns landsting
Landstinget Västernorrland
Västerbottens läns landsting
Norrbottens läns landsting

Ägarfrågor – Norrtåg AB

Under vår granskning av Norrtåg AB har noterats ett antal frågor som rör ägar-
nas roll, ägarstyrning och ansvarsfördelning. Vi har också noterat att styrelsen,
men framförallt verkställande ledning, får ägna mycket tid åt att informera ägare
och finansiärer.

Med anledning av våra iakttagelser och noteringar, se bifogad granskningsrap-
port och redogörelse avseende 2012, är vår bedömning att nuvarande grundkon-
struktion med fyra ägare och därtill fyra finansiärer (landstingen) inte är ända-
målsenlig.

Vår rekommendation är att ägare och finansiärer ser över ägarstrukturen för
Norrtåg AB i syfte att skapa en ordning som ger bättre förutsättningar för bola-
get men även en tydlig och ändamålsenlig ägarstyrning.

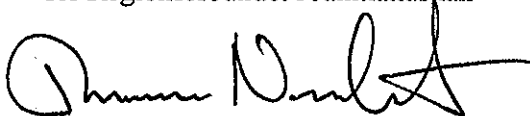
Härnösand den 24 mars 2013

Mona Nyberg
utsedd av Jämtlands läns landsting
för Regionförbundet i Jämtlands län

Åke Söderberg
utsedd av Landstinget Västernorrland

Thomas Nordenstam
utsedd av Regionförbundet i
Västerbottens län

Anders Åknert
utsedd av Norrbottens läns landsting

Bilaga:

Lekmannarevisorernas granskningsrapport 2012
Granskningsredogörelse för år 2012

Till

årsstämman i Norrtåg AB
organisationsnummer 556758-3496

Regionförbundet i Jämtlands län
Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i
Västernorrlands län
Länstrafiken i Västerbotten AB
Regionala kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten

Fullmäktige i Jämtlands läns landsting
Fullmäktige i Landstinget Västernorrland
Fullmäktige i Regionförbundet i Västerbottens län
Fullmäktige i Norrbottens läns landsting

Granskningsrapport för år 2012

Vi, av fullmäktige i Jämtlands läns landsting, Landstinget Västernorrland, Regionförbundet i Västerbottens län och Norrbottens läns landsting utsedda lekmannarevisorer, har granskat Norrtåg AB:s verksamhet 2012.

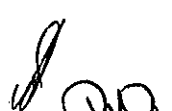
Styrelse och VD ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Lekmannarevisorernas ansvar är att granska verksamhet och intern kontroll samt pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen, kommunallagen och god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning.

I granskningen har ingått att pröva och bedöma hur styrelsen och den verkställande ledningen har fullgjort sitt uppdrag vad gäller styrning, ledning, uppföljning och intern kontroll. Vår granskning har även inriktats mot styrelsens hantering av de fortsatta tekniska problemen med anskaffade tåg, utebliven trafik samt pågående tvister med Trafikverket och upphandlad operatör.

Återkommande problemen med trafikstörningar och inställd trafik har allvarligt skadat förtroendet för Norrtåg AB. Vår bedömning är att styrelsen under vintern 2012 hade kunnat ställa tydligare krav på tågens funktionalitet, krav som utgjorde grunden för genomförd upphandling.

Med beaktande av vad som ovan noterats är vår bedömning att styrelsens arbete med styrning, ledning och uppföljning i stort har bedrivits på ett ändamålsenligt sätt men att det finns skäl att ifrågasätta om styrelse och ledning har agerat tillräckligt kraftfullt med anledning uppkomna förseningar och tekniska problem.

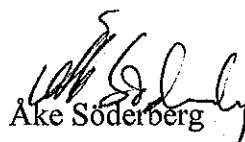
Vidare har vi noterat att bolaget, med något undantag, har åtgärdat de iakttagelser som noterades i samband med 2011 års lekmannarevision. I vår granskning av den interna kontrollen har vi funnit att det finns väsentliga brister. Vi noterar att styrelsen saknar en dokumenterad och beslutad plan för den interna kontrollen.

Vi åberopar bifogad granskningsredogörelse.

Härnösand den 24 mars 2013

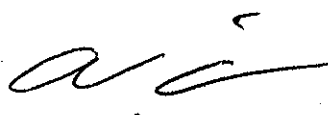
Mona Nyberg
utsedd av Jämtlands läns landsting
för Regionförbundet i Jämtlands län

Åke Söderberg
utsedd av Landstinget Västernorrland

Thomas Nordenstam
utsedd av Regionförbundet i
Västerbottens län

Anders Åknert
utsedd av Norrbottens läns landsting

Bilaga:

Granskningsredogörelse för år 2012

Granskningsredogörelse för år 2012

Sammanfattning

Uppdraget för lekmannarevisorernas i Norrtåg AB är att granska om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt och om den interna kontrollen är tillräcklig

Tågtrafiken i Norrland har haft mycket stora svårigheter under 2012, senast kring årsskiftet 2012/2013 var totalt elva av femton fordon tagna ut trafik främst p g a av vinterrelaterade problem med tågen.

Har bolagets ledning, med beaktande av konsortialavtal, bolagsordning, ägardirektiv och andra styrande dokument, skött verksamheten på ett tillfredsställande sätt?

- Under vår granskning har vi fått del av en detaljerad uppföljning, per fordon, av tillgänglighet och uppkomna fel, vilket indikerar att bolaget i stort har en tillfredställande uppföljning av bedriven tågtrafik.
- Den verkställande ledningens rapportering till styrelsen har inte gett anledning till påpekande eller noteringar.
- Det finns behov av en uppdaterad och långsiktig strategi för bolaget, inte minst beroende på att det inte finns avtal om finansieringen av Norrtågsförsöket efter 2016
- Med hänsyn till att bolaget ägs av kommunägda företag respektive kommunalförbund är det en uppenbar brist att bolagets hemsida inte anger vilka personer som är ledamöter i bolagets styrelse.

Har styrelse och ledning på ett tillfredsställande sätt arbetat med uppkomna förseningar i trafiken och de tvister som har uppstått med olika parter?

- De upprepade och långvariga störningarna i tågtrafiken har på ett allvarligt sätt skadat allmänhetens förtroende för tågtrafiken i Norrland.
- En viktig fråga för ägarna att ta ställning till är om styrelsen vintern 2012 hade kunnat agera mera kraftfullt gentemot Alstom (tågleverantör) och Transio (som upphandlat tågen). Hade det med stöd av gällande avtal varit möjligt att få mera bindande garantier för att vinterproblemen inte ska återkomma?
- Vår bedömning är att styrelsen och den verkställande ledningen i allt väsentligt har agerat med anledning av dels de tvister som uppstått med olika parter dels uppkomna förseningar och tekniska problem. Vi menar att det ändå finns anledning att vara kritisk.

Har bolaget system och rutiner för att upprätthålla den interna kontrollen?

Av den godkända revisorns rapport från december 2012 framgår viss kritik mot bolaget ifråga om "obegränsad behörighet" att utföra utbetalningar. Kritiken avser även att behörigheter i systemet kan ändras utan kontroll eller attest.

- Vi delar den bedömning som den godkända revisorn gör ifråga om attester och behörigheter.
- Vår rekommendation är att det utarbetas en plan för bolagets interna kontroll.

Har bolagets ledning vidtagit lämpliga åtgärder med anledning av iakttagelser i 2011 års granskning?

- Vår granskning visar att påpekade brister och oklarheter har åtgärdats med undantag för att bolagsordningen inte har preciseras med en tydligare beskrivning av det kommunala ändamålet med Norrtåg AB.

Vår samlade bedömning är att verksamheten i Norrtåg AB i stort har sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och att den interna kontrollen i stort är tillräcklig.

Det finns dock skäl att ifrågasätta om styrelse och ledning har agerat tillräckligt kraftfullt med anledning av uppkomna förseningar och tekniska problem.

Avslutande kommentarer

Norrtåg AB har fyra ägare; två aktiebolag och två kommunalförbund. I både Jämtland och Västerbotten kompliceras bilden av att länstrafikbolagen inte längre ägs av landstingen utan av regionförbund. Vid sidan av de fyra ägarna finns bolagets finansiärer.

- Nuvarande ägarkonstruktion är mindre lyckad ur ett ägarstyrningsperspektiv och skapar oklarhet om vem som har ansvar för vad.
- Ägardirektiven har, med undantag för redaktionella förändringar inte har varit föremål för någon utveckling. Det finns, med tanke på de senaste årens händelseutveckling inom den norrländska tågtrafiken, behov av att se över de nuvarande ägardirektiven.
- En fråga som bör ställas är om inte ägandet av Norrtåg AB kan utformas så att det gagnar en ändamålsenlig ägarstyrning och ett mera resurseffektivt arbete inom bolaget samtidigt som ansvarsfördelningen tydliggörs.

1. Inledning

Inför bildandet av Norrtåg våren 2008 beslutade landstingsfullmäktige i Jämtland, Västernorrland, Västerbotten och Norrbotten i juni 2007 om konsortialavtal, bolagsordning samt finansiering av trafik och administration. Dessförinnan hade landstingen i december 2006 godkänt att man tillsammans med staten skulle delta i Norrtågsförsöket.

Norrtågsförsöket är ett gemensamt utvecklingsprojekt för staten och regionen. Utgångspunkten är att tågtrafiken i regionen ska utvecklas genom trafikering av nya sträckor, nytt tågmaterial eller ett utökat utbud. Resenärsperspektivet ska vara bärande i försöket, speciellt det länsöverskridande resandet¹. Försöksverksamheten omfattar en period om 10 år (fram till slutet av år 2021).

Norrtåg AB ägs idag av Länstrafiken i Jämtland AB, Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län, Länstrafiken i Västerbotten AB och Regionala kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten.

Tågtrafiken i Norrland finansieras av de fyra norrlandstingen tillsammans med staten.

2. Granskningens syfte, revisionsfrågor, genomförande m m

2.1 Syfte, revisionsfrågor

Uppdraget för lekmannarevisorernas i Norrtåg AB är att granska om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt och om den interna kontrollen är tillräcklig². Bolagets lekmannarevisorer har i sin granskningsplan för 2012 angett att granskningen ska omfatta följande;

- Granskning av ändamål
- Granskning av intern kontroll
- Särskild granskning avseende förseningar i trafiken samt uppkomna tvister
- Uppföljande granskning avseende iakttagelser år 2011

De revisionsfrågor som ska besvaras är följande;

- Har bolagets ledning, med beaktande av konsortialavtal, bolagsordning, ägardirektiv och andra styrande dokument, skött verksamheten på ett tillfredsställande sätt?
- Har styrelse och ledning på ett tillfredsställande sätt arbetat med uppkomna förseningar i trafiken och de tvister som har uppstått med olika parter?
- Har bolaget system och rutiner för att upprätthålla den interna kontrollen?
- Har bolagets ledning vidtagit lämpliga åtgärder med anledning av iakttagelser i 2011 års granskning?

¹ Norrtågsförsöket: Principbeslut (2006-11-21), sid 1

² För mer information hänvisas till aktiebolagslagen (10 kap) respektive kommunallagen (9 kap) samt till God revisionssed i kommunal verksamhet 2010 (utgiven av Sveriges Kommuner och Landsting).

Aktuella revisionskriterier är aktiebolagslagen, kommunallagen, konsortialavtal, bolagsordning, ägardirektiv, bolagsinterna styrdokument samt principer för styrning av kommun- och landstingsägda företag³.

2.2 Genomförande, metod

Efter genomförd planeringskonferens i Umeå den 5 – 6 september 2012 och ett efterföljande telefonmöte den 25 september 2012 beslutade lekmannarevisorerna att 2012 års granskning ska innefatta följande moment;

- Intervjuer med enskilda styrelseledamöter i Norrtåg AB
- Överläggningar med styrelsen i december 2012
- Dokumentanalys och intervjuer med företrädare för bolagets ledning

Granskningen har genomförts med stöd av intervjuer och överläggningar med bolagets ledning (september 2012 - februari 2013) samt med bolagets styrelse (november - december 2012).

Under samma period har vi, utöver styrelsens protokoll med bilagor, tagit del av rapporter och sammanställningar som redovisar tågtrafikens utveckling under 2012. I detta ingår statistik bland annat rörande trafikens punktlighet, fordonens tillgänglighet, skador på fordonen och uppkomna signalfel, bland annat s k spökbaliser⁴.

Under granskningen har informationsutbyte skett med bolagets godkända revisor.

Rapporten är sakgranskad av Maria Höglander, verkställande direktör, Norrtåg AB.

3. Granskningsresultat

3.1 Granskning av ändamål

3.1.1 Styrelsearbetet

Under 2012 har styrelsen haft sju sammanträden varav två per telefon. Vid sina sammanträden har styrelsen fortlöpande behandlat frågeställningar som avser aktuella trafikfrågor (fordon, trafik, verkstad), ekonomiska frågor, bolagsrelaterade frågor och uppföljning av bolagets riskstatus.

Vid intervjuer av enskilda ledamöter⁵ och i samband med lekmannarevisorernas överläggningar med styrelsen den 12 december 2012 har efterfrågats hur styrelsen ser på förutsättningarna för sitt uppdrag och hur styrelsearbetet fungerar. De synpunkter som har framförts har i stort varit positiva.

³ Sveriges Kommuner och Landsting, 2006.

⁴ Balis är en del av telekommunikationsutrustning, i ett järnvägsspår, som sänder information om kommande bansträcka till passerande tåg.

⁵ En intervju den 20 november 2012 och ytterligare en intervju den 27 november 2012.

Styrelsens egen bedömning är att man har goda förutsättningar för sitt arbete, även om ägarbilden efter bildandet av kollektivtrafikmyndigheter har blivit mera komplicerad. Vidare har styrelseledamöter vid intervjuer framfört att man anser att den verkställande ledningen i allt väsentligt fungerar väl och att man får nödvändiga underlag inför styrelsens beslut.

En kritisk kommentar som framförts avser grundkonstruktionen för Norrtåg AB. Andra kritiska kommentarer avser turerna kring tekniska problem med de nytilverdade tågen.

Det finns även ett missnöje med Trafikverket och den utdragna dialogen angående ersättning för uppkomna merkostnader till följd av försenad trafikstart. Bolagets svårigheter med att nå en överenskommelse var den direkta orsaken till att ägarrådet i december 2011 beslutade att bilda en förhandlingsgrupp bestående av representanter för finansiärerna/landstingen (se även avsnitt 3.2).

Under granskningen har noterats att styrelsen årligen genomför en egen utvärdering av styrelsearbetet.

Kommentarer

Vid vår genomgång av styrelsens protokoll har noterats att styrelsen under 2012 fortlöpande har behandlat frågeställningar som rör det aktuella trafikläget, arbetet med uppkomna fordonstekniska problem, när bolaget ska ta emot färdigställda tågfordon samt ägnat tid åt pågående förhandlingar och kontakter med bolagets olika parter (Trafikverket, Botniatåg AB, Transitio och Alstom).

Vår bedömning är att styrelsens arbete i stort har bedrivits ändamålsenligt. För en bedömning av styrelsens arbete vad avser avtal, trafikfrågor, planering, uppföljning samt tvister hänvisas till avsnitt 3.1.2 - 3.1.4 samt 3.2.

Vår kontroll av protokollens förvaring, att de är kompletta med avseende på eventuella bilagor m m har inte gett anledning till noteringar⁶. Dock har noterats att styrelsens protokoll för 2012 inte alltid är korrekta med avseende på paragrafnumrering.

3.1.2 Avtal

Under lekmannarevisorernas granskning av Norrtåg AB, verksamhetsåret 2011, genomfördes en översiktlig genomgång och analys av de avtal som tecknats med Trafikverket, Botniatåg AB och de fyra "länstrafikbolagen" (i Västernorrland och Norrbotten har länstrafikbolagets roll övertagits kommunalförbund/kollektivtrafikmyndigheter).

En iakttagelse var att det saknades skriftliga avtal mellan "länstrafikbolagen" och Norrtåg AB vilket ledde till bedömningen att ansvarsfördelningen inte var

⁶ Vår kontroll av styrelsens protokoll genomfördes i Lycksele den 18 februari 2013.

tydlig (ändamålsenlig). Vidare gjordes bedömningen att ansvarsfördelningen mellan Norrtåg AB och Trafikverket endast delvis var tydlig (ändamålsenlig), då det saknas avtal om Trafikverkets skyldigheter fram till trafikstart.

Kommentarer

Under vår granskning har vi tagit del av *underhyresavtal* som tecknats mellan Norrtåg AB och aktuella länstrafikbolag respektive kommunalförbund/kollektivtrafikmyndigheter. Avtalen innehåller bland annat bestämmelser om avtalstid, hyra, ansvar, drift och underhåll.

I granskningen har inte ingått att analysera och bedöma avtalens innehåll och konstruktion. Vad gäller avtalsfrågor mellan Norrtåg AB och Trafikverket hänvisas till avsnitt 3.2.

3.1.3 Ägarfrågor

Norrtåg AB har som redovisats ovan fyra ägare, två aktiebolag och två kommunalförbund. I både Jämtland och Västerbotten kompliceras bilden av att länstrafikbolagen inte längre ägs av landstingen utan av regionförbund.

Vid sidan av de fyra ägarna finns bolagets finansiärer – staten och de fyra norrlandstingen. De senare har ett borgensåtagande för upphandlade tåg. De formella ägarna av bolaget – länstrafikbolag och kommunalförbund – har inte de tillgångar som krävs för att garantera bolagets existens och fortlevnad.

Under oktober 2012 har ägarna tagit beslut om ett reviderat konsortialavtal. Till konsortialavtalet har fogats bolagsordning och principer för finansiering av trafik och administration. Landstingsfullmäktige i de fyra norrlandstingen har för sin del godkänt dessa dokument (juni 2012) och vid Norrtåg AB's bolagsstämma den 12 juni 2012 fastställdes ägardirektiv och bolagsordning (daterade 3 april 2012).

Norrtåg AB har ett ägarråd⁷, som ur ett aktiebolagsrättsligt perspektiv är ett informellt organ.

Vid ägarrådets möte i december 2011 beslutades att tillsätta en särskild förhandlingsgrupp som å bolagets vägnar ska driva frågan om ersättning från Trafikverket för de merkostnader som uppstått till följd av förseningen i öppnandet av Ådalsbanan respektive tillkommande kostnader för signalsystemet ERTMS. Förhandlingsgruppens medlemmar utgörs landstingsråd eller motsvarande från den fyra norrlandstingen.

Under 2012 har ägarrådet haft två möten, ett den 28 maj 2012 och ytterligare ett möte den 6 november 2012. Vid ägarrådets möte i maj 2012 deltog en ägare (Länstrafiken i Jämtland AB) medan övriga deltagare kom från landstingen (finansiärerna). Detsamma var fallet vid ägarrådet i november 2012 (Länstrafiken i Jämtland AB).

⁷ Krav på ägarråd tas upp i konsortialavtalet (punkt 11).

Kommentarer

Nuvarande konstruktion är inte ändamålsenlig ur ett ägarstyrningsperspektiv. Vi har noterat att ägardirektiven, med undantag för redaktionella ingrepp inte har varit föremål för någon utveckling. Med tanke på de senaste årens händelseutveckling inom den norrländska tågtrafiken ser vi behov av att se över de nuvarande ägardirektiven (se även avsnitt 3.1.4).

Även ansvarsmässigt finns oklarheter. Med en oklar ägarbild och flera andra parter (Trafikverket, Botniatåg AB och Transitio) följer att det blir svårt att bedöma vem som har ansvar för vad. Tydligheten i ansvarsfrågan förbättras heller inte att företrädare för bolagets ägare, länstrafikbolag och kommunalförbund, även har plats i bolagets styrelse⁸.

En fråga som bör ställas är hur ägandet av Norrtåg AB kan utformas så att det gagnar en ändamålsenlig ägarstyrning och ett mera resurseffektivt arbete inom bolaget samtidigt som ansvarsfördelningen tydliggörs.

Ur bolagets synvinkel torde det heller inte vara ändamålsenligt att behöva förhålla sig till en så stor grupp av intressenter. En konsekvens är en ökad arbetsbelastning på bolaget till följd av intressenternas behov av information.

3.1.4 Konsortialavtal, bolagsordning och ägardirektiv

Under granskningen har noterats att ingånget konsortialavtal är undertecknat av ägarna. Vad gäller innehållet i det nya konsortialavtalet, som gäller t o m den 1 juni 2017, har noterats att genomförd revidering i huvudsak avser konsekvenser av ändrade ägarförhållandena.

Till detta kommer att de fyra landstingen var för sig har tecknat en kapitaltäckningsgaranti som gäller t o m 2014-12-31. Garantin innebär att landstingen förbinder sig "att svara för de förluster/kostnader som uppstår kopplade till bolagets ekonomiska åtaganden för start och genomförande av Norrtågstrafiken samt förändrade finansieringsförutsättningar mot staten".

Vidare har noterats att bolagsstämman i juni 2012 beslutade om en ny bolagsordning och nya ägardirektiv. Förändringarna i bolagsordningen utgörs i huvudsak av en anpassning till förändrade ägarförhållanden.

I samband med 2011 års granskning noterades att det kommunala ändamålet med bolagets verksamhet bör preciseras. En sådan precisering har inte skett.

Ägardirektiven har även de anpassats till förändrade ägarförhållanden. Ägardirektiven anger dock, vad gäller Jämtland, en annan ägarbild än den som återfinns i konsortialavtalet. Konsortialavtalet är för Jämtlands del underskrivet av företrädare för Länstrafiken i Jämtland medan ägardirektiven anger Regionförbundet Jämtlands län som ägare.

⁸ Ägarna ska naturligtvis föreslå ledamöter till styrelsen. Det som kan skapa oklarheter om ansvaret är att samma person som ska direktiv till bolaget även sitter i styrelsen.

Kommentarer

Våra iakttagelser av ägardirektiven understryker behovet av översyn av bolagets ägarstruktur.

Vi har tidigare anført, i 2011 års granskning, att bolagsordningen bör preciseras med en tydligare beskrivning av det kommunala ändamålet med Norrtåg. Den 1 januari 2013 genomfördes flera förändringar i kommunallagen som rör kommunalt ägda företag. Bland annat är det nu ett krav att det kommunala ändamålet ska föras in i bolagsordningen⁹.

3.1.5 Affärsplan med verksamhetsplan 2011 - 2012

Styrelsen fastställde i maj 2011 en flerårig affärsplan inklusive en verksamhetsplan för 2011 – 2012. I samband med 2011 års revision noterades att planen bland annat innehåller affärsidé, övergripande mål, prioriterade kundsegment och prisstrategi men också att planen saknar mätetal som kopplar till de övergripande målen.

En annan iakttagelse under 2011 års revision var att det saknades en systematisk redovisning av verksamhetens måluppfyllelse/efterlevnad av kommunalt ändamål.

Vår granskning av 2012 års verksamhet visar att styrelsen har behandlat kvartalsrapport (maj 2012), halvårsrapport (september 2012) samt kvartalsrapport (december 2012). Rapporterna innehåller en utförlig redovisning av genomförd trafik, resenärernas resvanor, trafikproblem, punktlighet samt en ekonomisk uppföljning. Halvårsrapporten redogör även för inställda turer samt för fordons-tillgänglighet och rapporterade fel på fordonen.

Kommentarer

I samband med lekmannarevisorernas överläggningar med styrelsen i december 2012 fördes ett resonemang om bolagets affärsplan/verksamhetsplan och den rapportering som styrelsen får del av. Under dialogen noterades dels att de akuta problemen med tågen även i styrelsearbetet tar mycket tid dels att det finns ett behov av att se över gällande affärsplan/verksamhetsplan från våren 2011.

En viktig notering är att förutsättningarna för Norrtågsförsöket, vars finansiering efter 2016 är oklar, aktualiserar behovet av en uppdaterad och långsiktig strategi för bolaget.

Vad gäller den verkställande ledningens uppföljning av bolagets verksamhet och dess rapportering till styrelsen har inte funnits anledning till påpekande eller noteringar. Under vår granskning har vi fått del av en detaljerad uppföljning, per

⁹ Kommunallagen 3 kap 17 §. För närmare information hänvisas även till Sveriges Kommuner och Landsting, cirkulär 12:50.

fordon, av tillgänglighet och uppkomna fel, vilket indikerar att bolaget i stort har en tillfredställande uppföljning av den tågtrafik som bedrivs.

3.1.6 Övriga frågor

Under granskningen har noterats att bolagets hemsida saknar uppgifter om vilka personer som sitter i bolagets styrelse. När frågan togs upp vid överläggningarna med styrelsen i december 2012 motiverades den uteblivna informationen med att man annars skulle få svara på driftsfrågor som egentligen är operatörens ansvar.

Kommentar

Det är med hänsyn till att bolaget ägs av kommunägda företag respektive kommunalförbund en uppenbar brist att bolagets hemsida inte anger vilka personer som är ledamöter i bolagets styrelse.

3.2 Granskning av förseningar/utebliven trafik

3.2.1 Förseningar/utebliven trafik

Tågtrafiken i Norrland har enligt bolagets egna uppgifter ökat betydligt allt eftersom de nytillverkade tågen har tagits i drift. Enligt uppgifter från bolagets verkställande ledning uppgick antalet resenärer under november 2012 till cirka 100 000 personer.

Samtidigt kan konstateras att tågtrafiken i Norrland haft mycket stora svårigheter. Kring årsskiftet 2012/2013 var totalt elva av femton fordon tagna ut trafik främst p g a vinterrelaterade problem med toaletter, bromsar, modulbortfall och snö/is runt fordonens boggie.

Under granskningen har vi med stöd av styrelsens protokoll och underliggande handlingar samt intervjuer med företrädare för bolaget kunnat verifiera att styrelsen och den verkställande ledningen fortlöpande har ställt krav på åtgärder från tågtillverkarens sida i syfte att undanröja de problem som uppstår i vinterklimat.

De åtgärder som tillverkaren genomförde efter vintern 2012 har dock visat sig vara otillräckliga. Vid extra insatta styrelsemöten i januari 2013 har frågor om fordonens duglighet i vinterklimat åter aktualiserats. Representanter för Alstom, (tågleverantör) och Transitio (upphandlande enhet) deltog vid styrelsens möte den 16 januari 2013.

Kommentarer

En viktig fråga för ägarna att ta ställning till är om styrelsen vintern 2012 hade kunnat agera mera kraftfullt gentemot Alstom (tågleverantör) och Transitio (som upphandlat tågen). Hade det med stöd av gällande avtal varit möjligt att få mera bindande garantier för att vinterproblemen inte ska återkomma?

Vår bedömning är att styrelsen och den verkställande ledningen i allt väsentligt har agerat med anledning av uppkomna förseningar och tekniska problem men att det ändå finns anledning att vara kritisk. De upprepade och långvariga störningarna i tågtrafiken har på ett allvarligt sätt skadat allmänhetens förtroende för tågtrafiken i Norrland.

3.2.2 Tvist med Trafikverket

En fråga som varit aktuell under både 2011 och 2012 är förhandlingarna med Trafikverket om kompensation för att trafiken inte har kunnat bedrivas enligt plan.

Den av ägarrådet tillsatta förhandlingsgruppen har under 2012 haft kontakter med företrädare för regeringskansliet och med Trafikverket. Tvisten med Trafikverket rör följande:

- Merkostnader för signalsystemet ERTMS
- Ersättning för försenad Ådalsbana
- Tolkningsavtalet av Botniabaneavtalet

Kommentarer

Noterade oklarheter och tvister med anledning av försenad trafikstart har ännu inte kunnat lösas. Enligt uppgift har förhandlingsgruppen ännu inte avslutat sin dialog.

3.3 Granskning av intern kontroll

Vår granskning av bolagets interna kontroll innefattar, förutom en bedömning av styrelsens och den verkställande ledningens uppföljning av verksamheten, en genomgång och kontroll av vilka styrdokument som är fastställda samt en särskild kontroll av bolagets diarium.

Under granskningen har noterats att styrelsen i februari 2012 fastställde ett reglemente för attester. Vidare har noterats att styrelsen i september 2012 beslutade om riktlinjer för bolagets dokumenthantering. Styrelsen har också tagit beslut om en policy för representation.

Av den godkända revisorns rapport från december 2012 framgår viss kritik mot bolaget ifråga om "obegränsad behörighet" att utföra utbetalningar. Kritiken har föranlett bolaget att hänvisa till genomförda kontroller som anses visa att regelverket är tillräckligt. På motsvarande sätt bemöter bolaget kritik mot att behörigheter i systemet kan ändras utan kontroll eller attest.

Kommentarer

I granskningen har inte ingått att bedöma eller värdera de nya riktlinjerna för dokumenthantering. Vår översiktliga kontroll av bolagets diarium har dock inte gett anledning till noteringar.

Vi noterar med tillfredsställelse att styrelsen tagit beslut om riktlinjer för representation. Behovet av en policy uppmärksammades vid lekmannarevisorernas granskning avseende verksamhetsåret 2009.

Vi delar den bedömning som den godkända revisorn gör ifråga om attester och behörigheter. Vår rekommendation att det utarbetas en plan för bolagets interna kontroll.

3.4 Uppföljning av tidigare granskning

Granskningsredogörelsen avseende verksamhetsåret 2011 utmynnade i fyra rekommendationer;

- Roll- och ansvarsfördelning mellan bolaget och tåguthyrare (kollektivtrafikmyndigheter) respektive Trafikverket tydliggörs i skriftliga avtal
- Styrelsen vidtar relevanta åtgärder vid leveransproblem av tågfordon
- Styrelsen fastställer lagstadgade styrdokument, d v s arbetsordning för styrelsen, VD-instruktion samt rapporteringsplan
- Styrelsen utvecklar sin uppföljning och kontroll av verksamhetens resultat, effektivitet och kvalitet

Kommentarer

Som framgår av avsnitt 3.1.2 har bolaget formaliserat sin relation med kollektivtrafikmyndigheter/länstrafikbolag genom att ingå underhyresavtal. Som framgår ovan (avsnitt 3.2.2) har förhandlingsgruppens arbete ännu inte slutförts.

Styrelsens åtgärder vid leveransproblem med tågfordon har bland annat inneburit att mottagandet av nya fordon har senarelagts. Som framgår av avsnitt 3.2.1 är det svårt att bedöma om styrelse och verkställande ledning hade kunnat ställa ytterligare krav på Transitio (och indirekt Alstom).

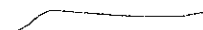
Av styrelsens protokoll från 2012 framgår att beslut har tagits om arbetsordning, VD-instruktion och rapporteringsplan.

Avslutningsvis har, vilket framgår av avsnitt 3.1.5, har styrelsen under 2012 fått en fortlöpande rapportering om verksamheten. Vår bedömning är att den rapportering som skett under 2012 uppfyller rimliga krav.

Härnösand dag som ovan

Bo Basun
Certifierad kommunal yrkesrevisor

Protokoll fört vid extra bolagsstämma med
Länstrafiken i Jämtlands län AB

Plats och tid:

Länstrafiken, Östersund 30 Januari 2015

Ombud:**Antal aktier:**

Robert Uitto, Regionförbundet, ordf.

8.000

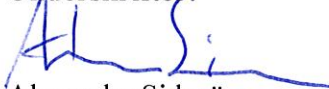
Summa 8.000

(av totalt 8.000 aktier)

Övriga deltagande:

Thomas Hägg, Styrelseordf, VD.

Alexandra Sidevärn, sekreterare

Paragrafer: 1-8**Underskrifter:**

Alexandra Sidevärn
Sekreterare

Thomas Hägg
Ordförande

Robert Uitto
Justerande

§ 1 Stämmans öppnande

Thomas Hägg hälsar de närvarande välkomna.

Han förklarar stämman öppnad.

§ 2 Val av ordförande och sekreterare för stämman

Stämman beslutar

att välja Thomas Hägg till ordförande för stämman, samt

att välja Alexandra Sidevärn till sekreterare för stämman.

§ 3 Justering av röstlängd

Upprop genomförs. Stämman konstaterar att 8000 av bolagets aktier finns representerade genom närvarande ombud Robert Uitto.

§ 4 Val av justeringsman

Stämman beslutar

att utse Robert Uitto att jämte ordföranden justera dagens protokoll.

§ 5 Kallelsens behörighet

Stämman beslutar

Det förklarades att stämman var i behörig ordning sammankallad.

§ 6 Stämmans dagordning

Stämman beslutar

att godkänna dagordningen.

§ 7 Försäljning av aktier i Norrtåg AB

Styrelsen har tagit beslut att föreslå bolagsstämman att sälja bolagets aktier i Norrtåg AB till ägaren Region Jämtland Härjedalen för nominellt värde. Det nominella värdet på aktierna är 500 000 SEK.

Stämman beslutar

att överlåta bolagets aktier i Norrtåg AB till Region Jämtland Härjedalen till det nominella värdet 500 000 SEK.

U R

§ 8 Avslutning

Ordföranden Thomas Hägg tackar ombud och övriga närvarande och förklarar stämman avslutad.

A 24

Plats och Tid:

Länstrafiken i Östersund

Den 19 december 2014, 9.30-15.00

Beslutande:

Thomas Hägg, ordförande

Monica Hallquist

Anders Hafstad

Anders Frimert (ej tjänstgörande)

Veronika Eklund

Mona Modin Tjulin

Florian Stamm

Finn Cromberger (tjänstgör för Thomas Andersson)

Övriga deltagande:

Stefan Fredriksson

Tove Månsson, föredragande § 128

Torbjörn Eriksson, föredragande § 135, ej närvarande på övriga paragrafer

Mats Johansson, föredragande § 135, ej närvarande på övriga paragrafer

Mathias Holmlund närvarande § 118-123 samt § 135

Alexandra Sidevärn

Eva Björk närvarande § 135

Förhindrade:

Thomas Andersson

Utses att justera:

Mona Modin Tjulin

Justerings plats:

Länstrafikens kansli

Paragrafer:

118-136

Alexandra Sidevärn

Sekreterare

Thomas Hägg

Ordförande

Mona Modin Tjulin

Justerande

§ 118 Styrelsesammanträdet öppnande och val av justerare

Ordföranden hälsar ledamöterna välkomna till mötet.

Ordföranden förklarar dagens möte öppnat.

Styrelsen föreslår att Mona Modin Tjulin justerar protokollet.

Styrelsen beslutar

att utse Mona Modin Tjulin att jämte ordföranden justera dagens protokoll.

§ 119 Fastställande av dagordning för mötet

Punkt 6 och 8 utgår.

Styrelsen beslutar

att fastställa dagordningen.

§ 120 Föregående protokoll

Föregående protokoll godkänns och läggs till handlingarna.

BESLUTSÄRENDEN

§ 121 Beslut om att § 97 inte finns med som varken beslutspunkt eller informationspunkt vid förra styrelsesammanträdet 2014-10-17

Styrelsen beslutar

att anta beslut om att §97 inte finns med som varken beslutspunkt eller informationspunkt vid förra styrelsesammanträdet 2014-10-17

§ 122 Beslut om firmateckning vid byte av VD.

Med anledning av att Stefan Fredriksson avgår som VD och Thomas Hägg övertar den befattningen enligt tidigare beslut i bolagets styrelse så beslutar Länstrafikens styrelse om ny firmateckning.

Bolaget ska tecknas av styrelsen eller av Thomas Hägg och Thomas Andersson två i förening. VD, Thomas Hägg, har rätt att teckna firman beträffande löpande förvaltningsåtgärder.

Styrelsen beslutar

att anta firmateckning vid byte av VD.

§ 123 Beslut om utlösande av optionsåren på Buss 2010

VD beskriver vad en förlängning av Buss 2010 skulle innebära.

Styrelsen beslutar

att godkänna förslaget om utlösande av optionsåren Buss 2010.

att behandla frågan framtida upphandlingar vid styrelsedagarna i februari.

§ 124 Beslut till bolagsstämman ang. försäljning av aktier Norrtåg AB till Region Jämtland/Härjedalen

Förslag till beslut ang. försäljning av i Norrtåg AB.

Styrelsen beslutar

att försälja Norrtågsaktier till Region Jämtland Härjedalen.

att sälja till nominellt värde.

§ 125 Beslut om utlösande av uppgradering av option 2 RTI

VD föreslår ett beslut att utlösa uppgraderingen av option 2 RTI Consat.

RTI på samtliga fordon Åre och Ragunda. Kostnaden är budgeterad under 2015.

Styrelsen beslutar

att godkänna VD förslag.

§126 Beslut om sammanträdeskalender 2015 (bilaga)

Ändringar

-Styrelsesammanträdet flyttas till 16:e feb istället för 17:e.

- Styrelsesammanträdet 14:e sept med start kl 10.00, även 14:e dec.

Styrelsen beslutar

att godkänna sammanträdeskalendern med ändringar 2015

§ 127 Revidering av risk och konsekvensanalys (bilaga på sammanträde)

VD informerar styrelsen att inga förändringar av risk och konsekvensanalysen har skett sedan senaste sammanträdet.

Styrelsen beslutar

att inte revidera risk och konsekvensanalysen i nuläget.

RAPPORTER:

§ 128 Verksamhetsrapport november 2014 (bilaga kommer senare).

Styrelsen beslutar

att lägga rapporten till handlingarna.

§ 129 VD presentation om verksamhetsuppföljning

VD presenterar verksamhetsuppföljning och styrkort.

Styrelsen tackar för den information som VD lämnat.

§ 130 Norrtågsfrågor

Ordförande rapporterar kring Norrtåg, nya upphandlingen, bokslutet 2014, reglering trafikknaster.

Styrelsen beslutar

att med godkännande lägga rapporten till handlingarna.

§ 131 Agenda

Enl. bifogad agenda.

att med godkännande lägga rapporten till handlingarna.

§ 132 Nästa styrelsemöte

Nästa styrelsemöte; 16:e februari på Länstrafikens kansli.
Styrelsen beslutar

att med godkännande lägga rapporten till handlingarna.

§ 133 Övriga frågor

Inga övriga frågor.

§ 134 Enskild diskussion kring avtackning VD

§135 Redovisning linjenätsanalys av Urbanet(Torbjörn, Mats)

Urbanet redovisar projektet Linjenätsanalys, ett klimatmedelprojekt med bidrag från Länsstyrelsen.

Styrelsen beslutar

att lägga rapporten till handlingarna.

§ 136 Avslutning av styrelsesammanträde

Ordföranden tackar ledamöter och deltagande tjänstemän för dagens sammanträde.

Norrtåg AB

Ägarråd

Tid 2013-12-18, kl 10–11.30

Plats: Quality Hotell AB i Luleå. Telefonkonferens

Deltagande

Norrbotten

Kenneth Johansson Kollektivtrafikmyndigheten Norrbotten, Ordförande

Västerbotten

Peter Olofsson Landstinget Västerbotten

Heidi Törnberg Kollektivtrafikmyndigheten Västerbotten

Västernorrland

Henric Fuchs Landstinget Västernorrland

Bengt Sörlin Kollektivtrafikmyndigheten Västernorrland

Per Eriksson Kollektivtrafikmyndigheten Västernorrland

Elisabet Strömkvist Landstinget Västernorrland

Jämtland

Harriet Jorderud Jämtlands läns landsting

Mona Modin Tjulin Länstrafiken i Jämtlands Län AB

Marianne Ottersgård Jämtlands läns landsting

Jan Rönngren Regionförbundet Jämtland

Ruth Eriksson Regionförbundet Jämtland

Helge Jonsson Jämtlands läns landsting

Norrtåg AB

Thomas Hägg Ordf.

Maria Högländer VD

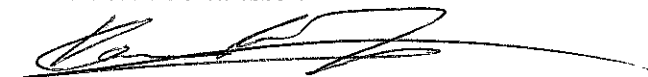
Olle Tiderman Teknisk chef

Annika Garpefjäll Verksamhetsutvecklare

Ordförande

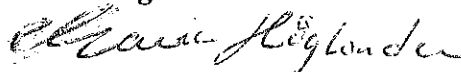
2013.01.09

Kenneth Johansson

Sekreterare

Maria Högländer

Justerare

Harriet Jorderud

1. Val av justerare

Ägarrådet beslutar att utse Maria Högländer till sekreterare samt att Harriet Jorderud ska justera protokollet tillsammans med ordförande

2. Ägarförändring

Thomas Hägg informerade om bakgrund och syfte med det brev som skickats från styrelsen till ägare och finansiärer om ägarstrukturen i Norrtåg AB.. Frågan har bl.a. tidigare lyfts av bolagets lekmannarevisorer som pekar på att ägare och finansiärer borde se över ägarstrukturen i syfte att skapa en ordning som ger bättre förutsättningar bolaget men även en tydligare och mer ändamålsenlig ägarstyrning.

Ägarrådet beslutar att en utredning ska tillsättas som belyser frågan ur både juridiska och administrativa perspektiv. Utredningen ska göras av tjänstemän från berörda parter och vara färdig under tidig höst 2014. Sammanställande för gruppen är Kenneth Johansson.

4. Ekonomi 2013/2014

Ägarrådet informerades om bolagets ekonomiska prognos för resultatet 2013. Trafikkostnaden håller sig inom budget och den finansiering som är budgeterad. Den bokförda fordran från 2012-12-31 på 10,7 MSEK har styrelsen beslutat ska regleras med den ersättning som bolaget erhöll från Trafikverket i förlikningsuppgörelsen i juli 2013. Den slutliga regleringen av trafikkostnad för 2013, enligt konsortialavtalet principer, föreslås av styrelsen ska regleras ackumulerat för trafikåren 2013-2014 då trafiken fått en bättre stabilitet.

Ägarrådet informerades även om att statens medfinansiering av stationskostnader ska fördelas proportionellt utifrån varje läns stationskostnader.

Vidare informerades om att Trafikverket har beslutat att utbetala hela fordonsstödet för perioden 2013-2016 under december månad 2013, vilket ger upphov till en god likviditet i bolaget. Fordonsstödet ska användas av bolaget för att delfinansiera fordonshyran enligt föreslagen långtidsbudget.

5. Statlig finansiering från 2016 – 2021

Ägarrådet informeras kort om förutsättningarna för den statliga finansieringen i den kommande upphandlingen. Norrtågsförsöket är avtalat med staten till 2021. Den statliga finansieringen av trafiken på Botniabanan är avtalad till 2025 (ca 20 mkr/år), övertagandet av viss tidigare statligt finansierad trafik till 2021 (ca 15 mkr/år) men ny tillkommande trafik inom det som kallas Utvecklad trafik bara till och med augusti 2016 (ca 30 mkr/år). Det är därför angeläget inför den kommande upphandlingen att inleda diskussioner med staten om en fortsatt finansiering av Utvecklad trafik.

Per Wahlberg och Kent Ögren har tidigare utsetts att tillsammans med bolagets representanter föra dialogen med staten i denna typ av ersättningsfrågor och ägarrådet beslutade att utse dem även till detta uppdrag.

7/4

6. Trafikupphandling 2016 - 2021

Ägarrådet informerades om den kommande processen med en ny operatörsupphandling med anledning av att nuvarande avtal löper ut i augusti 2016. Arbetet påbörjan omgående och upphandlingsunderlaget ska vara klart under hösten 2014. Under februari kommer bolaget hålla stråkmöten i Ånge, Umeå och Luleå. I samband med dessa möten kommer även bolaget att träffa finansiärer och ägare för en förberedande diskussion om den kommande trafikbeställningen som ska ligga till grund för upphandlingen.

7. Övriga frågor

Då inga övriga frågor fanns avslutade ordförande mötet.

Utredning

2014-09-15

Ägarskap av Norrtåg AB

INLEDNING

1.1 Bakgrund

Styrelsen i Norrtåg AB har mot bakgrund av den granskningsrapport som genomförts av bolagets lekmannarevisorer (Granskningsrapport för år 2012) lyft frågan om bolagets ägarstruktur via en skrivelse till dess ägare och finansiärer.

I granskningsrapporten beskriver lekmannarevisorerna följande;

Norrtåg AB har fyra ägare; två aktiebolag och två kommunalförbund. I både Jämtland och Västerbotten kompliceras bilden av att länstrafiken inte längre ägs av landstingen utan av regionförbund. Vid sidan av de fyra ägarna finns bolagets finansiärer.

- Nuvarande ägarkonstruktion är mindre lyckad ur ett ägarstyrningsperspektiv och skapar oklarhet om vem som har ansvar i vad.
- Ägardirektiven har, med undantag för redaktionella förändringar inte har varit föremål för någon utveckling. Det finns, med tanke på de senaste årens händelseutveckling inom den norrländska tågtrafiken, behov av att se över de nuvarande ägardirektiven.
- En fråga som bör ställas är om ägandet av Norrtåg AB kan utformas så att det gagnar en ändamålsenlig ägarstyrning och ett mera resurseffektivt arbete inom bolaget samtidigt som ansvarsfördelningen tydliggörs.

1.2 Syfte

Med utgångspunkt från ovanstående beslutade ägarna av Norrtåg AB vid ett ägarsamråd 2013-12-18 att ägarfrågan ska utredas. Kenneth Johansson, myndighetschef i Norrbotten beslutades vara sammankallande i den arbetsgrupp som utreder och belyser ägarfrågan ur ett administrativt, finansiellt och juridiskt perspektiv. Utredningen förväntas vara färdigställd under tidig höst 2014.

1.3 Arbetsgrupp

Kenneth Johansson, myndighetschef RKM BD-län, VD Länstrafiken i Norrbotten AB
 Heidi Törnberg, myndighetschef RKM AC-län
 Harriet Söder VD Länstrafiken i Västerbotten AB
 Ruth Eriksson, Kollektivtrafikstrateg Z-län
 Stefan Fredriksson, VD Länstrafiken i Jämtland län AB
 Per Eriksson, myndighetschef RKM Y-län
 Charlotta Hellhoff, jurist Landstinget Västernorrland

2. NUVARANDE ÄGARSTRUKTUR

2.1 Kollektivtrafiklagen

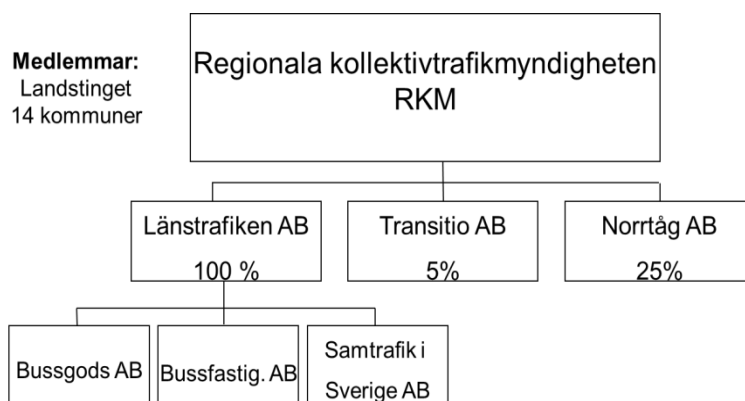
I Kollektivtrafiklagen som trädde i kraft 2012-01-01, klarläggs hur ansvaret för kollektivtrafik ska hanteras inom respektive län/region. Kollektivtrafiklagen avser både kollektivtrafik på väg, spår och sedan juli 2012 även kollektivtrafik till sjö. Ansvaret för att bedriva kollektivtrafik inom ett län åvilar landstinget och de kommuner som finns inom länet/regionen. Lagen betonar det regionala ansvaret. Genom en sk. skatteväxling kan ansvaret för kollektivtrafiken flyttas över till ett

landstinget/regionen. Eftersom lagen lämnar utrymme till egna regionala beslut så ser det även lite olika ut i landet på hur man beslutat inom respektive län/region. Det stora flertal län/regioner har skatteväxlat kollektivtrafiken och därmed också flyttat över ansvaret till en huvudman. I andra län har man bildat gemensamma kommunalförbund och på så vis delat på ansvaret mellan landstinget och kommunerna. Där utgör kommunalförbunden den regionala kollektivtrafikmyndigheten och ansvarar på så vis över länets kollektivtrafik. I Norrbotten och Västernorrland utgör ett gemensamt kommunalförbund den regionala kollektivtrafikmyndigheten. Vissa län som exempelvis Västerbotten och Jämtland har sedan tidigare ett gemensamt regionförbund (mellan kommunerna och landstinget) och i dessa län har det varit naturligt att de befintliga organisationerna beslutats utgöra den regionala kollektivtrafikmyndigheten för länet.

2.2 Nuvarande ägare av Norrtåg AB

Norrbotten som genom kommunalförbund bildade den regionala kollektivtrafikmyndigheten (RKM) har valt att placera ägandet av Norrtåg inom kollektivtrafikmyndigheten tillsammans med övriga bolag som hör till kollektivtrafikkoncernen i Norrbotten. Som direkta dotterbolag och/eller intressebolag ligger dels Länstrafiken i Norrbotten AB, Norrtåg AB och AB Transitsio enligt följande organisationsbild nedan;

Bild 1. Koncernbild över kollektivtrafiken i Norrbotten

I Norrbotten administreras kollektivtrafikens underskottsteckning samt tåghyra av RKM. Länstrafikbolagets underskottsteckning fördelas med produktionskilometer på respektive medlem, dels om det är inomkommunal (där respektive kommun i Norrbotten finansierar sin) trafik eller sk. stomlinje (stomlinje är en busslinje som sammanbinder två kommun huvudorter och är därmed kommunöverskridande) som i sin helhet finansieras av landstinget. Norrtågs tågtrafik som i Norrbotten betraktas som en stomlinje finansieras i sinhelhet av landstinget. Även tillhörande tåghyra från det gemensamägda bolaget AB Transitsio (som införskaffar och hyr ut tåg till län/regioner i Sverige) administreras av RKM och finansieras slutligen av landstinget i Norrbotten via tågprojektet Norrtåg AB. Landstingen i Sverige (förutom Gottland) har sedan tidigare ingått med en solidarisk borgen för AB Transitsio's räkning när bolaget införskaffat tåg.

Västernorrland är organiserat som ett kommunalförbund där kollektivtrafikmyndigheten(KTM) och den operativa verksamheten arbetar under Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län. KTM äger Norrtåg AB och finansieras av landstinget i Västernorrland. KTM övriga trafik finansieras gemensamt, utifrån produktion, av kommunerna och landstinget. Landstinget finansierar i stort sett all kommunöverskridande trafik.

Norrtåg har flest producerade produktionskilometer av alla län och betraktas som stomlinje genom Västernorrland. Norrtåg ägs av Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län, även tillhörande tåghyra från det gemensamägda bolaget AB Transitsio administreras av KTM. Genom att tågtrafiken är kommunöverskridande finansieras tågtrafiken och tillkommande kostnader av landstinget Västernorrland.

Västerbotten beslutade att Norrtåg AB skulle kvarstå som ett intressebolag inom Länstrafiken i Västerbotten AB, det föregicks av en diskussion att man befarade svårigheter rent affärsmässigt om AB Transitsio och Norrtåg AB skulle utgöra systerbolag inom RKM , se organisationsbeskrivning nedan;

- Kommuner (15) och landstinget
- Region Västerbotten förbundsfullmäktige
- Förbundsstyrelsen/ Kollektivtrafikmyndighet/ Kollektivtrafikutskott
 - Transitio 5%
 - Länstrafiken i Västerbotten AB 100%
 - Norrtåg AB 25%
 - Umeå Busstation AB (Bussgods) 100%
 - Samtrafiken i Sverige AB
 - Svensk kollektivtrafik

I Västerbotten administreras kollektivtrafikens underskottsteckning samt tåghyra av RKM. Länstrafikbolagets underskottsteckning fördelas med produktionskilometer på respektive medlem där respektive kommun finansierar sin inomkommunala trafik som de beställt av RKM och landstinget finansierar sin stomlinjetrafik som också beställts av RKM.

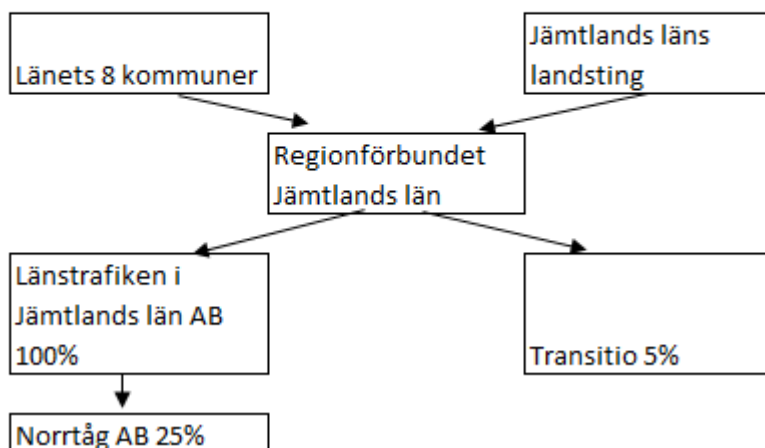
Norrtågs tågtrafik som i Västerbotten betraktas som en stomlinje finansieras i sin helhet av landstinget. Även tillhörande tåghyra från det gemensamägda bolaget AB Transitsio administreras av RKM och finansieras avslutningsvis av landstinget i Västerbotten.

Jämtland som inledningsvis nyttjat det befintliga regionförbund som regional kollektivtrafikmyndighet är nu i färd med att bilda region fr o m 20150101. Region Jämtland Härjedalen (Region JH). Förslaget är att RKM ska ingå i regionen genom en skatteväxling av kollektivtrafiken. Skatteväxlingen beräknas till 35 öre och omfattar alla allmän kollektivtrafik i länet, därmed övergår hela ansvaret och finansieringen av kollektivtrafiken till den nybildade regionen. Jämtlands nuvarande organisation beskrivs enligt bilden nedan;

Organisation Jämtlands län

Regionförbundet är

RKM

Länstrafikbolagets underskottsteckning för trafik på väg fördelas mellan länets kommuner och landstinget enligt den fördelning som finns inskriven i förbundsordningen. Norrtågs verksamhet finansieras i sin helhet av landstinget. Även tåghyra från det gemensamägda bolaget AB Transio finansieras av landstinget i Jämtland.

Driftform av nuvarande länstrafikbolag, om det ska vara i bolagsform eller i förvaltningsform inom Regin JH kommer att avgöras under första halvåret 2015. Norrtåg ägs f n av länstrafikbolaget vilket är att jämställa med att Norrtåg ägs av Regionen.

3. FINANSIELLA ASPEKTER

Kollektivtrafikens finansieringsform i de fyra länen innebär inte att det finansiella ansvaret med automatik skulle skapa bättre förutsättningar om landstingen skulle vara ägare av Norrtåg AB. Idag sker en underskottsfördelning av kollektivtrafiken via respektive kollektivtrafikmyndighet (eller länstrafikbolag) mellan dess medlemmar (kommunerna och landstinget), ett arbete som man har stor erfarenhet att utföra. Det förhåller sig precis på samma sätt med underskottshanteringen som uppkommer via Norrtågsprojektet, men där finns bara en ansvarig finansiär (landstinget i respektive län) som gör hanteringen betydligt enklare än den kollektivtrafik som bedrivs via vägnätet, där både landstinget och kommunerna inom ett län är involverade.

Att det sedan finns många inblandade parter i själva Norrtågsprojektet innebär däremot att man måste utveckla och finna bra processer som gör att helheten fungerar så bra och optimalt som möjligt. Att ansvariga inom Norrtåg bereds möjlighet att informera om verksamheten hos både ägarna och finansiärer är alldeles nödvändigt under verksamhetsåret.

Argumentet som hörts att de regionala kollektivtrafikmyndigheterna inte är egna skattesubjekt (på grund av att skatteväxling inte skett) och därmed inte direkt finansiär

skulle vara ett hinder för Norrtågprojektets utveckling finner vi som grundlösa. Detta eftersom gällande lagstiftning ger landstingen och kommunerna möjlighet att själva bestämma hur kollektivtrafiken ska organiseras och vem som ska bära ansvaret, antingen via skatteväxling där regionen/landstingen bär ansvaret och bildar kollektivtrafikmyndighet eller via kommunalförbund (som i de fyra nordliga länen) där man gemensamt bildat en egen juridisk person (RKM) där kommunerna och landstinget är medlemmar och som då också bär det juridiska ansvaret över kollektivtrafiken utan att för den delen vara eget skattesubjekt.

4. ADMINISTRATIVA ASPEKTER

I de fall skatteväxling inte skett vid bildandet av den regionala kollektivtrafikmyndigheten så innebär det naturligtvis att de administrativa rutinerna och administrativa arbetet ökar eftersom varje medlem (kommun och landsting) ska delges beslutsunderlag och ta ställning om ansvarsfrihet för kommunalförbunden och dess delar (exempelvis Norrtåg AB).

Det måste finna bra rutiner i besluts- och planeringsprocessen gällande planering och finansiering av kollektivtrafiken. För tågtrafiken så gäller det att Norrtåg utvecklade rutiner och processer under året för att kunna planera och söka tåglägen till sina ägare. Dessa processer har (tycker vi) utvecklats positivt de senaste åren och faller väl in i den besluts- och planeringsprocess som finns för både ägare och finansiärer (som till övervägande del fattar beslut om budget för kommande år i juni månad).

I likhet med kollektivtrafik som bedrivs via väg och sjö är det viktigt att det finns utrymme i planeringsprocessen för ägarna att både lägga till och ta bort tågtrafik enligt de behov man anser finns eller kommer att finnas. De planeringsmöten som genomförts av Norrtåg framförallt för planeringen T15 har varit bra och där har både finansiärer och ägare samverkat i planeringsprocessen.

5. JURIDISKA ASPEKTER

När det då gäller de juridiska aspekterna av ett landstingsägt Norrtåg (som inte skatteväxlat kollektivtrafiken), har vi med hjälp av jurister från Sveriges kommuner och landsting (SKL) fått följande lagtolkning över den problematik som uppstår.

Vid ett landstingsägt Norrtåg uppstår problem och det är tveksamt om de regionala kollektivtrafikmyndigheterna kommer kunna anlita Norrtåg AB utan upphandling. Det hela bygger på att de allmänna Teckal- kriterierna (som enligt EU-domstolens dom i Acoset gäller också inom försörjningssektorn) inte blir uppfyllda eftersom RKM inte kontrollerar Norrtåg AB (ett av två kriterier i Teckaldommen). Det anses inte heller att undantag i 1 kap 15 -17§ lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster är tillämpliga.

Det går inte heller göra gällande att Norrtåg skulle ha övertagit RKM's ansvar enligt kollektivtrafiklagen eller hävda så kallat horisontellt myndighetssamarbete enligt EU-domstolen Hamburg, Lecce och Piepenbrock.

Juristerna är slutligen även tveksam till om undantaget i de nya upphandlingsdirektiven (som ska implementeras i Sverige först 2016) avseende ”systerbolag”, så som det föreslås implementeras i 3k kap 15§ i Ds 2014:25 (och SOU 2014:51), kommer att vara tillämpliga.

6. VAD ANSER LANDSTINGEN I RESPEKTIVE LÄN

Landstingen i respektive län har inte sett ägandeskapet av Norrtåg som någon specifik egenfråga när det gäller utveckling och styrning av den allmänna kollektivtrafiken. Frågan uppkom i samband med den granskningsrapport som de förtroendevalda revisorerna genomförde och redovisade sommaren 2012, där det framgår att man bör titta över ägarformerna för att få en mer ändamålsenlig ägarstyrning av Norrtåg.

Kollektivtrafikmyndigheternas nuvarande organisationsform och ansvar har landstingen tillsammans med berörda kommuner beslutat och arbetat fram strukturerna för. De har utgått från gällande lagstiftning och rekommendationer från Sveriges kommuner och landsting (SKL). SKL har bistått i det relativt intensiva arbete i samband med upprättandet av landets kollektivtrafikmyndigheter och det trafikförsörjningsprogram som arbetades fram och beslutades under 2012.

Den nybildade regionala kollektivtrafikmyndigheten ska ha det samlade ansvaret för regionens kollektivtrafik oavsett om det gäller väg, spår eller sjö. Detta är tydligt i den nya kollektivtrafiklagen (SFS 2010:1065). Det kommer att underlätta för trafikplaneringen där vissa medlemmar enbart bär ett finansiellt ansvar över vägtrafiken (kommunerna) och landstinget som bär det finansiella ansvaret för både stomlinjer på väg och tågtrafik.

Det är av största vikt att samplanera väg- och spårtrafiken eftersom det i en förlängning av Norrtågsprojektet blir fråga om att prioritera vilka trafikslag som skall utvecklas utifrån ett sammanhållet trafiksystem, speciellt där det körs parallell buss- och tågtrafik.

Med de nuvarande organisationsformerna där RKM är organiserade i kommunalförbund så är det viktigt att informationsflödet mellan RKM och landstingen fungerar. De fyra landstinget tycker att det efter viss ”inkörningsproblematik” nu fungerar bra med informationsöverföringen och att landstinget som är finansiär av tågtrafiken får den information som behövs under löpande år och i samband med planeringen av de tågplaner som genomförts (T12, T13, T14 och nu inför T15).

7. ANALYS OCH SAMMANFATTNING

I revisorernas granskningsrapport hänvisas det till de gångna årens händelseutveckling inom tågtrafiken som någonting negativt och som i sig enligt revisorerna innebär att ägardirektiv måste förbättras och utvecklas. En ägarstyrning ska visst anpassas och utvecklas över tiden i ljuset av historik. Vi anser dock att denna politiska satsning (med tågtrafik och det gemensamma bolaget Norrtåg AB som administratör) som nu genomförs gemensamt i de fyra nordliga länen fram till 2021 är av en sådan omfattning och komplexitet att det gångna händelseförloppet är att betrakta som ett vanligt och ordinärt händelsemönster/förlopp när det gäller implementering av tågtrafik inom en region. Vi kan bara konstatera att samma händelseförlopp med liknande mönster uppstått när andra regionen infört och satsat på tågtrafik, en komplicerat process som måste få ta tid innan allt ”faller” på plats.

Vad som skiljer denna tågsatsning från landets övriga är att detta projekt också inkluderar ett teknikskifte i det sk ERTMS- systemet (European Rail Traffic Management System) är ett standardiserat europeiskt säkerhetssystem för järnvägar) som nu är på väg att införas i Sverige och Europa. En stor del av händelseförloppet och de förseningar som uppstod i Norrtågprojektets inledningsskede är att betrakta som teknisk felkoppling till just ERTMS- systemet.

De regionala kollektivtrafikmyndigheterna och även Norrtåg som bolag, är att betrakta som relativt unga organisationer. Det krävs tid för att organisera, strukturera och iordningsställa det praktiska arbete och ansvar som åvilar de nya myndigheterna. Samtidigt tycker vi att kollektivtrafiken i Norrland precis som lagstiftarens intentioner med de nya kollektivtrafiklagen har lett till ett allt större fokus på kollektivtrafikfrågor. Beslut om och strategier för kollektivtrafikens utveckling och resursanspråk finns idag på den politiska dagordningen tillsammans med andra resursfrågor som berör samhällsutvecklingen (skola, vård och omsorg). Kollektivtrafiken har kommit att spela en större roll i de pågående regionförstoringarna som också har sin utgångspunkt i fler, flexibla och större arbetsmarknadsområden inom de norrländska länen. Att bo på en ort och arbeta på en annan kräver en utvecklad kollektivtrafik och infrastruktur för att möjliggöra denna nya samhällsutveckling som på sikt kan innebära en lägre urbaniseringstakt än tidigare, eftersom människor tack vare bra kollektivtrafik kan välja att bo utanför de större städerna.

I ljuset av detta har de fyra nordliga länen (inledningsvis, eftersom Jämtland nu skatteväxlar kollektivtrafiken från 2015) beslutat att de nya myndigheterna får hela ansvaret över kollektivtrafiken i respektive län. Om vi skulle dela upp ansvaret på kollektivtrafiken utifrån hur den finansieras (oavsett juridiska konsekvenser) så skulle det innebära att vi tappar helhetsgreppet över det persontransportsystem som vi nu är i färd med att bygga upp. Oavsett om transporterna sker på väg, spår eller sjö så ingår de i ett integrerat sammanhållet transportsystem som sker i symbios med varandra.

På sikt, med en allt större och mer utvecklad tågtrafik kommer det naturligtvis innebära att innehållet och utformningen av dagens kollektivtrafik måste justeras och utvecklas i takt med övriga samhället. Delar av dagens befintliga busstrafik kan komma att förändras till sk matartrafik till tåglinjerna där människor väljer att arbetspendla. Att se hela resan från bostaden till arbetet kommer innebära att kollektivtrafiken måste utformas och utvecklas på andra sätt. Att byta färdslag och att

slutligen kanske cykla till jobbet den sista kilometern är delar som måste utvecklas, och förbättras, ett exempel på hur de olika färdslagen hänger ihop. Det bygger då i stor utsträckning på att ansvarsfrågan över kollektivtrafiken (precis som lagstiftningen syftar till) finns inom den regionala kollektivtrafikmyndigheten, antingen gemensamt (för kommuner och landsting) via kommunalförbund eller via en skatteväxling där exempelvis landstinget/regionen får hela ansvarsfrågan. Det är med andra ord inte möjligt att bryta sönder ägandestrukturen för att till viss del förbättra ägarstyrningen i något av de gemensamt ägda bolagen, enligt det förslag som lekmannarevisorerna beskriver i sin granskningsrapport.

Att enbart analysera och ge ett utlåtande på ägarstyrningen ur ett Norrtågsperspektiv är inte alldeles optimalt ur ett helhetsperspektiv när man tittar på hela kollektivtrafiksystemet, som måste ses som ett sammanhängande transportsystem. Däremot är det naturligtvis viktigt att förbättra och utveckla ägarstyrningen av Norrtåg med utgångspunkt som bland annat framkommit i den granskningsrapport som revisorerna presenterade.

8. FÖRSLAG TILL BESLUT I ÄGANDEFRÅGAN AV NORRTÅG AB

Förslag till beslut

- Den nya kollektivtrafiklagen betonar att kollektivtrafiken är en regional verksamhet som ska vara trafikslagsöverskridande. Det är den regionala kollektivtrafikmyndigheten i varje län/region som har ansvaret. Norrtågstrafiken är viktig för resor både inom länen och för det länsgränsöverskridande resandet och faller därmed naturligt in under RKM:s ansvarsområde.
- Norrtåg AB sköter administrationen för tågverksamheten. De upprättar budget och fördelar kostanden för verksamheten utifrån det konsortialavtal som finns mellan ägarna. Varje ägare påförs sin kostnadsandel. Varje län måste skapa rutiner för att kommunicera kostnaden med finansiären.
- Juridiskt kan det uppstå problem om landstingen äger Norrtåg AB och RKM vill anlita Norrtåg AB för den interregionala tågtrafiken. En upphandling kan krävas eftersom de s k Tekalkriterierna inte uppfylls.

Mot denna bakgrund finner vi det inte möjligt att landstingen skulle vara ägare till Norrtåg AB, utan förordar att Norrtåg AB även i fortsättningen ägs av respektive läns regional kollektivtrafikmyndighet.

§ 15 Ägarskap av Norrtåg AB (RUN/307/2015)

Ärendebeskrivning

Styrelsen i Norrtåg AB har mot bakgrund av den granskningsrapport som genomförts av bolagets lekmannarevisorer (Granskningsrapport för år 2012) lyft frågan om bolagets ägarstruktur via en skrivelse till dess ägare och finansiärer. Med utgångspunkt från ovanstående beslutade ägarna av Norrtåg AB vid ett ägarsamråd 2013-12-18 att ägarfrågan ska utredas. Utredningens slutsats är att Norrtåg AB ska ägas av regionala kollektivtrafikmyndigheten (RKM). Den nya kollektivtrafiklagen betonar att kollektivtrafiken är en regional verksamhet som ska vara trafikslagsöverskridande. Det är RKM i varje län/region som har ansvaret. Norrtågstrafiken är viktig för resor både inom länen och för det länsgränsöverskridande resandet och faller därmed naturligt in under RKM:s ansvarsområde.

För att verkställa detta i Jämtlands län har nuvarande ägaren, Länstrafiken i Jämtlands län AB, fattat erforderliga beslut om försäljning av aktier.

Finansiering sker genom att Region Jämtland Härjedalen köper aktierna till det nominella värdet 500 000 kr. Region Jämtland Härjedalen har en fordran på Länstrafiken i Jämtlands län AB som kvittas mot aktievärdet.

Beslutsunderlag

Granskningsrapport Norrtåg AB 2012.

Ägarråd Norrtåg AB 2013-12-18.

Utredning 2014-09-15 Ägarskap av Norrtåg AB.

Styrelseprotokoll Länstrafiken AB 2014-12-19.

Extra bolagsstämma Länstrafiken i Jämtlands län AB 2015-01-30.

Förvaltningschefens förslag

Regionala utvecklingsnämndens arbetsutskott föreslår regionala utvecklingsnämnden

Regionala utvecklingsnämnden föreslår regionfullmäktige

Regionfullmäktige köper Länstrafiken i Jämtlands län ABs aktier i Norrtåg AB till det nominella värdet, från och med 2015-05-01.

REGIONALA UTVECKLINGSNÄMNDENS ARBETSUTSKOTTS BESLUT

Regionala utvecklingsnämndens arbetsutskott föreslår regionala utvecklingsnämnden

Regionala utvecklingsnämnden föreslår regionfullmäktige

Regionfullmäktige köper Länstrafiken i Jämtlands län ABs aktier i Norrtåg AB till det nominella värdet, från och med 2015-05-01

Utdrag till: Regionfullmäktige; Områdeschef infrastruktur och kommunikationer

Ruth Eriksson
Regional Utveckling
Infrastruktur och kommunikationer
Tfn: 063-146561
E-post: ruth.eriksson@regionjh.se

Datum: 2015-01-21
Dnr: RUN/219/2015

JUSTERING AV NORRLANDSRESANS TAXA

Bakgrund

Norrländresan är en gemensam taxa för resor med buss över länsgräns mellan Västerbotten, Västernorrland, Norrbotten och Jämtlands län. Norrländresan infördes under 1980-talet.

Taxans periodkort används också som ersättningsgrund för resor inom respektive län på periodkort/pendlarkort vid resor med Norrtåg.

Taxan för Norrländresan är föremål för justering. Senaste förändring gjordes under sommaren 2011.

De regionala kollektivtrafikmyndigheterna i Jämtland, Västernorrland, Västerbotten och Norrbotten har tagit fram ett förslag till revidering av taxan.

Förslaget innebär en generell höjning med 3,5 %.

Bedömning

I början av 2014 presenterade konsultfirman WSP en rapport kring taxorna i kollektivtrafiken i de fyra nordligaste länen där man analyserat taxan utifrån bl a kostnaden för bil på motsvarande sträckor. I den rapporten kommer man fram till att:

- Generellt är enkelbiljettpriset för högt, speciellt på korta avstånd – upp till 15 km. I praktiken innebär det de två första km-intervallerna i taxan
- Rabattkortspriserna är för höga
- Periodkortspriserna är för låga – här finns alltså utrymme för att justera taxan uppåt utan att det teoretiskt ska innebära att vi förlorar resenärer
- Att höja taxan med olika procentsatser beroende på biljettyp är möjligt.
- I bland annat Västerbotten har under de senaste fem åren sett en tydlig övergång till periodkort, vilket styrker konsulternas slutsatser att periodkortet idag har för lågt pris. Periodkortet är idag och kommer också i framtiden vara en giltig biljett på tåg. Det innebär att periodkortet är en attraktiv produkt och bör prissättas utifrån det.
- Myndigheterna har vidare diskuterat att taxan bör knytas till någon typ av index så att en årlig justering görs. Justering nedåt ska inte göras.
-
- Förslaget är att taxan knyts till KPI med motiveringen att:

- Att ett index knutet till taxan ska spegla samhällsutvecklingen hellre än våra kostnader. Detta eftersom kollektivtrafiken är priskänslig och utsatt för konkurrens av bl a bilen och en allt för stor höjning av vår taxa kan få väldigt negativ effekt på resandet i området.
- KPI speglar på ett övergripande sätt den allmänna kostnadsutvecklingen i samhället – bättre än något av övriga index som används i våra trafikavtal för årlig justering av trafik kostnaderna.
- KPI är ett känt begrepp vilket gör det möjligt att kommunicera med våra resenärer
- KPI är ett officiellt index som publiceras av Statistiska Centralbyrån vilket innebär att det kommer fortsätta publiceras.

Tabellen visar den totala försäljningen av Norrlandsreseprodukter under 2014

Försäljning	Län				
Norrlandsresan	Försäljning AC	Försäljning BD	Försäljning Y	Försäljning Z	Totalsumma
Enkelbiljetter	13 681 436,00 kr	1 920 771,00 kr	2 083 878,00 kr	2 740 000,00 kr	20 426 085,00 kr
Periodkort	2 118 811,00 kr	8 838,00 kr	3 559 515,00 kr	52 000,00 kr	5 739 164,00 kr
Rabattkort	502 928,00 kr	9 978,00 kr	32 996,00 kr	17 000,00 kr	562 902,00 kr
Totalsumma	16 303 175,00 kr	1 939 587,00 kr	5 676 389,00 kr	2 809 000,00 kr	26 728 151,00 kr

En generell höjning med 3,5 % motsvarar alltså drygt 900 000 kr i årliga intäkter.

Enkelbiljetterna svarar för 76 % av den totala försäljningen och med utgångspunkt i tidigare resonemang är ambitionen är att hålla tillbaka ökningen av enkelbiljettpriset.

Detta skulle fullt ut innebära en väldigt dramatisk ökning av periodkortspriset. Förslaget är därför att under ett par års tid göra en justering av taxan som innebär att förhållande mellan enkelbiljettpriset, rabattkortpriset och periodkortspriset revideras.

Mot bakgrund av detta är *vårt förslag* att följande justeringar görs i taxan:

Biljettyp	Förslag till justering	Teoretisk intäktsökning
Enkelbiljetter	+ 2,8 %	571 930 kr
Rabattkort	+ 2,8 %	15 761 kr
Periodkort	+ 4,5 %	258 262 kr
Summa		845 954 kr

Ny prislista i detalj bifogas. Prislistan ska, innan den börjar gälla, justeras så att periodkortet, så långt det är möjligt har ett pris på jämna 10-tal kronor.

Förlag till beslut

att revidera norrlandsresetaxan med 2,8 % avseende enkelbiljetter och rabattkortsresor samt med 4,5 % avseende periodkort,

att knyta taxan till KPI för årlig justering. Justering neråt ska inte göras,

att beslutet verkställs från och med 1 juli 2015,

att beslutet verkställs under förutsättning att samtliga Kollektivtrafikmyndigheter i de fyra nordligaste länen fattar likalydande beslut.

2015-01-29

Utskottet för infrastruktur och kommunikationer

§ 8 Justering av Norrlandsresans taxa (RUN/219/2015)

Ärendebeskrivning

Norrlandsresan är en gemensam taxa för resor med buss över länsgräns mellan Västerbotten, Västernorrland, Norrbotten och Jämtlands län. Taxans för periodkort används också som ersättningsgrund för resor inom respektive län på periodkort/pendlarkort vid resor med Norrtåg.

Taxan för Norrlandsresan är föremål för justering. Senaste förändring gjordes sommaren 2011.

Beslutsunderlag

Justering av Norrlandsresans taxa, PM.

Förvaltningschefens förslag

Utskottet för infrastruktur och kommunikationer föreslår Regionala utvecklingsnämnden att föreslå Regionfullmäktige besluta

1. norrlandsresetaxan revideras med 2,8 % avseende enkelbiljetter och rabattkortsresor samt med 4,5 % avseende periodkort,
2. taxan knyts till KPI för årlig justering. Justering neråt ska inte göras,
3. beslutet verkställs från och med 1 juli 2015,

beslutet verkställs under förutsättning att samtliga

Kollektivtrafikmyndigheter i de fyra nordligaste länen fattar likalydande beslut.

UTSKOTTET FÖR INFRASTRUKTUR OCH KOMMUNIKATIONERS BESLUT

Utskottet för infrastruktur och kommunikationer föreslår Regionala utvecklingsnämnden att föreslå Regionfullmäktige besluta

1. norrlandsresetaxan revideras med 2,8 % avseende enkelbiljetter och rabattkortsresor samt med 4,5 % avseende periodkort,
2. taxan knyts till KPI för årlig justering. Justering neråt ska inte göras,
3. beslutet verkställs från och med 1 juli 2015,
4. beslutet verkställs under förutsättning att samtliga
Kollektivtrafikmyndigheter i de fyra nordligaste länen fattar

Justerandes
sign

Utdragsbestyrkande

likalydande beslut.

Justerandes
sign

Utdragsbestyrkande

§ 16 Justering av Norrlandsresans taxa (RUN/219/2015)

Ärendebeskrivning

Norrlandsresan är en gemensam taxa för resor med buss över länsgräns mellan Västerbotten, Västernorrland, Norrbotten och Jämtlands län. Taxans periodkort används också som ersättningsgrund för resor inom respektive län på periodkort/pendlarkort vid resor med Norrtåg.

Taxan för Norrlandsresan är föremål för justering. Senaste förändring gjordes under sommaren 2011.

Beslutsunderlag

Justering av Norrlandsresans taxa, PM.

Utskottet för infrastruktur och kommunikationer 29 januari 2015, § 8

Utskottet för infrastruktur och kommunikationers beslut

Utskottet för infrastruktur och kommunikationer föreslår Regionala utvecklingsnämnden att föreslå Regionfullmäktige

1. Taxan för Norrlandsresan revideras med 2,8 % avseende enkelbiljetter och rabattkortsresor samt med 4,5 % avseende periodkort,
2. Taxan knyts till KPI för årlig justering. Justering neråt ska inte göras,
3. Beslutet verkställs från och med 1 juli 2015,
4. Beslutet verkställs under förutsättning att samtliga Kollektivtrafikmyndigheter i de fyra nordligaste länen fattar likalydande beslut.

REGIONALA UTVECKLINGSNÄMNDENS ARBETSUTSKOTTS BESLUT

Regionala utvecklingsnämndens arbetsutskott föreslår regionala utvecklingsnämnden

Regionala utvecklingsnämnden föreslår regionfullmäktige

1. Taxan för Norrlandsresan revideras med 2,8 % avseende enkelbiljetter och rabattkortsresor samt med 4,5 % avseende periodkort,
2. Taxan knyts till KPI för årlig justering. Justering neråt ska inte göras,
3. Beslutet verkställs från och med 1 juli 2015,
4. Beslutet verkställs under förutsättning att samtliga Kollektivtrafikmyndigheter i de fyra nordligaste länen fattar likalydande beslut.

Infrastruktur och kommunikationer
Ruth Eriksson
Tfn: 063-14 65 61
E-post: ruth.eriksson@regionjh.se

2015-01-19

RUN/214/2015

Allmän trafikplikt, tätortstrafiken i Östersund

Inledning

Sedan årsskiftet 2015 är Region Jämtland Härjedalen regional kollektivtrafikmyndighet (RKM). Genom en skatteväxling av verksamheten har Region Jämtland Härjedalen även det ekonomiska ansvaret för den allmänna kollektivtrafiken i Jämtland Härjedalen. RKM inrättades till följd av en ny lagstiftning om regional kollektivtrafik (SFS 2010:1065), myndighetens uppgift är att vara den strategiska beslutsnivån, besluta om trafikförsörjningsprogram, allmän trafikplikt och ta emot anmälan om kommersiell trafik. Region Jämtland Härjedalen äger Länstrafiken i Jämtlands län AB (Länstrafiken) som är den instans som operativt verkställer besluten om allmän trafikplikt i form av att upphandla, ingå avtal, samordna trafik och publicera tidtabeller m m för den allmänna kollektivtrafiken i länet.

Fr.o.m juni 2016 ska ett nytt trafikavtal finnas för allmän kollektivtrafik i tätortstrafiken i Östersund.

Regionala utvecklingsnämnden, i egenskap av RKM, har att besluta om allmän trafikplikt.

Med allmän trafikplikt avses

- Ett krav på en trafiktjänst som fastställs av RKM
- Public service obligation, d v s ett offentligt serviceåtagande gentemot invånarna
- Endast regional kollektivtrafik omfattas, med det avses all allmän kollektivtrafik inom ett län.
- Trafiken skall avse vardagsresande, med det avses resor som är en naturlig del av människans dagliga aktiviteter arbete, studier, omsorg och fritidsaktiviteter. Sådant resande kan förekomma under veckans alla dagar.
- Beslut om allmän trafikplikt skall kunna härledas ut det regionala trafikförsörjningsprogrammet.
- Ett trafikföretag skall inte ha något intresse av att bedriva trafiken kommersiellt.

Nuläge

Nuvarande trafikavtal för tätortstrafiken i Östersunds kommun sträcker sig till juni 2016. Trafikutbudet omfattar dryga 2 100 000 vkm/år, varav flygbusstrafiken ca 75 000 vkm. För detta används 31 fordon.

Resandeutvecklingen har varit positiv de senaste åren. 2013 gjordes ca 3 140 000 resor med tätortstrafiken och 2014 gjordes 3 258 000 resor.

Marknadsandel, ur miljö- och trängselsynpunkt är det önskvärt att fler tar bussen på bekostnad av privatbilen. Aktuella studier visar att marknadsandelen är ca 16 %. Den fysiska tillgängligheten med lågtrébussar och många anpassade hållplatser är god.

Miljöbelastningen har succesivt minskat i nuvarande entreprenad mätt i CO₂utsläpp. Bussdepå finns och kommer att disponeras av trafikutövaren.

Linjenätet har varit relativt oförändrat under lång tid. Östersund växer och nya områden kommer till. En linjenätsanalys pågår som beaktar nya behov och resmönster.

Taxan, i det nuvarande avtalet har operatören stor frihet att sätta priset för en enkelbiljett och utforma rabatter, vissa begränsningar råder dock. Åldersgränser är gemensamma med den övriga allmänna kollektivtrafiken i länet. Biljettgiltighet för färdbevis (övergångar) regleras i avtalet.

Flygbusstrafiken betraktas som trafikutövarens egen trafik med frihet att sätta priser och utforma linjedragningen. Kravet är att samtliga flygavgångar och ankomster till/från Stockholm (Arlanda och Bromma) ska angöras.

Förutsättningar i kommande trafikupphandling

Trafiken skall upphandlas och bedrivas på ett sådant sätt att målen i det regionala trafikförsörjningsprogrammet uppnås. Nuvarande program omfattar tiden 2013-2015, programmet ska revideras under 2015.

- Tillgängligheten till trafiken ska öka ex vis genom att fler fordon har låggolv, i tätortstrafiken är alla fordon av typen låggolv.
- Beläggingsgraden ska öka
- Minskade nettoutsläpp (kg per km) av CO₂,
- Antalet resor i tätortstrafiken ska öka med 1 % per år

Nuvarande och tidigare trafikavtal för tätortstrafiken, har uppmärksamats som s k nettoavtal där trafikutövaren har en långtgående självständighet att utforma trafiken, sätta taxan etc. Trafikutövaren har stor frihet att sätta taxan, men ett index reglerar hur mycket den får höjas. Kommande trafikavtal ska utformas på ett motsvarande sätt och omfatta 8 + 2 år.

En fortsatt utfasning av fossila bränslen är nödvändig för att nå det nationella målet en fossilbränslefri kollektivtrafik 2030.

Östersunds översiktsplan har en särskild bilaga - Östersund 2040, kommunikationer, <http://www.ostersund.se/download/18.34d924a1148c5079f00bbf38/1413788741481/%C3%96stersund+2040+Bilaga+Kommunikationer> Där slås fast att kollektivtrafiken behöver utvecklas i takt med stadens utveckling. Planen anger att staden ska växa, genom dels förtätning, ny bebyggelse nära hållplatserna och dels genom attraktiva lösningar som gör det enkelt att resa kollektivt. Nybebyggelse inom tätorten ska prioriteras i lägen inom 300 m från busshållplats enligt planen.

Under kommande avtalsperiod behöver en linjeomläggning göras som bättre tillgodoser behoven av kollektivtrafik till de områden som utvecklas och idag har bristande kollektivtrafikförsörjning ex vis Frösö Park, Arenaområdet m fl.

Under kommande avtalsperiod kommer tillgängligheten förbättras genom att audiovisuell hållplatsinformation och yttre hållplatsutrop ges under färd. Den digitala tillgängligheten kommer att förbättras exempelvis tidtabellsinformation, realtid, biljettförsäljning information.

Beslut om trafikplikt

Kollektivtrafik är en faktor som påverkar människors val av arbete, boende, utbildning och fritid. Det är därmed av betydelse för den regionala utvecklingen och angeläget att den präglas av långsiktighet och stabilitet. Det finns inget som tyder på att en busstrafik av motsvarande omfattning skulle komma till stånd enbart genom kommersiella aktörers försorg, utan finansiering från kommuner och landsting.

Mot den bakgrunden rekommenderas Regionala utvecklingsnämnden besluta om allmän trafikplikt för linjetrafik på linje 1-14, Industritrafik, Nattbusstrafik, extra sön- och helgdagstrafik och flygbussen, beskriven i busstidtabell Östersund 25 augusti – 14 juni 2015.

Trafik som inte ingår i trafikplikten är s k evenemangstrafik som det förväntas uppstå behov av ex vis vid Storsjöyran, Storsjöcupen och Skidskyttetävlingar. Den trafiken bedöms kommersiella aktörer ansvara för.

Löpande anpassningar av linjer och utbud kan förväntas under avtalstiden, vilka bör rymmas inom beslutet om allmän trafikplikt.

§ 13 **Avsteg från Östersunds kommuns biogasstrategi**

I den av kommunfullmäktige beslutade biogasstrategin för Östersunds kommun anges att biogasdrivna bussar ska ingå som en förutsättning vid kommande upphandling av stadstrafik. Av flera orsaker föreslår kommunledningsförvaltningen att fullmäktige beslutar att möjliggöra avsteg från detta mål.

Underlag för beslut

Kommunstyrelsen 2015-01-20, § 37
Kommunledningsförvaltningens tjänstemannaförslag 2015-01-14.

Yrkande

Kerstin Arnemo, c, (tilläggsyrkande) med bifall av Mona Modin Tjulin, s:
Ett tillägg av en andra beslutspunkt görs med lydelsen:
Kommunfullmäktige kräver att bussarna drivs med förnybara drivmedel med så låg miljöbelastning som möjligt.

Proposition

Ordförande ställer proposition på yrkandet och finner att kommunfullmäktige bifaller detta.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Kommunfullmäktige möjliggör avsteg från biogasstrategin avseende kravet att biogasdrivna bussar ska vara en förutsättning i kommande upphandling av stadstrafik.
2. Kommunfullmäktige kräver att bussarna drivs med förnybara drivmedel med så låg miljöbelastning som möjligt.

Kopia till Region Jämtland Härjedalen, Regionala
kollektivtrafikmyndigheten, Länstrafiken i Jämtlands län AB
Tjänstemannaförslaget ska skickas med beslutet

2015-02-17

Regionala utvecklingsnämndens arbetsutskott

§ 17 Beslut om allmän trafikplikt, tätortstrafiken Östersund (RUN/214/2015)

Ärendebeskrivning

Region Jämtland Härjedalen är Regional kollektivtrafikmyndighet. Myndighetens uppgift är att vara den strategiska beslutsnivån, besluta om trafikförsörjningsprogram, allmän trafikplikt och ta emot anmälan om kommersiell trafik. Inför upphandling av tätortstrafiken i Östersund ska beslut om trafikplikt fattas.

Beslutsunderlag

Beslut om allmän trafikplikt, tätortstrafiken Östersund, PM.

Utskottet för infrastruktur och kommunikationer

Utskottet för infrastruktur och kommunikationer föreslår regionala utvecklingsnämnden att besluta om allmän trafikplikt för linjetrafik på linje 1-14, industritrafik, nattbusstrafik, extra sön- och helgdagstrafik och flygbusstrafik inom tätorten Östersund.

REGIONALA UTVECKLINGSNÄMNDENS ARBETSUTSKOTTS BESLUT

1. Regionala utvecklingsnämndens arbetsutskott föreslår regionala utvecklingsnämnden att besluta om allmän trafikplikt för linjetrafik på linje 1-14, industritrafik, nattbusstrafik, extra sön- och helgdagstrafik och flygbusstrafik inom tätorten Östersund.
2. Områdeschef för Infrastruktur och kommunikationer får i uppdrag att till regionala utvecklingsnämnden den 3 mars 2015 komplettera underlaget med ytterligare information kring målet minskade nettoutsläpp (kg per km) av CO2 i trafikförsörjningsprogrammet

Justerandes
sign

Utdragsbestyrkande

§ 18 Arbetspendling Östersund-Bräcke (RUN/364/2015)

Ärendebeskrivning

Sedan starten av Norrtågstrafiken december 2012 har det funnits en tidig morgontur M-F Östersund ca 6.20 – Bräcke 7.10 – Ånge 7.28. Den har blivit uppskattad för arbetspendling Östersund-Bräcke och har ett 20-tal resenärer. För Bräcke kommun och näringslivet har turen stor betydelse för möjligheten att behålla och rekrytera personal.

I innevarande tågplan T15 var det tänkt att turen från Östersund 6.20 skulle tidigareläggas ca 20 min och förlängas till Sundsvall. Vilket skulle vara en acceptabel eftergift för de lokal pendlarna eftersom turen skulle förlängas till Sundsvall. I den fastställda tågplanen fick turen avgångstid från Östersund 4.56 – Bräcke 5.36 – Ånge 5.54 – Sundsvall 7.06! Det strider mot hur det var tänkt, turen har i nuläget inget värde för pendling inom Jämtland.

Det är näst intill omöjligt att ändra i tågtrafik under en innevarande tågplanperiod, då det tåg som ändras ges sämsta prioritet på spåret.

De tidiga förbindelser som finns är buss Gällö 6.40 – Bräcke ca 7.50, Buss Östersund 6.30 – Bräcke 7.45 och tåg Östersund 5.40 – Bräcke 6.26. Tåget har inget mellanliggande stopp och kräver särskilda färdbevis..

Det innebär att fram till 12 dec 2015 kommer ingen tidig tur för arbetspendling att finnas Östersund-Bräcke.

Turen kl 6.20 från Östersund har funnits i två år och blivit en etablerad pendlingstur till Bräcke, som fyller ett stort behov. Det har gått 2 månader av trafikåret och ska trafiken ersättas bör det göras snarast. Ambitionen är att kunna få tillbaka en tidig tur som kan passa för lokal arbetspendling till kommande tågplan T16 med start 13 december 2015.

Norrtåg har undersökt möjligheten till biljettsamarbete som möjliggör för lokala pendlar att nyttja det tidiga SJ tåget. Det har hittills inte gett något konkret resultat.

En möjlig lösning är att inrätta en ny tur linjetrafik med buss Östersund - Gällö, turen ansluter där till befintlig tur Gällö 6.40 – Bräcke 7.50. Nettokostnaden för den beräknas till 300 000 kr.

Turen inrättas snarast (ca 2 veckor behövs för planering och information) och under återstoden av detta trafikår t o m 12 december 2015.

Länstrafiken i Jämtlands län AB har inte budgeterat för en tillkommande kostnad av denna omfattning, varför ett tilläggsanslag krävs för att trafiken ska kunna inrättas.

Förvaltningschefens förslag

Regionala utvecklingsnämndens arbetsutskott föreslår regionala utvecklingsnämnden

Regionala utvecklingsnämnden beslutar att inte inrätta en tur för tidig arbetspendling Östersund-Bräcke under innevarande tågplaneperiod T15.

REGIONALA UTVECKLINGSNÄMNDENS ARBETSUTSKOTTS BESLUT

Regionala utvecklingsnämndens arbetsutskott föreslår regionala utvecklingsnämnden

Regionala utvecklingsnämnden beslutar att inte inrätta en tur för tidig arbetspendling Östersund-Bräcke under innevarande tågplaneperiod T15.

§ 21 Beslutsordning för handläggning av företagsstöd (RUN/305/2015)

Ärendebeskrivning

När det gäller beslut inom företagsstödet så framgår det i

”Delegationsbestämmelser för Regionala utvecklingsnämnden” följande –

1.6.2 ”Handläggare” företagsstöd/ chef område näringsliv

Fatta beslut om företagsstöd (Regionalt investeringsstöd som Regionalt bidrag till företagsutveckling och mikrobidrag, Sådofinansiering och innovationscheck samt Kommersiell service) inom 1:1-medel upp till en gräns på 5,0 miljoner kronor.

Beslut ska stämmas av med ordförande, vice ordförande för regionala utvecklingsnämnden samt förvaltningschef för regional utveckling.

Beslut ska fattas enligt ”Handläggning av företagsstöd inom Region Jämtland Härjedalen”.

Beslut ska anmälas till regionala utvecklingsnämndens arbetsutskott.

Skäl för förändrad beslutsordning –

Den nu gällande beslutsordningen innebär att alla företagsstöd oavsett stödstorlek skall stämmas av med ordförande, vice ordförande och förvaltningschefen för regional utveckling. Detta innebär t.ex. att konsultcheckar eller utvecklingscheckar i storleksordningen från 10 000 kronor och uppåt skall skickas för avstämning.

Ofta förekommer också situationer där handläggaren i sitt arbete diskuterar finansieringslösningar för en investering tillsammans med andra finansiärer. Det är då viktigt att handläggaren har ett ekonomiskt handlingsutrymme som möjliggör att dessa diskussioner sker så effektiv och snabbt som möjligt och att stödsökande därigenom kan få ett svar utan förseningar.

Förslag till beslutsordning –

För att arbetet med företagsstödet skall flyta så bra som möjligt, för såväl stödsökanden som för de politiker som har det yttersta ansvaret, föreslås följande arbetsmodell för företagsstödet inom Region Jämtland Härjedalen.

Företagsstöd som omfattar ansökan om stöd upp till och med 2 000 000 kr beslutas enligt följande:

Ärendet förbereds och föredras av ansvarig tjänsteman (föredragande) med förslag till beslut, chef område näringsliv är beslutade. Ett ensidigt PM sammanställs över beslutet och delges ordförande, vice ordförande samt förvaltningschef för regional utveckling. En sammanställning av de senast beslutade företagsstöd delges arbetsutskottet samt nämnden vid varje möte.

Företagsstödsansökan som omsluter 2 000 001 kr till 5 000 000 kr föranmäls till ordförande, vice ordförande samt förvaltningschef för regional utveckling.

Föranmälan är ett ensidigt PM med information om sökanden, information om verksamheten, kostnads och finansieringsbeskrivning samt förslag till beslut där handläggande tjänsteman begär ett beslutsutrymme/maxbelopp som gör det möjligt för handläggande tjänsteman att ha ett förhandlingsutrymme.

När ordförande, vice ordförande och förvaltningschefen för regional utveckling erhållit PM:et har de 24 timmar på sig att lämna synpunkter till handläggande tjänsteman. Om inga synpunkter inkommer fortsätter handläggande tjänstemannen beredningen av ärendet inom den ram som tjänstemannen anmält. Beredande tjänsteman tar därefter fram förslag till beslut och chef område näringsliv beslutar. Efter att beslut fattas informeras ordförande, vice ordförande samt förvaltningschefen för regional utveckling. En sammanställning av de senast beslutade företagsstöden delges arbetsutskottet samt nämnden vid varje möte.

Projekt med en stödsumma om 5 000 001 kr till 25 000 000 kr förbereds av handläggaren med förslag om beslut som tas upp i arbetsutskottet och nämnden för beslut.

Projekt som är större än 25 000 000 kr beslutas av Tillväxtverket. Region Jämtland Härjedalen ombeds vid dessa tillfällen att inkomma med ett yttrande. Yttrande skrivs av handläggaren efter inhämtande av eventuella synpunkter från ordförande, vice ordförande och förvaltningschefen för regional utveckling. Yttrandet skrivs under av ordföranden eller vid dennes frånvaro vice ordförande. Om ingen av dessa är närvarande skrivs yttrandet under av förvaltningschefen för regional utveckling.

Vid uttag av säkerheter i samband med stödgivning (begränsad borgen eller företagshypotek), justeringar av ovan nämnda säkerheter i samband med eventuella förändringar hos stödmottagaren, medgivande om koncernbidrag etc., ansvarar handläggare för att dessa moment genomförs enligt principerna i *"Handläggning av företagsstöd inom Region Jämtland Härjedalen"*.

Förvaltningschefens förslag

Regionala utvecklingsnämndens arbetsutskott föreslår

Regionala utvecklingsnämnden antar föreslagna förändringar i
"Delegationsbestämmelser för Regionala utvecklingsnämnden"

REGIONALA UTVECKLINGSNÄMNDENS ARBETSUTSKOTTS BESLUT

Regionala utvecklingsnämndens arbetsutskott föreslår

Regionala utvecklingsnämnden antar föreslagna förändringar i
"Delegationsbestämmelser för Regionala utvecklingsnämnden"

Remiss

Datum

2015-01-30

Dnr (anges vid skriftväxling)

700-7201-2014

Enligt sändlista

Remiss – regional strategi för alkohol, narkotika, dopnings och tobaksarbetet i Jämtlands län 2015-2020

I regionen strävar vi efter att kontinuerligt utveckla och förbättra vårt arbete inom alkohol, narkotika, dopnings och tobaksområdet. Ett led i detta är utarbetandet av en regional strategi för åren 2015-2020. Strategin har utarbetats i samverkan mellan Länsstyrelsen, Landstinget, Polismyndigheten och Regionförbundet i Jämtlands län. Strategin har sin utgångspunkt i regeringens samlade strategi för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken (prop 2010/11:47).

I slutet på 2014 genomfördes en remissrunda och flera kommuner och organisationer inkom med värdefulla synpunkter och kommentarer. Inkomna remissvar och hur dessa har beaktats redogörs för i slutet av bilagd remiss.

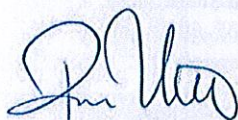
Kommunerna har en mycket viktig del i arbetet och vi ser det som viktigt att de kommuner som inte svarat bereds ytterligare en möjlighet att göra det. Därför erbjuds nu ett nytt tillfälle. Till er som lämnat svar riktar vi ett varmt tack.

Strategin ska utgöra en plattform i vårt gemensamma arbete i det förebyggande alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobaksarbetet liksom i vård- och behandlingsarbetet. Förhoppningen är att en regional strategi och årliga handlingsplaner kan bidra till att stärka det ANDT-arbetet.

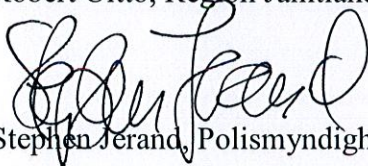
Vi önskar svar kring:

- Ger strategin en korrekt bild av hur ANDT-arbete ska bedrivas i länet?
- Är målsättningarna rimliga?
- Saknas det insatser?
- Har ni förslag på kompletterade målsättningar och insatser eller andra formuleringar?

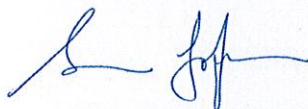
Styrgruppen för Mobilisering mot droger;

Robert Uitto, Region Jämtland/Härjedalen

Stephen Jerand, Polismyndigheten, Polisområde Jämtland

Susanna Löfgren, Länsstyrelsen Jämtlands län

Maria Söderberg, Krokoms kommun

Remissvar till jamtland@lansstyrelsen.se eller till "Länsstyrelsen i Jämtlands län, 831 86 Östersund. Märk svarspost med "Remissvar ANDT-strategin". **Senast den 3 mars 2015.**

Vid frågor angående strategin, kontakta:

Jessica Wiklund, ANDT-samordnare
e-post: jessica.wiklund@lansstyrelsen.se eller tel: 010-2253421

Datum
2015-01-21

Strategi

Diarienummer
700-7201-2014

Remissupplaga

Regional strategi för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobaksarbetet

Jämtland/Härjedalen 2015–2020

Reviderad utifrån remissvar december 2014

Innehåll

Inledning.....	3
Bakgrund	3
Regional strategi för ANDT	4
Vision och övergripande mål.....	5
Syfte.....	5
Organisation och genomförande	5
Aktörer.....	6
Styrdokument.....	9
Regionala mål och insatser.....	11
1. Tillgång till narkotika, dopningsmedel, alkohol och tobak ska minska	11
3. Antalet barn och unga som börjar använda narkotika och dopningsmedel eller debuterar tidigt med alkohol eller tobak ska successivt minska	15
4. Antalet personer som utvecklar skadligt bruk, missbruk eller beroende av alkohol, narkotika, dopningsmedel eller tobak ska successivt minska	18
5. Personer med missbruk eller beroende ska ha ökad tillgänglighet till vård och stöd av god kvalitet.....	20
6. Antalet döda och skadade på grund av sitt eget eller andras bruk av alkohol, narkotika, dopningsmedel eller tobak ska minska	22
Sammanställning remissvar.....	24

Inledning

Arbetet med att förebygga användning av alkohol, narkotika, dopning och tobak (ANDT-arbete) samt att minska de skador och problem som denna användning för med sig är en gemensamt angelägen fråga för våra organisationer och för länets fortsatta utveckling.

Denna strategi syftar till att vara ett underlag för strukturen för alkohol-, narkotika-, dopning- och tobaksarbetet (ANDT) i Jämtlands län åren 2015 – 2020. Länsgemensamt namn för det förebyggande ANDT-arbetet är "Mobilisering mot droger". Strategin har sin utgångspunkt i regeringens nationella ANDT-strategi 2011-2015. Den regionala strategin kompletteras årligen med handlingsplaner som anger specifika satsningar för året.

Syftet med strategin är att den ska bidra till ett systematiskt arbete och att ytterligare utveckla samverkan mellan aktörer i det förebyggande alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobaksarbetet liksom i vård- och behandlingsarbetet.

Strategins övergripande mål är *en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen med ett samhälle fritt från narkotika och dopning, med minskade medicinska och sociala skador orsakade av alkohol och med ett minskat tobaksbruk.*

Förhoppningen är att en regional strategi och årliga handlingsplaner kan bidra till att stärka det lokala ANDT-arbetet och att den regionala nivån i ökad utsträckning ska vara ett stöd för länets kommuner och organisationer. ANDT-arbetet är kopplat till trygghet och därmed även en viktig del i länets arbete med att skapa en trygg, säker och attraktiv region - en region att längta till och växa i.

Jämtlands läns ANDT-strategi har under år 2014 tagits fram i samarbete mellan Länsstyrelsen i Jämtlands län, Regionförbundet Jämtlands län, Jämtlands läns landsting och Polismyndigheten Jämtland. De organisationer som från 2015 ansvarar för strategin är Länsstyrelsen Jämtlands län, Region Jämtland/Härjedalen och Polisområde Jämtland.

Bakgrund

Riksdagen antog 2011 en samlad strategi för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken (prop. 2010/11:47) och beslutade samtidigt om det övergripande målet för ANDT-politiken: "Ett samhälle fritt från narkotika och dopning, med minskade medicinska och sociala skador orsakade av alkohol och med ett minskat tobaksbruk".¹ Med ett samlat övergripande mål vill regeringen tydliggöra viljeinriktningen gällande att komma till rätta med de samlade problem som bruk och missbruk av alkohol, narkotika, dopningsmedel och tobak orsakar både individ och samhälle. Indikatorer för uppföljning av den nationella strategins långsiktiga mål och prioriterade mål har tagits fram och samlats i en databas.²

ANDT-arbetet är en viktig del i folkhälsoarbetet och är ett av folkhälsans elva målområden. Ett gott förebyggande arbete handlar framförallt om att stärka skyddsfaktorer och minska riskfaktorer hos

¹ Socialdepartementet (2011) En samlad strategi för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken. Prop. 2010/11:47

² www.andtuppfoljning.se

såväl den enskilda individen som i familjen, kamratgruppen/på fritiden, i skolan och i samhället i stort.

Risk- och skyddsfaktorer är faktorer som ökar respektive minskar risken för till exempel psykisk ohälsa, kriminalitet och alkohol- och narkotikamissbruk. Exempel på skyddande faktorer är god känslomässig kontakt mellan föräldrar och barn, låg tolerans från vuxna mot normöverträdelser, sen tobaksdebut, sen alkoholdebut, välfungerande skola, goda kamratrelationer och fritidssysselsättningar. Om en faktor är skyddande eller inte beror i första hand på om den stärker banden mellan människor, och i andra hand på om den skapar tydliga regler för beteendet. Förebyggande arbete går ut på att identifiera vilka faktorer som är möjliga att påverka. Generella insatser kompletteras med ändamålsenliga riktade insatser för de barn, ungdomar och vuxna som behöver ett särskilt stöd.

Inom ANDT-arbetet är det viktigt att lyfta de skillnader som finns i kvinnor och mäns, tjejer och killars bruk av alkohol, narkotika, dopningspreparat och tobak. Men också hur våra normer påverkar vår uppfattning om vad som är normalt och därmed önskvärt. Förutom kön förstärks detta ytterligare av socioekonomisk status och ålder. Ett oreflekterat förhållningssätt om normer riskerar en ojämlik missbruks- och beroendevård. Bra insatser och stöd till män/pojkar och kvinnor/flickor är inte alltid en strävan efter lika vård. Istället bör insatserna vara likvärdiga, dvs utgå från den enskildes reella villkor, möjligheter och behov. I genomförandet av ANDT-arbetet är det viktigt att vara medveten om att dessa skillnader finns och verka för att de beaktas.

Det är viktigt att det ANDT-förebyggande arbetet sker på lokal nivå av dem som bäst känner till de problem som finns i närområdet. Olika aktörer som polis, skola, socialtjänst och näringsliv har olika roller. Erfarenheter visar att det finns ett mervärde när de lokala aktörerna, utifrån sina olika roller, samarbetar. Det kan handla om allt från ett aktivt arbete från skolans sida mot kränkande behandling och skolfrånvaro till samarbete mellan polis och socialtjänst kring unga kriminella.

Regional strategi för ANDT

Styrgruppen för ANDT-förebyggande arbete i Jämtlands län beslutade 2014 om att i samarbete mellan länsstyrelse, regionförbund, landsting och polis och i samverkan med kommunerna utforma en regional ANDT-strategi. Handläggare från de regionala organisationerna har träffats för att gemensamt processa fram underlag till en regional strategi. Kommunernas drogsamordnare och tillsynshandläggare har ombetts inkomma med synpunkter under arbetsprocessen.

Den regionala strategin och länets prioriteringar följer samma struktur som den nationella ANDT-strategin 2011-2015. Det sjunde målområdet, "En folkhälsobaserad och restriktiv syn på ANDT inom EU och internationellt" behandlas inte inom ramen för den regionala strategin. Insatsområden har definierats utifrån den nationella ANDT-strategin, situationen i länet och möjligheter till genomförande.

Strategin inleds med en vision och ett övergripande mål som sen följs av långstiktiga mål. De av regeringen beslutade långsiktiga målen har kompletterats med uppföljningsbara regionala mål och

specificerade insatser för att nå dessa. Genomförande av de långsiktiga målen är led i att nå det övergripande målet.

Vision och övergripande mål

Den regionala ANDT-strategins vision är "Att utveckla Jämtlands län till en attraktiv, trygg och trivsamt region; med Sveriges lägsta brottslighet och störst upplevda trygghet".

Det övergripande målet för länets ANDT-arbete är *"En god hälsa på lika villkor för hela befolkningen med ett samhälle fritt från narkotika och dopning, med minskade medicinska och sociala skador orsakade av alkohol och med ett minskat tobaksbruk"*.

Syfte

Strategin syftar till:

- att förverkliga målen i den nationella ANDT-strategin och verka för en god och jämlik hälsa
- att lyfta fram det arbete som görs och särskilda behovsområden i länet,
- bidra till ett systematiskt arbete för att minska användandet av alkohol, narkotika, dopningsmedel och tobak i vår region
- att ytterligare utveckla samarbetet mellan organisationer och professionella inom området
- att vara ett underlag för uppföljning av vårt regionala arbete.

Organisation och genomförande

I regeringens samlade strategi för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken 2011-2015 beskrivs att "Kommuner och landsting har huvudansvaret för det hälsofrämjande och förebyggande arbetet, förskolan och skolan, alkohol- och tobakstillsyn, socialtjänst, missbruks- och beroendevård, behandling och rehabilitering, och det brottsförebyggande arbetet. Staten har inget huvudmannaansvar för detta arbete. Ansvar för att genomföra strategin vilar också hos myndigheter med ett uttalat ansvar för genomförandet av politiken. Insatser för att nå strategins mål kommer att krävas från de flesta sektorer i samhället – från det offentliga, det privata, de idéburna organisationerna och från den enskilda individen".³

Den regionala strategin för alkohol-, narkotika-, dopnings-, och tobaksarbetet i Jämtland/Härjedalen sträcker sig 2015-2020 och kan under denna tid komma att revideras. Länsstyrelsen ansvarar för att i samråd med region, polis och andra aktörer revidera materialet, länsstyrelsen ansvarar även för att årligen följa upp den regionala strategin och återkoppla till berörda aktörer. Samtliga organisationer

³ Socialdepartementet (2011) En samlad strategi för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken. Prop. 2010/11:47. Samverkan för en effektivare och tydligare myndighetsstyrning. s. 61

ansvarar för att strategin och medföljande handlingsplaner genomförs. Lokala aktörer återkopplar lokalt identifierade behov till den regionala nivån. Dessa ligger sen till grund för utformande av årliga handlingsplaner.

Länsgemensamt namn för det förebyggande ANDT-arbetet är "Mobilisering mot droger". Mobilisering mot droger sätts 2006 i strävan efter att Jämtlands län ska vara attraktivt och en trygg plats att leva i. Arbetet syftar till att samla alla aktörer under ett gemensamt paraply.

Organisation

Styrgrupp

Mobilisering mot droger leds av en styrgrupp bestående av representanter från Region Jämtland Härjedalen, Polismyndigheten i Jämtlands län och Länsstyrelsen i Jämtlands län. Styrgruppen ansvarar för strategins förankring i de egna organisationerna. Styrgruppen ansvarar för att överbrygga samverkanshinder och resurstilldelning.

Arbetsgrupp - chefer

Arbetsgruppen består av deltagande myndigheters och organisationers enhetschefer eller motsvarande med ansvar för frågan

Arbetsgrupp - handläggare

Arbetsgruppen består av handläggare inom alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobaksområdena från regionen, länsstyrelsen och polisen. Arbetsgruppen är operativ och ansvarar för framtagande av årliga handlingsplaner i samarbete med kommunerna.

I aktiviteter som utpekas i årliga handlingsplaner bildas arbetsgrupper med berörda aktörer. Dessa kan exempelvis gälla samverkan mot alkohol och droger i trafiken, insatser i arbetslivet eller samverkan kring dopning och andra utvecklingsområden.

Aktörer

Region Jämtland Härjedalen

År 2015 bildas Region Jämtland Härjedalen, vilket innebär att verksamheterna i Jämtlands läns landsting och Regionförbundet Jämtlands län slås samman. Region Jämtland Härjedalen har det övergripande ansvaret för att ta fram, genomföra och följa upp ett flertal strategier för länets utveckling.

Regionen samordnar inom Mobilisering mot droger olika länsövergripande aktiviteter. Regionen (tidigare Regionförbundet) har sedan 2006 samordningsansvar för den breda samverkan mellan myndigheter och frivilliga/idéburna organisationerna inom ramen för "Mobilisering mot droger". Detta innefattar verksamhetsstöd inom områdena, riskbruk, insatser för barn till missbrukare, samarbete mot alkohol och droger i trafiken, dopingförebyggande arbete och narkotikafria skolor.

Inom ramen för regionens verksamhet bedrivs även övrigt folkhälsoarbete där målet är att bidra till en god hälsa och positiv livsmiljö för alla medborgare. Styrande är det nationella folkhälsomålet som

uttrycks i elva målområden. Genomförandet av "Hälsa på lika villkor"-enkäten⁴ om vuxnas hälsa och Centralförbundet för alkohol och narkotikaupplysnings enkät om skolelevers drogvanor⁵ är betydelsefulla delar i uppföljningsarbetet. Inom regionens verksamhet finns även ett samordningsuppdrag för föräldrastöd.

I hälso- och sjukvårdens verksamhet finns flera områden med verksamhet som knyter an till alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobaksarbetet, både genom förebyggande arbete och stödjande och behandlande arbete. Det förebyggande arbetet bedrivs både inom Länssjukvården och Primärvården. Regionen ansvarar för att informera, utbilda och implementera, samt att i övrigt stödja primär- och länssjukvård i det sjukdomsförebyggande arbetet. De ansvarar även för att synliggöra befolkningens hälsosituation samt identifiera framgångsfaktorer för att bidra till god hälsa och bidra till ökade förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för alla.

Inom hälso- och sjukvården finns även vård och behandling vid missbruk. Regionen och kommunerna samarbetar när det gäller vård och behandling av personer som har ett beroende eller missbruk. Den regionala hälso- och sjukvården ansvarar för den medicinska vården.

Länsstyrelse

Länsstyrelsen har i uppdrag att se till att de nationella politiska målen för samhällets insatser mot alkohol, narkotika, dopning och tobak, förmedlas till lokal nivå och där omsätts till förebyggande arbete utifrån lokala behov och förhållanden.

Inom ramen för uppdraget ska länsstyrelsen stödja utvecklingen av tvärsektoriella insatser och verka för samarbete på lokal, regional och nationell nivå. Därtill ska Länsstyrelsen ge stöd till kommuner i utvecklingen av ett långsiktigt kunskapsbaserat regionalt och lokalt arbete och bidra till utbildning och kompetensutveckling i länet. I uppdraget ingår även att fånga lokala behov av stöd och förmedla dessa vidare till regional och nationell nivå.

Länsstyrelsen har också uppdrag att bedriva tillsyn över kommunerna enligt alkohollagen och tobakslagen, samt att arbeta med förstärkt tillsyn – det vill säga utveckling av kommunernas tillsynsverksamhet genom utbildning i tobakstillsyn, ansvarsfull alkoholservering och rökfria miljöer.

Polisen

Polisens uppdrag är att minska brottsligheten och öka människors trygghet. Genom brottsförebyggande arbete ska polisen medverka till att färre brott begås. Fler brott ska också klaras upp.

Polisen ska bidra till att tillgången på och användandet av narkotika minskar och det brottsförebyggande arbetet inriktas mot försäljning till och bland ungdomar för att därigenom minska narkotikamissbruket. Polisen ska jobba för att tidigt identifiera nya unga missbrukare samt jobba brottsförebyggande med prevention gällande den liberala inställningen gentemot droger bland

⁴"Hälsa på lika villkor" är den nationella folkhälsoenkäten som genomförs årligen av Folkhälsomyndigheten www.folkhalsomyndigheten.se

⁵ CAN (Centralförbundet för alkohol och narkotikaupplysning) genomför årligen en enkät bland elever i årskurs 9 och gymnasiets årskurs 2 för att följa alkohol, tobaks och narkotikautvecklingen. www.can.se

ungdomar. Ett led i det brottsförebyggande arbetet är även orosamtal hos ungdomar och deras vårdnadshavare som polisen genomför tillsammans med socialtjänsten. I vissa av länets skolor har polisen, i samarbete med skolan, narkotikahundar som genomsöker skolans lokaler.

Samverkan mellan kommun och polis skall stärka det förebyggande arbetet lokalt. Inom regionen finns samverkansavtal i form av en strategisk överenskommelse mellan polis och respektive kommun. Polisen samarbetar med krogar, ordningsvakter och kommunens alkoholhandläggare i syfte att minska våldet inne på krogarna samt i anslutning till dessa. Myndigheten arbetar även i vissa kommuner med "Krogar mot knark"⁶ och "100 % ren hårdträning"⁷. Det finns även ett samarbete mellan polis och kommuner i arbetet med "Smadit" (Samverkan mot alkohol och droger i trafiken)⁸.

Kommuner

Kommunerna, där människor arbetar, går i skola och bor är den mest centrala arenan för det förebyggande ANDT-arbetet men även för att erbjuda och tillgodose en god och evidensbaserad vård- och behandling vid risk- och missbruk för individen och dess närstående.

Sju framgångsfaktorer för en kommuns förebyggande arbete har identifierats i en utvärdering av små kommuners förebyggande arbete mot alkohol och narkotika⁹:

- Att det ANDT-förebyggande arbetet anses viktigt och har hög prioritet för kommunen.
- Att det finns en lokal samordningsfunktion med mandat och tydlig strategisk roll.
- Att det finns en lokal stödstruktur/organisation där viktiga beslutsfattare ingår.
- Att det finns samsyn kring vad förebyggande arbete innebär.
- Att det finns fungerande samverkan mellan olika aktörer med tydlig rollfördelning.
- Att det finns fungerande nätverk och mötesplatser.
- Att uppdragsgivare efterfrågar regelbundna lägesrapporter.

Kommunerna ger tillstånd för servering av alkohol i enlighet med alkohollagen. Tjänstemännen utreder grunderna för tillståndsgivningen och de förtroendevalda beslutar därefter. Kommunerna bedriver även tillsyn av tobakslagens efterlevnad. En god ordning i tillståndsgivning och tillsyn av tillståndshavarnas verksamhet fungerar också förebyggande.

⁶ Krogar mot knark är ett arbetssätt som syftar till att försvåra användandet av narkotika i krogmiljö. I Krogar mot knarks nätverk finns representanter från krogar och myndigheter www.krogarmotknark.se

⁷ 100 % ren hårdträning syftar till att träningsanläggningar ska utveckla ett långsiktigt förebyggande arbete mot dopning. Arbetet sker i samverkan mellan träningsanläggning, kommun, polis och andra lokala aktörer. www.prodis.se

⁸ Smadit är en samverkan mellan flera myndigheter där den som rapporteras för rattfylleri snabbt ska få professionell hjälp. www.trafikverket.se

⁹ Grundh M. (2011) "Småkommunsatsningen" En utvärdering av små kommuners förebyggande arbete mot alkohol och narkotika i Värmlands och Örebro län. Karlstads universitet

Regionen och kommunerna samarbetar när det gäller vård och behandling av personer som har ett beroende eller missbruk. Kommunerna har det yttersta ansvaret för stöd, exempelvis när det gäller boende och icke-medicinsk behandling.

Idéburna organisationer

De idéburna organisationerna besitter både kunskap, engagemang och erfarenhet och är därför viktiga i det förebyggande arbetet men erbjuder därutöver även ett brett utbud av stödverksamheter. I regionen lyfts brukarnas erfarenheter och önskemål som en av tre viktiga kunskapskällor när det gäller att utveckla en evidensbaserad praktik. Det handlar om inflytande och medverkan på individ-, verksamhets- och systemnivå. Brukarorganisationer ska erbjudas möjlighet att vara del i styr- och arbetsgrupper på lokal och regional nivå.

Näringsliv och privata aktörer

Näringslivet och privata aktörer har en viktig roll i det förebyggande arbetet både i egenskap av arbetsgivare och lokala kontaktpunkter. Allt fler företag arbetar i med socialt ansvarstagande och samhällsansvar, så kallat Corporate Social Responsibility (CSR)¹⁰. I Jämtlands län finns bland annat nätverket Hälza.

Styrdokument

I länet finns flera styrdokument och strategier som är kopplade till den regionala ANDT-strategin vilka redogörs för nedan.

Regional utvecklingsstrategi

År 2014 beslutade länet om en regional utvecklingsstrategi (RUS) "Jämtland/Härjedalen 2030 – innovativt & attraktivt 2014-2030".

Ett övergripande mål i den regionala utvecklingsstrategin är att Jämtland upplevs som landets tryggaste län. Det framhålls även att regionen eftersträvar en god hälsa på lika villkor och att så många som möjligt ska klara skolan med fullständiga betyg.

Regional folkhälsopolicy

I Jämtlands län finns en regional Folkhälsopolicy för åren 2011-2015. Folkhälsopolicyn är ett underdokument till den regionala utvecklingsstrategin. Fyra insatsområden definieras i den regionala folkhälsopolicyn; trygga uppväxtvillkor, utbildning och arbete, hälsofrämjande miljö och delaktighet och inflytande. De områden som lyfts fram i den regionala folkhälsopolicyn är alla av stor betydelse i det ANDT-förebyggande arbetet och primära skyddsfaktorer för bruk av alkohol, narkotika, dopning och tobak. Visionen i policyn är "Hälsa på lika villkor för hela befolkningen för en hållbar utveckling i Jämtlands län".

Ungdomsstrategi

Ungdomsstrategin är en förlängning av den regionala utvecklingsstrategin och syftar till att lyfta fram de utvecklingsområden som kan göra länet till en attraktiv region för ungdomar. Skolgång,

¹⁰ Europeiska kommissionen har beskrivit CSR som att företag ska ta ansvar för hur de påverkar samhället, ur såväl ett ekonomiskt, miljömässigt som socialt perspektiv http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sustainable-business/corporate-social-responsibility/index_en.htm

delaktighet och inflytande och trygghet och hälsa är delar som lyfts fram i ungdomsstrategin om är direkt kopplad till ungdomars välmående samt bruk av alkohol, tobak och andra droger.

Överenskommelse avseende riskbruk, missbruk och beroende i Jämtlands län

Regionförbundet i Jämtlands län och Jämtlands läns landsting utarbetade 2011 en gemensam länsövergripande överenskommelse gällande riskbruk, missbruks- och beroendevården i länet. Överenskommelsen uppdaterades 2014.

Överenskommelsen reglerar ansvar, roller och samverkan mellan Jämtlands kommuner/Regionförbundet och landstinget i Jämtlands län beträffande riskbruk, missbruk och beroende. Överenskommelsen bygger på "Nationella riktlinjer för missbruks- och beroendevård".¹¹ Riktlinjerna förtydligar hur socialtjänsten och hälso- och sjukvårdens verksamhet kan samarbeta kring målgruppen.

Överenskommelsen syftar till att minska drog- och alkoholskadorna i Jämtlands län. Målet med överenskommelsen är att de riskbruksinsatser och den missbruks- och beroendevård som kommunerna och hälso- och sjukvården i Jämtland erbjuder, ska vara utformade i enlighet med de nationella riktlinjerna och evidensbaserad praktik. Brukarinflytandet ska stärkas och samverkan mellan de olika aktörerna ska förbättras.

Mål för gemensam hälso- och sjukvårdspolitik i Jämtlands län 2014-2025

Kommunerna och landstinget i Jämtlands län enades 2014 om ett gemensamt dokument med ett övergripande perspektiv som fokuserar på det viktigaste områdena där kommunerna och landstinget tillsammans kan göra förbättringar. Tre övergripande mål definieras: Förbättrad psykisk hälsa, Hälsofrämjande och trygghetskapande levnadsvillkor, Tillgänglig och samordnad hälso- och sjukvård. I dokumentet beskrivs även samverkansarenor i länet.

¹¹Socialstyrelsen (2007) Nationella riktlinjer för missbruks- och beroendevård

Regionala mål och insatser

De regionala målen baseras på den nationella samlade strategin för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken (prop. 2010/11:47).

1. Tillgång till narkotika, dopningsmedel, alkohol och tobak ska minska

Bakgrund

Jämtland/Härjedalen verkar för att säkerställa förekomst av regionala nätverk för kommunernas handläggare för tillsyn enligt alkohollagen och tobakslagen samt för samordnare för det ANDT-förebyggande arbetet. Nätverken ska erbjuda möjlighet till erfarenhetsutbyte, kompetensutveckling och länsövergripande planering och stärka samverkan och samarbete mellan kommuner, region, länsstyrelse, polis, näringsliv och idéburna organisationer.

Bruket av alkohol och tobak är nära kopplat till priset. Ett högre pris medför ett minskat bruk. Att begränsa tillgång och efterfrågan är viktiga komponenter i det förebyggande arbetet.

Tillgänglighetsbegränsande insatser såsom en god tillsyn enligt alkohol- och tobakslagarna och utbildning av serveringspersonal i Ansvarsfull alkoholservice i syfte att minska överservering och servering till minderåriga, är därmed viktiga insatser.

Innehav av narkotika liksom att förse eller servera minderåriga med alkohol är en brottslig handling. Det brottsförebyggande och ANDT-förebyggande arbetet går hand-i-hand och är av stor betydelse i länets trygghetsskapande arbete. Nära samverkan mellan kommuner och polis är en förutsättning för ett effektivt tillgänglighetsbegränsande arbete.

Regionala mål 2020

- **Anskaffning av tobak och alkohol bland skolelever - andelen elever som uppger att de har tillgång till folköl, tobak, narkotika och dopningsmedel inom 24 timmar ska halveras från 2012 års nivå**

År 2012 rapporterade 47 procent av elever i årskurs 9 och 72 procent av länets elever i gymnasiet årskurs 2 att de kan få tag i cigaretter inom 24 h. Vad gäller alkohol rapporterade 42 respektive 43 procent av länets niondeklassare att de får tag på alkohol från systembolaget respektive folköl inom 24 timmar.¹²

- **Antal serveringsställen (per 10 000 invånare 15 år och äldre) med öppettider efter klockan 01:00 ska minska jämfört med 2013 års antal**

Jämfört med riket finns det i Jämtlands län i förhållande till befolkningen ett stort antal serveringsställen som har öppet efter klockan 01:00. 2013 fanns det i länet 12 serveringsställen per 10 000 invånare (15 år och äldre) med öppettider efter klockan 01:00 att jämföra med riksnittet 3 per 10 000 invånare (15 år och äldre).¹³

¹² Jämtlands läns landsting (2013) Skolelevers drogvanor 2012

¹³ <http://www.andtuppfoljning.se/?SavedQueryId=f10d2ef2-18c2-4df5-9c07-d1b643425341>

<i>Insats</i>	<i>Ansvarig</i>	<i>Indikator för uppföljning</i>
Regionalt nätverk som stöd för det förebyggande ANDT-arbetet i kommunerna	Region och länsstyrelse	Antalet kommuner med drog/preventionssamordnare Antal träffar som genomförs under ett år
Tillsynsbesök vartannat år hos länets kommuner	Länsstyrelse	Antal genomförda besök
Regionalt nätverk som stöd för alkohol- och tobakstillsynsfrågor i kommunerna	Länsstyrelse, kommun och polis	Antalet kommuner som deltar Antal träffar som genomförs under ett år
En effektiv och samordnad lokal alkohol- och tobakstillsyn	Länsstyrelse, kommun och polis	Årsarbetskrafter per kommun för tillståndsprövning och tillsyn, servering av alkoholdrycker, detaljhandel med folköl, detaljhandel med tobaksvaror, rökfria miljöer. Antal kommuner som arbetar kontinuerligt med tillsyn av rökfria miljöer.
Regelbundna utbildningar i Ansvarsfull alkoholservering	Länsstyrelse och kommuner	Antalet genomförda utbildningar
Referensgrupp för Ansvarsfull alkoholservering	Länsstyrelse, polis, kommuner, näringslivet	Antalet genomförda möten
Förekomst av lokala samverkansavtal mellan kommun och polis	Polis och kommun	Antal kommuner med förekomst av skriftlig överenskommelse/samverkansavtal för lokal samverkan
Informations- och erfarenhetsutbyte om försäljning via digitala medier	Polis, länsstyrelse och kommun	Årligen genomfört möte
Verka för förekomst av kommunala policys för begränsad tillgång till alkohol i miljöer där barn och ungdomar vistas.	Kommun	Antalet kommuner med policys

2. Barn ska skyddas mot skadliga effekter orsakade av alkohol, narkotika, dopning eller tobak

Bakgrund

Det ofödda barnet liksom det lilla barnet är utsatt för föräldrarnas bruk av tobak, alkohol och droger. Små barn är särskilt känsliga för exponering för tobaksrök där exponering kan leda till astma eller allergiutveckling. Mödra- och barnhälsovården har ett viktigt uppdrag i att nå nyblivna och blivande föräldrar med information och samtal om betydelsen av att växa upp i en säker och trygg miljö. De har även möjlighet att erbjuda vård och stöd till föräldrar.

Enligt en beräkning 2014 har 5,2 procent av alla barn en förälder som vårdats för missbruk eller beroende.¹⁴ Utöver dessa barn finns även de barn vars föräldrar inte vårdats men där barnen känner oro för sin förälders drickande. De här barnen känner sig ensamma, oroar sig mycket och några av dem far riktigt illa. Aktiviteter för att uppmärksamma dessa barn, och för att visa att det finns hjälp för dem att få behöver genomföras i hela länet. Det innefattar även att erbjuda föräldrarna själva stöd i deras föräldraskap.

Regionala mål 2020

- **Andelen gravida med ett av riskbruk av alkohol ska halveras jämfört med 2012 års siffror**

År 2012 var andelen gravida med ett riskbruk av alkohol i Jämtlands län cirka 11 procent att jämföra med ett snitt i riket på 6 procent.¹⁵

- **Andelen gravida med ett riskbruk av tobak ska halveras jämfört med 2013 års siffror**

Andelen gravida med ett riskbruk av cigaretter har kontinuerligt minskat under en tioårs period och det är procentuellt färre gravida i Jämtlands län än i riket som röker – 2011 var andelen rökande gravida i Jämtland ca 3.5 procent. Utvecklingen av gravida som snusar har varit mycket positiv – 2011 var andelen snusande bland gravida i Jämtland 1procent.¹⁶

¹⁴ Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (2014) Föräldrar i missbruks- och beroendevård och deras barn – en genomgång av SKL:s kartläggning hösten 2012 och en skattning av antal berörda barn

¹⁵ <http://www.andtuppfoljning.se/?SavedQueryId=16c97823-6452-4bc8-9b5d-cffd150ae795>

¹⁶ Cigaretter: <http://www.andtuppfoljning.se/?SavedQueryId=65ce9841-e458-44e2-8bcf-8b1626764764> och snus: <http://www.andtuppfoljning.se/?SavedQueryId=d69781d8-1d15-4bef-bed1-5dd03b53c785>

<i>Insats</i>	<i>Ansvarig</i>	<i>Indikator för uppföljning</i>
Implementering av manual för samtal med blivande mödrar om levnadsvanor	Region	Antal mödravårdscentraler som arbetar manualbaserat
Information till småbarnsföräldrar om betydelsen av en alkohol-, narkotika- tobaks-, och dopningsfri uppväxt	Region (BVC)	
Genomförande av riktlinjer för samverkan och stöd till blivande och nyblivna föräldrar med missbruk/beroende av alkohol och droger.	Region	Årligen genomförda träffar med representanter från socialtjänsten, polisen samt hälso- och sjukvården för uppföljning och utveckling av samverkan utifrån riktlinjerna.
Förekomst av rutiner för upptäcka barn i riskmiljö och uppmärksamma föräldraskap hos vuxna som kommer i kontakt med verksamhet på grund av eget missbruk, psykisk sjukdom, psykisk funktionsnedsättning	Region och kommun	Antal kommuner med rutiner för hur barn och ungdomar i familjer med missbruk ska upptäckas
Verka för ökad kunskap om att upptäcka barn i risk för yrkesverksamma som möter barn	Region	Genomförande av utbildningsinsatser
Erbjuda ändamålsenligt stöd till barn i familjer med missbruk, psykisk sjukdom, psykisk funktionsnedsättning	Region och kommun	Antal kommuner som under året haft verksamhet särskilt riktad till barn och ungdomar i familjer med missbruk.
Verka för samverkan på lokal nivå mellan yrkesgrupper och verksamheter som möter barn som far illa eller riskerar att fara illa till följd av andras eller eget risk/missbruk (SOL 14).	Region, polis och kommun (socialtjänst)	Antal kommuner med samverkansavtal på ledningsnivå mellan socialtjänsten, hälso- och sjukvården och skolan.

3. Antalet barn och unga som börjar använda narkotika och dopningsmedel eller debuterar tidigt med alkohol eller tobak ska successivt minska

Bakgrund

Uppväxtmiljö, familj, skola och arbetssituation är sociala faktorer som har betydelse för ohälsa och drogbruk.¹⁷ Undersökningar visar att det finns ett samband mellan användning av olika substanser bland ungdomar, exempelvis visar enkätundersökningen Skolelevers drogvanor att eleverna med narkotikaerfarenhet i högre grad uppvisade andra riskbeteenden i form av användning av andra substanser.¹⁸

Forskning visar att barn till föräldrar som är restriktiva med att bjuda på alkohol hemma skjuter upp sin alkoholdebut och dessutom dricker mindre. Forskning visar även att en restriktiv inställning hos föräldrar kring ungdomars tobaksbruk har stor betydelse för ungas bruk av tobak.¹⁹ Minskat bruk av alkohol och tobak bland ungdomar minskar även risken för direkta konsekvenser som våldsbrott, stölder, försämrat skolresultat samt risken att de unga utvecklar ett beroende längre fram i livet. Jämtlands läns drogvaneundersökning visade att vuxna, men även äldre kompisar eller syskon, fortfarande förser minderåriga med alkohol. Utvecklingen har dock varit positiv, i den nationella årliga undersökningen skolelevers drogvanor för år 2013 uppgav fem procent av 16-åringarna i landet att de fått alkohol med lov av sina föräldrar. Tre år tidigare var motsvarande siffra tolv procent.²⁰ Arbetet med att göra föräldrar och andra vuxna medvetna om sin roll som förebilder och gränssättare måste fortsätta.

En central del av skolans drogförebyggande arbete handlar om att skapa ett gott skolklimat och främja en god lärandemiljö. Rökning på skolgårdar är förbjudet sedan 1994²¹, trots detta förekommer rökning inom skolans område. Studier av skolmiljö visar att en välstrukturerad undervisning, där eleverna upplever att de kan påverka sin situation i skolan minskar risken för skolmisslyckanden och problembeteende. Skolrelaterade skyddsfaktorer är skolframgång, elevernas anknytning till skolan, goda sociala relationer, att uppmärksammas för positiva handlingar, tydliga förväntningar och en tydlig struktur i skolvardagen.²² Allt detta leder till minskad konsumtion av droger. Skyddsfaktorer för barn och ungas hälsa är även tillitsfulla relationer mellan skola och föräldrar liksom föräldrar som är trygga i sitt föräldraskap. Ett viktigt led i det ANDT-förebyggande arbetet är därför att fortsätta utveckla tillgången till och utvecklingen av generella och riktade föräldrastödsinsatser.

¹⁷ Statens folkhälsoinstitut (2009) Det drogförebyggande arbetet i Sverige 2008. Östersund

¹⁸ CAN (2014) Skolelevers drogvanor, Stockholm

¹⁹ Ljungdahl, S., & Bremberg, S. (2010). Högre alkoholkonsumtion hos barn som får dricka alkohol tillsammans med sina föräldrar. Östersund: Statens folkhälsoinstitut

²⁰ CAN (2014) Skolelevers drogvanor, Stockholm

²¹ Tobakslagen prop. 1993/94:98

²² Hawkins, Catalano, Arthur, (2002) Measuring risk and protective factors for substance use, delinquency, and other adolescent problem behaviors. The Communities That Care Youth Survey

Regionala mål 2020

- **Andelen alkoholkonsumenter år 9 och gymnasiets årskurs 2 ska fortsatt minska och halveras från 2012 års nivå**

Andelen unga som dricker alkohol har minskat under de senaste åren. År 2012 rapporterade 55 procent av eleverna i årskurs 9 respektive 81 procent i gymnasiets årskurs 2 att de druckit alkohol någon gång.

- **Andelen tobakskonsumenter år 9 och gymnasiets 2 ska halveras från 2012 års nivå**

I årskurs 9 rapporterade 2012, 37 procent att de rökt och 24 procent att de använt snus de senaste 12 månaderna. Motsvarande andel för elever i gymnasiets årskurs 2 var 52 procent och snus 44 procent.

- **Andelen som brukat narkotika i år 9 och gymnasiets årskurs 2 ska halveras från 2012 års nivå**

6 procent av länets elever i årskurs 9 och närmare 16 procent av eleverna i gymnasiets årskurs 2 hade 2012 någon gång testat narkotika (framförallt cannabis).

- **Andelen som brukat dopningsmedel i år 9 och gymnasiets årskurs 2 ska halveras från 2012 års nivå**

År 2012 rapporterade 0,7 procent av eleverna i årskurs 9 och 1 procent av eleverna i gymnasiets årskurs 2 i Jämtland att de använt anabola steroider.²³

- **Andelen elever i årskurs 9 som blivit bjuda på alkohol av sina föräldrar ska halveras jämfört med 2012 års nivå.**

Av eleverna i årskurs 9 rapporterade 2012, 25 procent att de blivit bjudna på alkohol av sina föräldrar.²⁴

Insats	Ansvarig	Indikator för uppföljning
Verka för ökad kunskap om narkotika, tobak, alkohol och dopning bland unga hos föräldrar	Polis, region, länsstyrelse, kommun	Genomförda informations- och upplysningsinsatser Andel elever i årskurs 9 och gymnasiets år 2 som uppger att föräldrarna tycker det är ok/inte ok: att de röker hasch, att de dricker alkohol, att de dricker sig berusade, att de röker cigaretter/snuser
Verka för ökad kunskap om narkotika, tobak, alkohol och dopning bland vuxna som möter ungdomar	Kommun, region, länsstyrelse	Genomförda utbildningar för vuxna som möter ungdomar
Lägesbild av skolelevers (åk 9 och gymnasiets år 2) drogvanor; alkohol, narkotika, dopning och tobak	Region	Undersökningar genomförs och presenteras 2015, 2018, 2021
Förekomst av policydokument för skolans hälsofrämjande och ANDT-	Kommun, region och , länsstyrelse	Andel kommuner som har policier som inkluderar det ANDT-

²³ Jämtlands läns landsting (2013) Skolelevers drogvanor 2012; Östersund

²⁴ Jämtlands läns landsting (2013) Skolelevers drogvanor 2012; Östersund

förebyggande arbete i kommunala grund- och gymnasieskolor		förebyggande arbete i den kommunala grundskolan och gymnasieskolan
Implementering/förankring av "Tobaksfri Duo" eller annan strukturerad metod för tobaksförebyggande arbete för att barn och ungdomar inte ska börja använda tobaksprodukter	Region och kommun	Andel kommuner som använder strukturerade program för att förebygga tobaksdebut i grundskolan och i gymnasieskolan. Antal ungdomar som tecknar kontrakt.
Erbjuda tobaksavvänjning för ungdomar som önskar stöd.	Region och kommun	Andel kommuner som uppger att handlingsplaner för tobaksavvänjning finns i kommuns grundskolor och i kommunens gymnasieskolor.
Tobakstillsyn av skolgårdar	Kommun	Antalet kommuner som arbetar kontinuerligt med tillsyn av rökfria skolgårdar
Verka för att samtliga kommuner ska erbjuda föräldrastöd till alla föräldrar med barn 0-17 år	Kommun , region och, länsstyrelse	Antal kommuner som erbjuder föräldrastöd
Införande av metoden 100 % ren hårdträning (eller liknande) på träningsanläggningar	Region , polis och kommun	Andelen kommuner som uppger att de använder sig av metoden "100 % ren hårdträning" alla huvuddelar.
Ökat samarbete mellan kommun och näringslivsaktörer i det ANDT-förebyggande arbetet	Kommun och länsstyrelse	Antal samarbetsavtal mellan kommun och näringslivsaktörer
Verka för ökat samarbete med idéburna organisationer/föreningar på lokal och regional nivå	Region (CAN-ombud) och länsstyrelse (regional nivå) Kommun (lokal nivå)	Antal samarbetsavtal mellan kommun och idéburna organisationer/föreningar. Antal regionala träffar för representanter för den idéburna sektorn

4. Antalet personer som utvecklar skadligt bruk, missbruk eller beroende av alkohol, narkotika, dopningsmedel eller tobak ska successivt minska

Bakgrund

Riskbruk handlar om den alkoholkonsumtion som, om den fortsätter, riskerar att leda till ett missbruk och svåra medicinska skador men där problemen ännu inte gett några allvarliga, negativa konsekvenser

Hög alkoholkonsumtion kopplas till ett sextiototal olika sjukdomar och hälsoproblem. Vid riskbruk finns ibland tecken men inga tydliga bevis för att alkoholrelaterad skada uppkommit. Det motiverar att hälso- och sjukvårdspersonal ställer rutinmässiga frågor om alkoholkonsumtion till dem som uppsöker hälso- och sjukvården.

Vad gäller bruk av tobak visar undersökningar från länet att många unga som röker önskar hjälp med att sluta²⁵ vilket är viktigt att ta fasta på och försöka fånga upp dessa individer inom skolan, fritiden och arbetslivet. Implementering av de nationella riktlinjerna för sjukdomsförebyggande metoder är genomgående ett viktigt led i arbetet.

Regionala mål 2020

- **Andel med riskbruk ska halveras jämfört med 2014**

Riskbruksdata från HLV

- **Andel som brukar tobak (röker och/eller snusar) varje dag ska halveras jämfört med 2014**

Data från HLV 2014

- **Andel som använt hasch eller marijuana under de senaste 30 dagarna ska vara mindre eller lika som 2014 års nivå.**

Data från HLV 2014

²⁵ Jämtlands läns landsting (2013) Skolelevers drogvanor 2012; Östersund

<i>Insats</i>	<i>Ansvarig</i>	<i>Indikator för uppföljning</i>
Följa befolkningens hälsoutveckling	Region	Genomförande av enkät "Hälsa på lika villkor" 2018, och analys av enkätresultat.
Verka för att säkra kontinuitet av tobaksavvänjare	Region	Antal diplomerade tobaksavvänjare i länets kommuner och skolor
Ökad kunskap om dopning och dopningspreparat bland vårdpersonal	Region, polis och länsstyrelse	Genomförda utbildningar
Ökad kunskap hos vårdpersonal om att ställa frågan om bruk av alkohol, tobak, dopningsmedel eller narkotika	Region	Genomförda utbildningar
Tillämpning av nationella riktlinjer för sjukdomsförebyggande metoder hos företagshälsovård, ungdomsmottagningar och Studenthälsan	Region	
Uppföljning av studenters konsumtion/bruk av alkohol och narkotika	Mittuniversitetet (Studenthälsan), kommun	Andel studenter som screenas för riskbruk.
Vidmakthålla tobaksförebyggande arbete inom tandvården	Region	Genomförda utbildningar
Ökat antal offentliga arbetsplatser med en policy och handlingsplan för ANDT-relaterade frågor	Region, länsstyrelse, polis och kommun	Andelen kommuner som arbetsgivare som har en (a) alkohol- och/eller drogpolicy, (b) en policy som rör rökfri arbetstid och (c) en policy som rör tobaksfri arbetstid.

5. Personer med missbruk eller beroende ska ha ökad tillgänglighet till vård och stöd av god kvalitet

Bakgrund

Missbruks- och beroendevården ska ge personer med riskbruk, missbruk eller beroende en modern vård, präglad av hög kvalitet och professionalitet. Den som söker hjälp ska få insatser utifrån bästa tillgängliga kunskap som sammanvägs med brukarens erfarenheter och önskemål. Av 8a § HSL (Hälso- och Sjukvårdslagen) och 5 kap 8a § SoL (Socialtjänstlagen) framgår att organisationer som företräder brukare eller deras närstående bör ges möjlighet att lämna synpunkter på innehållet i överenskommelser mellan region och kommun.

På individnivå handlar det om den enskildes rätt att påverka sin livssituation och den vård och det sociala stöd som behövs. Vården för den enskilde väljs och utformas i dialog mellan individen och behandlaren. På verksamhetsnivå handlar det om möjligheten till delaktighet i beslut rörande verksamheter, till exempel inom en klinik eller inom socialtjänsten, genom fokusgrupper, brukarenkäter, brukarråd eller brukarrevision. På systemnivå sker delaktighet genom exempelvis medverkan vid utarbetande av policyprogram eller genom politisk påverkan.

Bland äldre ökar andelen som dricker mycket alkohol och riskerar att utveckla ett beroende.²⁶ Äldre människor, framför allt i åldrarna 65–75 år, konsumerar alltmer alkohol, vilket innebär ett ökat antal riskkonsumenter även i högre åldrar. Den alkoholrelaterade dödligheten bland äldre har ökat i flera EU-länder, däribland Sverige.²⁷

Regionala mål 2020

- **Andel vårdade med återinskrivning alkoholdiagnoser under samma kalenderår ska minska till max 20 procent**

Under 2012 var andelen vårdade med återinskrivning för alkoholdiagnoser 30 procent. En ökning från att under det tidiga 2000-talet legat strax under 20 procent. Vilket är lägre än genomsnittet för riket under samma period.²⁸

- **Andel vårdade med återinskrivning narkotikadiagnoser under samma kalenderår ska minska till max 20 procent**

Andelen vårdade med återinskrivning för narkotikadiagnoser var 2012 i Jämtlands län närmare 30 procent.²⁹

²⁶ Statens folkhälsoinstitut (2012) Alkohol och äldre – Faktablad. Östersund

²⁷ Socialstyrelsen (2012) Tillståndet och utvecklingen inom hälso- och sjukvård och socialtjänst – Lägesrapport 2012. Stockholm

²⁸ <http://www.andtuppfoljning.se/?SavedQueryId=f256f831-979a-4003-aeee-c38e96196c4f>

²⁹ <http://www.andtuppfoljning.se/?SavedQueryId=4025a227-1062-4ab4-8040-99addf64c252>

<i>Insats</i>	<i>Ansvarig</i>	<i>Indikator för uppföljning</i>
Ökad kunskap hos vård- och omsorgspersonal om riskbruk av alkohol hos äldre	Region	Utbildningstillfällen
Verka för likvärdig och tillgänglig vård och behandling i hela länet	Kommun och region	Antal kommuner med reviderade lokala överenskommelser som tydliggör den lokala vårdkedjan
Kontinuerlig kompetensförsörjning om kunskapsbaserat missbruks- och beroendevårdsarbete till kommuner och andra berörda aktörer	Region	Utbildningstillfällen
Säkerställa revidering och tillämpning av regionala överenskommelser för missbruks- och beroendevården	Region	Förekomst av reviderade regionala överenskommelser
Vidmakthålla brukarmedverkan i de insatser som rör missbruks- och beroendevård.	Region och kommun	Genomförda insatser i samverkan Genomförda brukarenkäter/brukardialoger

6. Antalet döda och skadade på grund av sitt eget eller andras bruk av alkohol, narkotika, dopningsmedel eller tobak ska minska

Bakgrund

Information, utbildning, opinionsbildning, begränsande lagstiftning, regleringsåtgärder och mer individinriktade åtgärder, är alla insatser som påverkar förekomsten, omfattningen av konsumtionen samt den sociala acceptansen för bruk av alkohol, narkotika, dopningsmedel och tobak. Informationskampanjer har dock visat sig ha liten betydelse på beteendet om de inte kombineras med andra insatser. Informationsinsatser kan därför vara en viktig del i att bereda marken för andra insatser.³⁰

Skadeverkningar på grund av ANDT drabbar inte bara brukaren utan även dennes familj och omgivning. Skadebegreppet omfattar inte bara sjukdomar utan även övriga skador där ANDT-bruk är en bidragande eller underliggande faktor, såsom våld i offentliga miljöer och AND-relaterat våld inom familjen. Ökad kunskap hos ungdomar, unga vuxna och vuxna om riskerna med bruk av ANDT i samband med exempelvis bilkörning samt en kontinuerlig kunskapsutveckling inom hälso- och sjukvården och missbruks- och beroendevården om ANDT-missbrukets medicinska och sociala skadeverkningar, är viktiga led i arbetet för att minska ANDT-relaterad dödlighet och skador.

Regionala mål 2020

- **Antal personskadade (per 100 000 invånare 15 år och äldre) förare i singelolyckor ska fortsatt minska (jämfört med 2013 års antal)**

Alkohol och narkotika i trafiken medför både dödsfall och svåra personskador. Av omkomna personbilsförarna är cirka 20 procent påverkade.

- **Andel som under de senaste 12 månaderna blivit utsatta för fysiskt våld ska minska jämfört med 2014 års nivå**

HLV

- **Antal anmälda misshandelsbrott (per 100 000 invånare 15 år och äldre) utomhus, med obekant gärningsman ska minska (jämfört med 2012 års antal).³¹**

Antalet anmälda misshandelsbrott utomhus med obekant gärningsman har i riket sen 2007 stadigt minskat till strax under 300 per 100 000 invånare 15 år och äldre. Jämtland har under merparten av tiden haft ett lägre antal än riket. 2012 var antalet 250 per 100 000 invånare 15 år och äldre.

³⁰ Statens folkhälsoinstitut (2009) Det drogförebyggande arbetet i Sverige 2008. Östersund

³¹ <http://www.andtuppfoljning.se/?SavedQueryId=a543837c-a8e7-47ed-9b40-948e5932b03c>

<i>Insats</i>	<i>Ansvarig</i>	<i>Indikator för uppföljning</i>
Samverkan mot alkohol och droger i trafiken enligt SMADIT i alla kommuner	Region , polis och kommun	Antal kommuner som uppger att kommunen arbetar med SMADIT. Antal/andel misstänkta rattfyllerister (alkohol respektive droger) som erbjuds SMADIT och andelen av dessa som tackar ja
Regelbundna kontroller av alkohol- och narkotikapåverkade i trafiken	Polis	
Stödja samordningen av insatser mot våld i nära relationer	Länsstyrelse och polis	
Systematiskt informationsutbyte mellan personal vid akutmottagningar och polis	Polis och region	Genomförda träffar
Målgruppsanpassade Informationssatsningar om drogers skadeverkningar och hur det kan förebyggas	Kommun , region, länsstyrelse och polis	Produktion och användning av informationsmaterial.
Kontinuerlig uppdatering av webbplatser för regional kunskap och information	Region	Uppdaterad webbplats

Sammanställning remissvar

Sammanställning av remissvar från svarande organisationer och hur de har behandlats.

Strategiutkast 2015-01-21 är reviderad utifrån inkomna remissvar december 2014.

MHF – motorförarnas helnykterhetsförbund

- Borde heta TAND istället för ANDT.
Kommentar: ANDT är det av regeringen antagna begreppet och ANDT behålls därför i den regionala strategin.
- Bra att barn som far illa uppmärksammas.
- NGO (idéburna organisationer) kan ha utrustning som kan användas. Tex "fyllibrillor".
Kommentar: Bra exempel på hur olika organisationers kompetens och resurser kan nyttjas och delas.

Polismyndigheten Jämtlands län

- Målsättningarna känns så långt som det går att bedöma som rimliga.
- Strategin måste kompletteras med en kommunikationsplan
Kommentar: Strategin avses kompletteras med en kommunikationsplan så snart det är ett fastställt dokument.
- En populärversion borde tas fram.
Kommentar: De årliga handlingsplanerna/programförklaringarna avser att vara mer "lätillgängliga" dokument än strategin.

Ragunda kommun

- Beskrivning av "Mobilisering mot droger" bör komma tidigare i dokumentet
Kommentar: Text har flyttas och Mobilisering mot droger beskrivs nu i det inledande stycket.
- Målsättningarna är rimliga men delvis krävande. Svår ekonomisk situation i kommuner kan göra att delar som inte är lagstadgade är svåra att finansiera.
- Numrering av målområden
Kommentar: Målområdena har numrerats.
- Saknar mer konkreta insatser under mål 1.
Kommentar: Samverkansavtal mellan polis och kommun och en effektiv och samordnad tillsyn bedöms utifrån ett tillgänglighetsbegränsande perspektiv vara de två största. Finns det förslag på mer konkreta insatser mottas de gärna.
- Korrektur och förtydliganden.
Kommentar: Texten har reviderats utifrån inkomna synpunkter.

Jämtland Härjedalen Idrottsförbund

- Tydliggör ansvarsförhållanden och roller som olika organisationer har i de olika insatserna.
Kommentar: Huvudansvarig aktör har skrivits med fetstil i reviderad version.
- Information om dopning behövs både till vuxna och ungdomar.
Kommentar: Viktig aspekt att vuxna i ungdomars närhet har tillräckligt med kunskap för att kunna vidareförmedla och diskutera med ungdomar.

Östersunds kommun

- Positivt att det nationella övergripande målet har kompletterats med "en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen"
- Risk och skyddsfaktorer bör kompletteras med "arbetsplatsen"
Kommentar: "Arbetsplatsen" har lagts till i texten.
- Förtydligande kring hur uppföljning ska ske och av vilken/vilka aktörer
Kommentar: mening tillagd "Länsstyrelsen ansvarar för att årligen följa upp den regionala strategin och återkoppla till berörda aktörer".
- Eventuell komplettering av styrdokument med "mål för gemensam hälso- och sjukvårdspolitik i Jämtlands län 2014-2025".
Kommentar: Dokumentet har kompletterats med styrdokumentet.
- Regionala insatser under mål 1 känns inte genomgående relevanta
Kommentar: Samverkansavtal mellan polis och kommun och en effektiv och samordnad tillsyn bedöms utifrån ett tillgänglighetsbegränsande perspektiv vara två största insatserna. Strategin har kompletterats med de av kommunen föreslagna insatserna. Enligt punkterna nedan.
- Saknas en insats (Mål 1) som förslagsvis lyder "styrgrupp/referensgrupp för Ansvarsfull alkoholservering med länsstyrelsen, polisen, kommun och restaurangbranschen som ansvarig".
Kommentar: Strategin har kompletterats med föreslagen insats.
- Föreslagen ytterligare insats (Mål 1) "Verka för snävare normer vad gäller miljöer där alkohol ska finnas tillgängligt, exempelvis att alkohol inte bör tillhöra utpräglade ungdomsmiljöer eller idrottsliv"
Kommentar: Strategin har kompletterats med föreslagen insats.
- Saknas mål om insatser för barn i riskmiljö
Kommentar: Texten har kompletterats.
- Saknas ett mål under mål 3 som belyser föräldrars koppling till ungdomars bruk av ANDT
Kommentar: Strategin har kompletterats med ett mål som behandlar föräldrar till barn i årskurs 9 som bjuder sina barn på alkohol.
- Insatsområde 5 står endast region som ansvarig. Bör kompletteras med kommun (socialtjänst).
Kommentar: Texten har kompletterats med kommun.
- En insats (mål 5) som belyser vikten av anhörigstöd saknas.
Kommentar: Anhörigstöd ingår som en del i den regionala överenskommelsen för missbruks- och beroendevården.
- En fråga som behöver lösas är den om drogtester, särskilt gällande drogtest av person under 18 år
Kommentar: Att undersöka utveckling av drogtester finns med i utkast till handlingsplan/programförklaring 2015.
- Den regionala strategin stämmer väl överens med kommunens viljeinriktning och kommunens styrdokument på området.

Gymnasieförbundet Jämtlands län

- Informativ strategi. Vision och mål är högt ställda men får anses rimliga.

- Krav ställs på samordningsfunktioner för det gemensamma arbetet
- Handlingsplanen behöver i hög grad konkretisera insatserna.
Kommentar: Handlingsplanen har för avsikt att vara konkret

Åre kommun

- Strategins inledande första del upplevs inte ge en tydlig bild. Inledande kapitel bör tydligare hänga ihop med regionala mål och insatser.
Kommentar: Syftet med strategin har tydliggjorts. Texten har även kompletterats med en beskrivning av hur den regionala strategin lagts upp.
- Stycket om skillnader mellan mäns och kvinnors, pojkars och flickors bruk av ANDT är i förhållande till övrig text för stort.
Kommentar: Jämställdhet mellan kvinnor och män skapas där besluten fattas, resurserna fördelas och normerna skapas, och därför bör jämställdhetsperspektivet finnas med i det dagliga arbetet. Det innebär att alla politiska beslut som berör individer belyser, analysera och beakta villkoren för kvinnor och män samt för flickor och pojkar.
- De regionala målen, bortsett från målet om öppettider, upplevs som rimliga.
- Kommunen är en utpräglad turistort och en stor del av näringslivet utgörs av verksamheter med serveringstillstånd. Tillgänglighetsbegränsningen bör inte handla om öppettider utan om ökad kunskap och ett ansvarstagande hos verksamheter med serveringstillstånd.
Kommentar: Diskussion har förts i styrgruppen för Mobilisering mot droger och beslut att målet står kvar då det är känt från både forskning och erfarenhet att våldet ökar med längre öppettider. Kunskap och ansvarstagande hos verksamheter med serveringstillstånd är dock en nyckelfaktor i ett gott förebyggande arbete.
- En regional strategi bör ta fram en egen regional målsättning.
Kommentar: Beslut har tagits att använda den av regeringen formulerade målsättningen även i den regionala strategin.
- Syftena med strategin bör arbetas igenom. Det ska vara lätt att se hur syftena leder till att målet nås.
Kommentar: Syftena med strategin har till viss del reviderats utifrån kommunens förslag.
- För att få verklig genomslagskraft bör det finnas ett par extra prioriterade arbetsområden som väljs i process med kommuner och organisationer.
Kommentar: De prioriterade arbetsområdena avses specificeras i de årliga handlingsplanerna/programförklaringarna.
- Det saknas ett kapitel om uppföljning och utvärdering
Kommentar: Texten i det inledande stycket om Genomförande har kompletterats med en mening om hur strategin avses följas upp och ansvarig för detta.

Krokoms kommun

- Krokoms kommun kommer att behandla remissen i "Folkhälsorådet". En rimlig svarstid för kommunen med anledning av ny politisk organisation är slutet av första kvartalet 2015.
- Länets revision av folkhälsopolicyn 2015 är kompatibelt med den regionala ANDT-strategin och ska ses i ett långsiktigt förebyggande helhetsperspektiv.
Kommentar: Kompatibiliteten mellan den regionala ANDT-strategin och folkhälsopolicyn är en viktig aspekt.

Remissvar ANDT-strategin
jamtland@lansstyrelsen.se

Region Jämtland Härjedalen har beretts tillfälle att lämna synpunkter till förslaget på Regional strategi för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobaksarbetet för 2015 – 2020.

Frågor gällande ANDT-arbetet hanteras inom organisationen både inom regional utveckling och hälso- och sjukvårdsuppdraget. Vi har valt att samla svaret från båda delar inom vår organisation i detta svar. Den första delen av svaret utgår från det regionala utvecklingsuppdraget.

Region Jämtland Härjedalens båda föregångare, regionförbundet och landstinget, har deltagit i ANDT-arbetet tillsammans med länsstyrelsen under många år i såväl styrgruppsfunktion som i det operativa arbetet. Vi är därför väl förtrogna med arbetet och strategins framväxt hösten 2014. Trots detta har vi ett antal synpunkter som vi bedömer ytterligare skulle skärpa upp strategin som ett viktigt styrdokument för framtagande av årliga handlingsplaner.

Övergripande kommentarer

Sid 4 Vision och övergripande mål

Strategins vision lyfter fram värdeorden attraktiv, trygg, trivsamt, låg brottslighet och upplevd trygghet. Det är ord som får sitt innehåll från hela samhällets struktur, dess befolkning, dess ledarskap och allas ageranden. Ett framgångsrikt ANDT-arbete är en viktig del i detta.

Det övergripande målet för länets ANDT-arbete bör fokuseras på just begränsningen av alkohol, narkotika, dopning och tobaks tillgänglighet och bruk. Målmeningen *en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen* har ett mycket bredare anslag och åstadkoms genom en mångfald av insatser även på sidan om ANDT. Precis som det står om minskade medicinska och sociala kostnader orsakade av alkohol bör samma gälla för tobak, inte bara sträva efter ett minskat tobaksbruk. Tobakens kostnader för samhället är ca 30 miljarder kronor per år.

Sid 6 Organisation

Vi föreslår en renodling av de tre grupperna där styrgruppens roll bör ligga på kommunikation av visionen och de övergripande målen samt att styrgruppen utökas med en representant från kommunal ledningsnivå utsedd av länets kommuner. Civilsamhället har en viktig roll och bör på något sätt beredas insyn i styrningen av arbetet. Förslag till alternativ text kursivt:

Postadress

Box 654, 831 27 Östersund

Besöksadress

Rådhusgatan 72

Webbadress

www.regionjh.se

Styrgrupp

Mobilisering mot droger leds av en styrgrupp bestående av representanter från Region Jämtland Härjedalen, Polismyndigheten i Jämtlands län, *kommunsektorn* och Länsstyrelsen i Jämtlands län. Styrgruppen ansvarar för ~~strategins förankring~~ *kommunikation runt vision och övergripande mål* i de egna organisationerna. Styrgruppen ansvarar för att överbrygga samverkanshinder och *ska inom sina organisationer, och utanför dessa, verka för att erforderliga resurser finns till arbetets förfogande.* ~~resurstilldelning.~~

Arbetsgrupp - chefer

Arbetsgruppen består av deltagande myndigheters och organisationers enhetschefer eller motsvarande med ansvar för frågan. *Dessa har att förankra strategin inom sina organisationer samt att fördela tillgängliga resurser utifrån strategins regionala mål.*

Arbetsgrupp - handläggare

Arbetsgruppen består av handläggare inom alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobaksområdena från regionen, länsstyrelsen och polisen. Arbetsgruppen är operativ och ansvarar för framtagande av årliga handlingsplaner i samarbete med kommunerna *utgående från tilldelade / tillgängliga resurser.*

Sid 9 Styrdokument

Den regionala integrationsstrategin bör tillföras som ett relevant styrdokument i sammanhanget.

Sid 11-22 Regionala mål – övergripande kommentarer:

Totalt finns 17 regionala mål. I remissen står det att dessa baseras på den nationella samlade strategin för ANDT (prop 2010/11:47) som innehåller sju långsiktiga mål. Varken den nationella strategin eller regeringens årliga åtgärdsprogram har tydliga uppnående- eller strävansmål. Det är positivt att den regionala strategin har gjort detta, dock utan att motivera grunden för hur målen är satta. Att utgångsåret för att nå målen i den regionala strategin varierar är förklarligt då befintlig utgångsstatistik har olika årtal. Det finns nu i princip tre olika uppnående- / strävansmål.

- ska halveras (10 st)
- ska minska (6 st)
- mindre eller lika (1 st)

Det står nu (sid 4) att de regionala målen är uppföljningsbara. För att skapa bättre trovärdighet vore det värdefullt att på något sätt ge en bild av förutsättningarna att nå dessa mål och i vissa fall siffrsätta dessa. Som ett exempel kan målområde 2; Barn ska skyddas mot skadliga effekter orsakade av alkohol, narkotika, dopning eller tobak studeras. Det regionala målet att halvera andelen gravida med riskbruk av alkohol respektive tobak skulle bli tydligare om målet för t ex alkohol sattes som att nå ned till riksnittet, vilket halveringsmålet i princip innebär. Det skulle också signalera allvaret i den nuvarande andelen i riskbruk.

För tobak är situationen tvärtemot. Utgående från startår 2012 (i stället för 2011 som i remitterade förslaget) ligger Jämtland på halva nivån i förhållande till riket; 2,2% mot rikets 4,4%. Med dessa två exempel visas hur schablonmässigt målet "ska halveras" satts.

Postadress

Box 654, 831 27 Östersund

Besöksadress

Rådhusgatan 72

Webbadress

www.regionjh.se

saknas helt regionala mål för ett av benen i strategin, dopning. Antingen bör sådana tillföras eller så ska det motiveras varför inga mål finns för det området.

Specifika kommentarer på regionala mål

Sid 11 Tillgång till narkotika mm ska minska:

Regionala mål 2020

- **Anskaffning av tobak och alkohol bland skolelever - andelen elever som uppger att de har tillgång till folköl, tobak, narkotika och dopningsmedel inom 24 timmar ska halveras från 2012 års nivå**

Byt ordet skolelever till ett åldersegment (detta obeaktat att CAN-undersökningarna riktar sig mot 2 åldrar i gruppen "skolelever"). Det finns unga i utanförskap, eller i riskzon, som inte hör till kategorin skolelever där det angeläget att nå ut med information.

Sid 18 Antalet personer som utvecklar skadligt bruk....

Regionala mål 2020

- **Andel som använt hasch eller marijuana under de senaste 30 dagarna ska vara mindre eller lika som 2014 års nivå.**

Det är ett märkligt passivt satt mål! Utan att göra några farlighetsbedömningar för individ eller samhälle gällande riskbruk av alkohol eller tobak, vilka "ska halveras", är det mycket förvånande att det regionala målet för utvecklat skadligt bruk av hasch eller marijuana bara pekar på att andelen som använt senaste 30 dagarna inte ska öka fram till 2020. Målet sätts nu med riktning 2020 utifrån en mycket oroande situation gällande narkotikatillgången i länet. Visserligen finns målet "halveras" inom nyttjandegraden "som brukat" i årskurs 9 respektive 2 i gymnasiet men det försvarar inte en passiv hållning för den grupp som trots detta har utvecklat skadligt bruk.

Det är vidare anmärkningsvärt att målen enbart berör hasch / marijuana när vi har en situation i länet med god tillgång till heroin, opiater, amfetamin och inte minst utbudet av "nättdroger". Regionala mål bör tillföras gällande ett bredare narkotikabegrepp.

Sid 19 Antalet döda och skadade på grund av sitt eget eller andras bruk....

Regionala mål 2020

- **Antal personskadade (per 100 000 invånare 15 år och äldre) förare i singelolyckor ska fortsatt minska (jämfört med 2013 års antal)**

Om "antal personskadade" inkluderar döda ska det framgå. Vad innebär fortsatt minska? 1% eller 49%, dvs som många andra mål – halveras. Sverige har en nationell nollvision för området och det borde återspeglas i det regionala målet.

- **Andel som under de senaste 12 månaderna blivit utsatta för fysiskt våld ska minska jämfört med 2014 års nivå**

Postadress

Box 654, 831 27 Östersund

Besöksadress

Rådhusgatan 72

Webbadress

www.regionjh.se

Begreppet "fysiskt våld" kan vara allt ifrån örfilar, knuffar och drag i håret till stryptag, knivhugg och mordförsök. Självklart är inget av detta acceptabelt. Målet skulle dock vinna på att tydliggöras. Som ovan: vad innebär "minska"? 1% eller 49%, dvs som många andra mål – halveras.

- **Antal anmälda misshandelsbrott (per 100 000 invånare 15 år och äldre) utomhus, med obekant gärningsman ska minska (jämfört med 2012 års antal).**

Samma fråga här, vad innebär "minska"? 1% eller 49%, dvs som många andra mål – halveras.

Sid 12-23 Regionala insatser – övergripande kommentarer:

De regionala insatserna är omfattande. Strategin avser att verka under fem år och de långa tabellerna ger ingen överblick hur olika insatser ligger i tid, är det kontinuerliga aktiviteter eller som något nedslag under åren. Genomförandemöjligheterna av strategins alla insatser i ett femårsperspektiv är ovisst då insatserna är beroende av resurser. Resursernas volym är obekanta i det tidsperspektivet.

Vår bedömning är att detta skulle kunna skäras ned ordentligt i och med att det parallellt finns årliga handlingsplaner där "hur-frågan" behandlas. Möjligen kan ett antal av uppföljningsindikatorerna listas i strategin för att på så sätt antyda hur genomförandet kommer att ske. I handlingsplanerna kan ansvaret fördelas inom Arbetsgrupp handläggare / chefer där det årliga budgetutrymmet kommer att hanteras. Vi väljer därför att inte, som svar på en regional femårig strategi, bedöma relevansen eller ansvaret för olika insatser då ANDT-arbetet är ett nära samarbete mellan organisationer och det avgörs bäst dem emellan.

Kompletterande synpunkter från Folkhälsocentrum inom vår gemensamma organisation:

sid 19 Insats: Verka för att säkra kontinuitet av *diplomerade* tobaksavvänjare

Om indikatorer för uppföljning:

Viktigt är att det finns en bred grund för att kunna minska antalet personer som drabbas av ett bruk och skadeverkningar av alkohol, narkotika, dopningsmedel eller tobak.

För att kunna arbeta intensivare inom bland annat tobaksområdet krävs en breddning till även aktörer och där vi kan följa arbetet genom att omfatta även:

Antal diplomerade tobaksavvänjare vid i länets kommuner, skolor, bland vårdpersonal inom öppen och slutenvård och dessutom företagshälsovård

Postadress

Box 654, 831 27 Östersund

Besöksadress

Rådhusgatan 72

Webbadress

www.regionjh.se

Förslag på kompletterande målsättningar och insatser:

Tandvården är en viktig aktör som ytterligare skulle kunna ingå i förebyggande insatser i ANDT-arbetet.

Tandhälsan speglar mycket tidigt hälsotillståndet hos patienten, man arbetar både i förebyggande syfte och på ett flertal tandvårdskliniker har man redan ett samarbete så tillvida att man tar upp skador orsakade av tobaksbruk och remitterar patienter till sin tobaksavvänjare på orten. Man träffar också barn och ungdomar regelbundet varje år och kan härigenom ha en bra förebyggande och uppföljande funktion inom ANDT-arbetet. På en del i landet ingår också tandvården som en viktig del i arbetet med Tobaksfri Duo med ett mycket gott resultat.

För tandvårdens del: Indikatorer för uppföljning: Genomförda utbildningar, möjlighet till avsatt tid för arbetet. Ekonomisk översyn för tandvårdens möjlighet att arbeta med frågan, liknande Västerbottenmodellen.

REGION JÄMTLAND HÄRJEDALEN

Robert Uitto
Regionråd

Anders Byström
Bitr. regiondirektör

Postadress

Box 654, 831 27 Östersund

Besöksadress

Rådhusgatan 72

Webbadress

www.regionjh.se

2015-02-17

Regionala utvecklingsnämndens arbetsutskott

§ 22 Remiss - Regional strategi för alkohol, narkotika dopnings och tobaksarbetet i Jämtlands län 2015-2020. (RUN/306/2015)

Ärendebeskrivning

I regionen strävar man efter att kontinuerligt utveckla och förbättra arbetet inom alkohol, narkotika, dopnings- och tobaksområdet. Ett led i detta är utarbetandet av en regional strategi för åren 2015- 2020. Strategin har utarbetats i samverkan mellan Länsstyrelsen, Landstinget, Polismyndigheten och Regionförbundet i Jämtlands län. Strategin har sin utgångspunkt i regeringens samlade strategi för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken (prop 2010/11:47).

Strategin ska utgöra en plattform i vårt gemensamma arbete i det förebyggande alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobaksarbetet liksom i vård- och behandlingsarbetet. Förhoppningen är att en regional strategi och årliga handlingsplaner kan bidra till att stärka det ANDT-arbetet.

Beslutsunderlag

Remiss - Regional strategi för alkohol, narkotika, dopnings- och tobaksarbetet, Länsstyrelsen.

Remissvar.

Förvaltningschefens förslag

Regionala utvecklingsnämndens arbetsutskott föreslår

Regionala utvecklingsnämnden antar föreslaget remissvar

REGIONALA UTVECKLINGSNÄMNDENS ARBETSUTSKOTTS BESLUT

Regionala utvecklingsnämndens arbetsutskott föreslår

Regionala utvecklingsnämnden antar föreslaget remissvar.

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
---------------------	--	--	--------------------

2015-02-09

Medlemmar och partners i Mittnordenkommittén

Ändrade stadgar för den ideella föreningen Mittnordenkommittén

Bäste medlem eller partner i Mittnordenkommittén!

Vid kommitténs höstmöte 2014-12-18 beslutades att skicka följande förslag till stadgeändring till föreningens medlemmar och partners.

Mittnordenkommittén önskar ert godkännande eller era synpunkter på de bifogade stadgarna senast 2015-04-14 till kristin.eriksson@lvn.se. För frågor eller funderingar välkommen att kontakta undertecknad. Tack på förhand!

Kristin Eriksson
Kanslichef/kansliapäällikkö

Tel +46 (0)70 323 84 92
e-post kristin.eriksson@lvn.se
hemsida www.mittnorden.net

.....

Keskipohjola-komitean jäsenet ja partnerit,

Keskipohjola-komitean, aatteellisen yhdistyksen, sääntömuutokset

Hyvät Keskipohjola-komitean jäsenet ja partnerit!

Komitean syyskokouksessa 18.12.2014 päätettiin toimittaa oheinen ehdotus komitean sääntöjen muutoksesta kaikille jäsenille ja partnereille.

Keskipohjola-komitea toivoo teiltä sääntöjen hyväksymistä tai kommentteja sääntöehdotuksiin viimeistään 14.4.2015 mennessä kansliapäällikölle: kristin.eriksson@lvn.se. Allekirjoittanut vastaa myös mielellään mahdollisiin kysymyksiin. Kiitos jo etukäteen!

Kristin Eriksson
Kanslichef/kansliapäällikkö

Tel +46 (0)70 323 84 92
s-posti kristin.eriksson@lvn.se
kotisivut: www.mittnorden.net

Stadgar för Mittnordenkommittén

Beslut nummer ett, av två likalydande beslut, vid Mittnordenkommitténs höstmöte den 18 december 2014.

§ 1 Syfte

1. Mittnordenkommittén skall samarbeta med avsikt att främja hållbar utveckling och tillväxt i Mittnorden baserad på historisk och kulturell samhörighet och gemensamt regionalt utvecklingsintresse. Jämställdhets- och ungdomsperspektivet skall genomsyra all verksamhet.
2. Mittnordenkommitténs prioriterade områden för gränsöverskridande samarbete framgår av en årlig handlingsplan.
3. Mittnordenkommittén skall stärka Mittnorden nationellt och inom Europeiska unionen.
4. Mittnordenkommittén ska främja utvecklingen av nätverk inom samarbetsområdet.
5. Mittnordenkommittén ska initiera, delta i och driva utvecklingsprojekt inom samarbetsområdet.

§ 2 Samarbetsområde

Mittnordenkommittén är ett gemensamt samarbetsorgan inom de mittnordiska regionerna belägna från den ryska gränsen i öst till Atlanten i väst.

§ 3 Medlemmar och partners

1. Kommittén kan bevilja medlemskap till lokala och regionala förtroendevalda offentliga myndigheter inom Mittnordenkommitténs samarbetsområde.
2. Kommittén kan bevilja partnerskapsstatus åt andra offentliga och privata aktörer inom och angränsande till Mittnordenkommitténs samarbetsområde.

§ 4 Mittnordenkommittén

1. Kommittén är högsta beslutande organ för samarbetet.
2. Mittnordenkommittén leds av politiskt förtroendevalda.
3. Vid beslut eftersträvas konsensus.
4. Partners har närvaro- och yttranderätt vid kommitténs möten.

5. Kommittén godkänner överordnade målsättningar och handlingsplan.
6. Kommittén godkänner verksamhetsplan, budget, verksamhetsberättelse samt bokslut.
7. Medlemmar och partners utser själva ordinarie ledamöter och deras ersättare till kommittén på sätt och för tid som bestämmes av respektive medlem/partner. Nyvalda ledamöter anmäls till kansliet.
8. Kommittén är beslutsfällig när minst en (1) medlem från varje land är representerad.
9. Kommittén sammankallas minst en gång per år med minst fyra veckors varsel. Dagordning skall vara ledamöterna tillhanda senast två veckor före mötet. Förslag som önskas behandlas på kommitténs sammanträden skall vara ordföranden tillhanda senast tre veckor före mötesdagen.
10. Kommitténs beslut antecknas under mötet i ett protokoll. Protokollet skrivs under av ordförande och justeras av en ledamot från vardera land som inte innehar ordförandeskapet.
11. Mittnordenkommittén utser vid höstmötet en ordförande för två år i taget bland ledamöterna i ledningsgruppen.
12. Ordförandeskapet ska växla mellan länderna enligt löpande turordning.
13. Mittnordenkommittén tecknas av ordförande och kanslichef var för sig.

§ 5 Ledningsgrupp

1. Varje medlemsregion utser en ledamot till ledningsgruppen på sätt och för tid som bestämmes av respektive medlemsregion.
2. Ledningsgruppen utser inom sig vice ordförande för en period om ett år i taget.
3. Ledningsgruppen är beslutsfällig när flera än hälften av ledamöterna och minst en ledamot från varje land är närvarande.
4. Ledningsgruppens beslut antecknas under mötet i ett protokoll. Protokollet skrivs under av ordförande och justeras av en ledamot från vardera land som inte innehar ordförandeskapet.
5. Ledningsgruppens ledamöter har alltid närvaro- och yttranderätt vid sammanträden med resursgrupp och arbetsgrupper.

§ 6 Resursgrupp

1. Resursgruppen är ett stöd till kanslichefen.

Förslag till ny formulering: Resursgruppen är ett beredande organ inom Mittnordenkommittén till stöd för medlemsregionerna och kanslichefen.

2. Varje region utser en representant till resursgruppen.

Förslag till ny formulering: Varje medlemsregion utser en representant till resursgruppen.

3. Kanslichefen fungerar som gruppens ordförande.

Förslag till ny formulering: Kanslichefen fungerar som resursgruppens ordförande.

Förslag till nytt tillägg: 4. Resursgruppen sammanträder i regel före lednings- resp kommittémöten.

§ 7 Arbetsgrupper

1. Kommittén och ledningsgruppen kan för särskilda uppdrag tillsätta tillfälliga eller permanenta arbetsgrupper.

2. En kontinuerlig dialog mellan arbetsgrupp och kansli/ledningsgrupp förutsätts.

3. I arbetsgrupp kan medlemmar, partners och andra intressenter delta.

§ 8 Mittnordenkommitténs kansli

1. Mittnordenkommitténs kansli ansvarar för att förbereda möten samt genomföra kommitténs och ledningsgruppens beslut.

2. Kansliet har sitt säte i Västernorrland.

3. Kansliet skall kunna kommunicera på finska, norska och svenska.

§ 9 Finansiering, räkenskaper och budget

1. Verksamheten finansieras genom medlemsavgifter samt genom medel från Nordiska ministerrådet.

2. Medlemsavgiftens storlek och avgiften för partners beslutas om vid den årliga behandlingen av budget och verksamhetsplan.

3. För särskilda ämnesområden och initiativ kan ansökas om ytterligare bidrag eller tillskott från medlemmarna, partners, andra intressenter, fonder, myndigheter med flera.

Förslag till ändring: För särskilda ämnesområden, nya initiativ eller opåräknade underskott kan ansökas om ytterligare bidrag eller tillskott från medlemmarna, partners, andra intressenter, fonder, myndigheter med flera.

4. För revision skall anlitas auktoriserad revisor.

5. Mötesutgifter för traktamente, boende samt reseersättning betalas av respektive medlem/partner.

Förslag till nytt tillägg: 6. MNKs delfinansiering är avsedd för aktiviteter där Mittnorden kan anses vara mottagare av resultatet. Finansieringsnivån för dessa aktiviteter beslutas från fall till fall och sker enligt MNKs styrdokument.

§ 10 Ändring av stadgar

Innehållet i dessa stadgar kan ändras genom beslut vid två på varandra följande möten.

Förslag till ändring och tillägg: Innehållet i dessa stadgar kan ändras genom beslut vid två på varandra följande kommittémöten. Förslag till stadgeändring ska skickas till medlemmarna för godkännande senast två månader före första beslutstillfället.

§ 11 Utträde

1. Medlem som vill utträda ur Mittnordenkommittén ska meddela kommittén om detta med ett (1) års varsel. Utträde kan ske tidigast i början av följande kalenderår.

2. Partners som vill utträda ur Mittnordenkommittén ska meddela kommittén om detta senast två månader innan budget fastställs.

Förslag till tillägg: 3. Medlem eller partner som utträder kan inte göra anspråk på återbetalning av redan erlagda medlemsavgifter eller övriga tillgångar.

§ 12 Upplösning av Mittnordenkommittén

1. Upplösning av Mittnordenkommittén kräver beslut i kommittén vid två på varandra följande möten.

2. Vid upplösning av Mittnordenkommittén fördelas överskott och underskott mellan medlemmar och partners i förhållande till deras bidrag innevarande år.

3. Vid upplösning av Mittnordenkommittén skall kommitténs handlingar arkiveras hos den huvudman där kansliet är verksamt.

Förslag till tillägg:

§ 13 Handlingars offentlighet

Allmänheten har rätt att ta del av handlingar enligt vid var tidpunkt tillämplig lagstiftning om handlingars offentlighet.

Förslag till tillägg:

§14 Medlemmars insyn

Mittnordenkommittén är skyldig att tillse att respektive medlemsorganisation får ta ställning till beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.

§ 15 Ikraftträdande

Dessa stadgar träder i kraft den 18 mars 2010.

Förslag till ändring: Dessa stadgar träder i kraft så snart två likalydande beslut har fattats vid två på varandra följande kommittémöten.

2015-02-17

Regionala utvecklingsnämndens arbetsutskott

§ 28 Ändrade stadgar för den ideella föreningen Mittnordenkommittén (RUN/333/2015)

Ärendebeskrivning

Vid Mittnordenkommitténs höstmöte 2014-12-18 beslutades att skicka förslag till stadgeändring till föreningens medlemmar och partners.

Beslutsunderlag

Förslag till ändrade stadgar för den ideella föreningen Mittnordenkommittén

Förvaltningschefens förslag

Regionala utvecklingsnämndens arbetsutskott föreslår

Regionala utvecklingsnämnden antar föreslagna stadgeändringar för den ideella föreningen Mittnordenkommittén.

REGIONALA UTVECKLINGSNÄMNDENS ARBETSUTSKOTTES BESLUT

Regionala utvecklingsnämndens arbetsutskott föreslår

Regionala utvecklingsnämnden antar föreslagna stadgeändringar för den ideella föreningen Mittnordenkommittén.

Justerandes
sign

Utdragsbestyrkande